

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΠΙΣΤΑ
ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Οδηγίες για τη Συμπλήρωση της Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων Φορολογικού Έτους 2023

ΑΘΗΝΑ, 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024

Πρόλογος

Αγαπητή κυρία, Αγαπητέ κύριε,

Η υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος αποτελεί πράξη ευθύνης και ενεργούς συμμετοχής στην επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής της χώρας.

Ο παρών οδηγός, προσαρμοσμένος στις πρόσφατες αλλαγές του νομοθετικού πλαισίου, έχει σκοπό να βοηθήσει στην ορθή συμπλήρωση και υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2023.

Πιστοί στη δέσμευσή μας να απλοποιήσουμε και να αυτοματοποιήσουμε τη διαδικασία υποβολής δηλώσεων, συνεχίζουμε να εισάγουμε ψηφιακές καινοτομίες στην προσυμπλήρωσή τους. Παράλληλα, καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουμε την έγκαιρη λήψη πληροφοριών από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Για πρώτη φορά, φορολογούμενοι με εισοδήματα κυρίως από μισθωτή εργασία και συντάξεις, δεν χρειάζεται να υποβάλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος αφού η ΑΑΔΕ προσυμπληρώνει τις δηλώσεις με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία. Εφόσον οι φορολογούμενοι συμφωνούν με αυτά, δεν απαιτείται καμία ενέργεια εκ μέρους τους και η δήλωση οριστικοποιείται αυτόματα μετά τη λήξη της προθεσμίας.

Συνεχίζουμε να εργαζόμαστε για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης, την εμπέδωση της φορολογικής δικαιοσύνης και την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων.

Σας ευχαριστούμε για την συνεργασία σας.

Ο Διοικητής
της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

Γιώργος Ι. Πιτσιλής

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος.....	1
1 Γενικές πληροφορίες.....	12
1.1 Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση.....	12
1.2 Πως δηλώνεται το εισόδημα.....	12
1.3 Πως και πότε υποβάλλεται η δήλωση.....	13
1.4 Που υποβάλλεται η δήλωση.....	16
1.5 Φορολογία εισοδήματος συζύγων - ανήλικων – ενήλικων άγαμων παιδιών.....	17
1.6 Υπολογισμός και καταβολή της οφειλής.....	18
1.7 Πληρωμή οφειλών προς το δημόσιο.....	20
1.8 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση.....	20
2 Οδηγίες για τη συμπλήρωση των πινάκων.....	22
2.1 Συμπλήρωση Πίνακα 1: Στοιχεία φορολογούμενου.....	22
2.2 Συμπλήρωση Πίνακα 2: Πληροφοριακά στοιχεία εκκαθάρισης.....	24
2.2.1 Κωδικοί 327-328.....	24
2.2.2 Κωδικοί 319 -320.....	24
2.2.3 Κωδικοί 015-016.....	24
2.2.4 Κωδικοί 023-024.....	25
2.2.5 Κωδικός 329.....	25
2.2.6 Κωδικός 330.....	26
2.2.7 Κωδικός 331.....	26
2.2.8 Κωδικοί 013-014.....	26
2.2.9 Κωδικοί 017-018.....	26
2.2.10 Κωδικοί 019-020.....	26
2.2.11 Κωδικοί 027-028.....	27
2.2.12 Κωδικοί 021-022.....	27
2.2.13 Κωδικοί 037-038.....	27
2.2.14 Κωδικοί 035-036.....	27
2.2.15 Κωδικοί 385-386.....	28
2.2.16 Κωδικοί 029-030.....	28
2.2.17 Κωδικοί 905-906.....	29
2.2.18 Κωδικοί 011-012.....	29

2.2.19	Κωδικοί 007-008	29
2.2.20	Κωδικοί 039-040	30
2.2.21	Κωδικοί 041-042	30
2.2.22	Κωδικοί 043-044	31
2.2.23	Κωδικοί 045-046	31
2.2.24	Κωδικοί 047-048	31
2.3	Συμπλήρωση Πίνακα 3: Μείωση φόρου λόγω αναπηρίας	32
2.3.1	Κωδικοί 001-002	32
2.3.2	Κωδικοί 005-006	32
2.3.3	Κωδικοί 009-010	33
2.4	Συμπλήρωση Πίνακα 4: Φορολογούμενα εισοδήματα και μειώσεις	34
2.5	Υποπίνακας 4Α: Εισόδημα από μισθωτή εργασία & συντάξεις – παρακρατηθέντες φόροι & μειώσεις	35
2.5.1	Κωδικοί 301-302	36
2.5.2	Κωδικοί 303-304	37
2.5.3	Κωδικοί 321-322	37
2.5.4	Κωδικοί 325-326	37
2.5.5	Κωδικοί 307-308	37
2.5.6	Κωδικοί 309-310	38
2.5.7	Κωδικοί 311-312	38
2.5.8	Κωδικοί 343-344	38
2.5.9	Κωδικοί 351-352	39
2.5.10	Κωδικοί 315-316	39
2.5.11	Κωδικοί 347-348	39
2.5.12	Κωδικοί 389-390	40
2.5.13	Κωδικοί 651-652	40
2.5.14	Κωδικοί 391-392	40
2.5.15	Κωδικοί 393-394	41
2.5.16	Κωδικοί 395-396	41
2.5.17	Κωδικοί 359-360	41
2.5.18	Κωδικοί 397-398	41
2.5.19	Κωδικοί 387-388	41

2.6	Υποπίνακας 4B: Εισοδήματα αξ/κων και κατωτ. πληρώματος Ε.Ν. και λοιπά εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης	42
2.6.1	Κωδικοί 255-256	42
2.6.2	Κωδικοί 251-252	42
2.6.3	Κωδικοί 257-258	42
2.6.4	Κωδικοί 259-260	43
2.6.5	Κωδικοί 263-264	43
2.6.6	Κωδικοί 265-266	43
2.6.7	Κωδικοί 253-254	43
2.6.8	Κωδικοί 267-268	43
2.6.9	Κωδικοί 201-202	44
2.6.10	Κωδικοί 269-270	44
2.6.11	Κωδικοί 271-272	45
2.7	Υποπίνακας 4Γ1: Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	45
2.7.1	Κωδικοί 461-462	45
2.7.2	Κωδικοί 463-464	47
2.7.3	Κωδικοί 465-466	47
2.7.4	Κωδικοί 467-468	47
2.7.5	Κωδικοί 475-476	47
2.7.6	Κωδικοί 469-470	48
2.8	Υποπίνακας 4Γ2: Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα	49
2.8.1	Κωδικοί 401-402	50
2.8.2	Κωδικοί 405-406	50
2.8.3	Κωδικοί 407-408	50
2.8.4	Κωδικοί 413-414	50
2.8.5	Κωδικοί 415-416	50
2.8.6	Κωδικοί 425-426	51
2.8.7	Κωδικοί 403-404	51
2.8.8	Κωδικοί 409-410	51
2.8.9	Κωδικοί 427-428	51
2.8.10	Κωδικοί 411-412	52
2.8.11	Κωδικοί 601-602	52

2.8.12	Κωδικοί 605-606	52
2.8.13	Κωδικοί 611-612	52
2.8.14	Κωδικοί 653-654	52
2.8.15	Κωδικοί 607-608	53
2.8.16	Κωδικοί 437-438	53
2.8.17	Κωδικοί 439-440	53
2.8.18	Κωδικοί 443-444	53
2.9	Υποπίνακας 4Δ1: Μερίσματα, τόκοι, δικαιώματα	54
2.9.1	Κωδικοί 291-292	54
2.9.2	Κωδικοί 295-296	55
2.9.3	Κωδικοί 299-300	55
2.9.4	Κωδικοί 667-668	56
2.9.5	Κωδικοί 669-670	56
2.9.6	Κωδικοί 671-672	56
2.9.7	Κωδικοί 673-674	57
2.9.8	Κωδικοί 293-294	57
2.9.9	Κωδικοί 297-298	57
2.9.10	Κωδικοί 675-676	57
2.9.11	Κωδικοί 677-678	57
2.9.12	Κωδικοί 679-680	57
2.9.13	Κωδικοί 681-682	58
2.9.14	Κωδικοί 683-684	58
2.10	Υποπίνακας 4Δ2: Εισόδημα από ακίνητη περιουσία	58
2.10.1	Κωδικοί 103-106, 109-110	60
2.10.2	Κωδικοί 101-102	60
2.10.3	Κωδικοί 107-108	61
2.10.4	Κωδικοί 111-112	61
2.10.5	Κωδικοί 113-114	61
2.10.6	Κωδικοί 115-116	61
2.10.7	Κωδικοί 117-118	61
2.10.8	Κωδικοί 129-130	61
2.10.9	Κωδικοί 143-144, 141-142, 147-148	61
2.10.10	Κωδικοί 145-146	62

2.10.11	Κωδικοί 149-150	62
2.10.12	Κωδικοί 131-132	62
2.10.13	Κωδικοί 133-134	62
2.10.14	Κωδικοί 121-122	62
2.10.15	Κωδικοί 163-164	62
2.10.16	Κωδικοί 165-166	62
2.10.17	Κωδικοί 159-160	63
2.10.18	Κωδικοί 741-742	63
2.10.19	Κωδικοί 171-172	63
2.10.20	Κωδικοί 175-176	63
2.10.21	Κωδικοί 125-126	63
2.11	Υποπίνακας 4Ε: Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου	64
2.11.1	Κωδικοί 829-830	64
2.11.2	Κωδικοί 865-866	66
2.11.3	Κωδικοί 867-868	66
2.11.4	Κωδικοί 871-872	67
2.11.5	Κωδικοί 873-874	67
2.11.6	Κωδικοί 875-876	67
2.12	Συμπλήρωση Πίνακα 5: Προσδιορισμός ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης	68
2.12.1	Γενικά	68
2.12.2	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης	68
	1α. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρούμενη κύρια κατοικία και έως δύο δευτερεύουσες κατοικίες	68
2.12.2.1	Κωδικοί 208-217-224	68
2.12.2.2	Κωδικοί 204-205-206	69
2.12.2.3	Κωδικός 203	69
2.12.2.4	Κωδικοί 207-209	69
2.12.2.5	Κωδικοί 808-809-810	69
2.12.2.6	Κωδικοί 240-241-242	69
2.12.2.7	Κωδικοί 211-218-225	70
2.12.2.8	Κωδικοί 212-219-226	70
2.12.2.9	Κωδικοί 231-232-233	70
2.12.2.10	Κωδικοί 213-214, 220-221, 227-228	70

2.12.2.11	Κωδικοί 215-222-229	71
2.12.2.12	Κωδικοί 216-223-230	71
1β.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για λοιπές κατοικίες και αυτοτελείς βοηθητικούς χώρους	71
2.12.2.13	Κωδικοί 707-708	71
1γ.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ., Μ.Χ. (οικογένειας, ατομικής-εταιρικής επιχ/σης, κοινωνιών και κοινοπραξιών)	73
2.12.2.14	Κωδικοί 840-843	73
2.12.2.15	Κωδικοί 750-753	73
2.12.2.16	Κωδικοί 703-706	73
2.12.2.17	Κωδικοί 761-764	73
2.12.2.18	Κωδικοί 771-774	73
2.12.2.19	Κωδικοί 775-778	73
2.12.2.20	Κωδικοί 851-858	73
1δ.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα σκάφη αναψυχής Ι.Χ. (οικογένειας κτλ.) & αμοιβές πληρωμάτων αυτών	78
2.12.2.21	Κωδικοί 711-714	78
2.12.2.22	Κωδικοί 844-845	79
2.12.2.23	Κωδικοί 779-780	79
2.12.2.24	Κωδικοί 785-786	79
2.12.2.25	Κωδικοί 717-718	80
2.12.2.26	Κωδικοί 729-730	80
2.12.2.27	Κωδικοί 733-734	80
2.12.2.28	Κωδικοί 747-748	80
2.12.2.29	Κωδικοί 731-732	80
1ε.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα Ι.Χ. και ανεμόπτερα	80
2.12.2.30	Κωδικοί 715-716	80
2.12.2.31	Κωδικοί 709-710, 737-738-739	81
1στ.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες).....	81
2.12.2.32	Κωδικοί 765-766	81
2.12.2.33	Κωδικός 767	82
2.12.2.34	Κωδικός 768	82
2.12.2.35	Κωδικοί 755-758	82

2.12.2.36	Κωδικοί 740-749	82
1ζ.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για διδάκτρα σε ιδιωτικά σχολεία	82
2.12.2.37	Κωδικός 769	82
1η.	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτ/των, δασκάλους και λοιπό προσωπικό.....	83
2.12.2.38	Κωδικός 770	83
2.12.3	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τις δαπάνες που κατεβλήθησαν.....	83
2.12.3.1	Κωδικοί 719-720	83
2.12.3.2	Κωδικοί 721-722	84
2.12.3.3	Κωδικοί 723-724	84
2.12.3.4	Κωδικοί 743-744	85
2.12.3.5	Κωδικοί 735-736	85
2.12.3.6	Κωδικοί 759-760	86
2.12.3.7	Κωδικοί 725-726	86
2.12.3.8	Κωδικοί 727-728	87
2.12.4	Αμφισβήτηση αντικειμενικών δαπανών	89
2.12.5	Λοιπές εξαιρέσεις από την εφαρμογή των αντικειμενικών δαπανών και δαπανών απόκτησης	90
2.13	Συμπλήρωση Πίνακα 6: Πρόσθετα ποσά Εισοδήματος και λοιπά πληροφοριακά στοιχεία	93
2.13.1	Κωδικός 655-656	93
2.13.2	Κωδικός 659-660 ή 619-620	94
2.13.3	Κωδικός 445-446	101
2.13.4	Κωδικός 433-434	101
2.13.5	Κωδικός 613-614	102
2.13.6	Κωδικός 661-662	102
2.13.7	Κωδικός 431-432	102
2.13.8	Κωδικός 811-816	102
2.13.9	Κωδικός 817-822	103
2.13.10	Κωδικός 801-806	103
2.13.11	Κωδικός 419-420	103
2.13.12	Κωδικός 421-422	104
2.13.13	Κωδικός 423-424	104

2.13.14	Κωδικοί 429-430	104
2.13.15	Κωδικοί 435–436.....	105
2.13.16	Κωδικοί 781-782	105
2.13.17	Κωδικοί 783-784	108
2.13.18	Κωδικοί 787-788	109
2.13.19	Κωδικοί 649-650	110
2.14	Συμπλήρωση Πίνακα 7: Δαπάνες και λοιπά ποσά που αφαιρούνται από το συνολικό Εισόδημα ή από το φόρο.....	110
2.14.1	Κωδικοί 049-050	110
2.14.2	Κωδικοί 059-060	115
2.14.3	Κωδικοί 031-032.....	116
2.14.4	Κωδικοί 061-062	117
2.14.5	Κωδικοί 077-078.....	117
2.14.6	Κωδικοί 663-664.....	118
2.14.7	Κωδικοί 055-056 και 057-058.....	118
2.14.8	Κωδικοί 623-624	119
2.14.9	Κωδικοί 625-626.....	119
2.14.10	Κωδικοί 627-628.....	120
2.14.11	Κωδικοί 629-630.....	121
2.14.12	Κωδικοί 633-634	122
2.14.13	Κωδικοί 635-636.....	122
2.14.14	Κωδικοί 063-064.....	122
2.15	Συμπλήρωση Πίνακα 8: Στοιχεία εξαρτώμενων μελών Φορολ/νων	122
2.15.1	Κωδικοί 003-004-033.....	123
2.16	Συμπλήρωση Πίνακα 9: Συμπληρωματικά στοιχεία.....	125
2.16.1	Κωδικοί 995-996.....	125
3	Προσδιορισμός του φόρου	126
3.1	Προσδιορισμός του φόρου μισθωτών - συνταξιούχων	126
3.2	Μειώσεις φόρου.....	127
3.3	Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από ατομική άσκηση επιχειρηματικής/ αγροτικής δραστηριότητας.....	128
3.4	Προκαταβολή φόρου.....	129
3.5	Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από κεφάλαιο.....	129

3.6	Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από μεταβίβαση κεφαλαίου	130
3.7	Ετήσια αντικειμενική δαπάνη φορολογικού έτους 2023	131
3.7.1	Με βάση τα κυβικά εκατοστά & τα έτη κυκλοφορίας Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητου κλπ.	131
3.7.2	Με βάση το μήκος και τα έτη νηολόγησης μηχανοκίνητων ή μεικτών σκαφών με χώρο ενδιαίτησης.....	132

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1. Κλίμακες φόρου για εισόδημα από ακίνητη περιουσία	130
Πίνακας 2. Κλίμακες αντικειμενικής δαπάνης ΕΙΧ αυτοκινήτου κλπ.	131
Πίνακας 3. Κλίμακες αντικειμενικής δαπάνης μηχανοκίνητων ή μεικτών σκαφών	132

1 Γενικές πληροφορίες

1.1 Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση

Υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1), έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον έχει την φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, ανεξάρτητα από το αν είναι εξαρτώμενο μέλος ή όχι και εφόσον αποκτά πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

Οι κάτοικοι εξωτερικού είναι υπόχρεοι για υποβολή δήλωσης μόνο όταν αποκτούν πραγματικό εισόδημα φορολογούμενο με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. βάσει κλίμακας ή αυτοτελώς) ή απαλλασσόμενο από πηγές Ελλάδος.

Στη δήλωση συμπληρώνονται υποχρεωτικά όλα τα εισοδήματα ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησής τους, καθώς και τα απαλλασσόμενα από τον φόρο. Σε κάθε περίπτωση παρακράτησης φόρου ακόμη και στην περίπτωση αυτοτελώς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενων εισοδημάτων, συμπληρώνεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς, κατά περίπτωση, φόρος.

1.2 Πως δηλώνεται το εισόδημα

Οι σύζυγοι υποχρεούνται να υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους, εφόσον υφίσταται έγγαμη σχέση κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης, στα οποία ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα καθενός συζύγου. Υπόχρεος υποβολής δήλωσης είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του. Κοινή δήλωση δύνανται να υποβάλουν και τα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης στην περίπτωση που ενημερώσουν το αρμόδιο για τα ζητήματα φορολογικού μητρώου Τμήμα της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία με δήλωση μεταβολής. Στην περίπτωση αυτή έχουν την ίδια φορολογική αντιμετώπιση με τους έγγαμους. Υπόχρεος υποβολής δήλωσης είναι το μέρος συμφώνου συμβίωσης, το οποίο δηλώνεται ως υπόχρεος, και για τα εισοδήματα του άλλου μέρους συμφώνου συμβίωσης. Από το φορολογικό έτος 2018 και εφεξής δίδεται η δυνατότητα στους συζύγους για την υποβολή χωριστών δηλώσεων, εφόσον ο ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων έχει προβεί σε ανέκκλητη δήλωση-γνωστοποίηση της επιλογής για υποβολή χωριστής δήλωσης, στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή στο διαδικτυακό τόπο www.aade.gr μέχρι την 28η Φεβρουαρίου εκάστου έτους (σχετ. η Α. 1017/2019 Απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ). Η επιλογή της χωριστής δήλωσης είναι δεσμευτική και για τον έτερο σύζυγο, είναι ανέκκλητη για το πρώτο έτος που αφορά και ισχύει για κάθε επόμενο φορολογικό έτος, αν δεν ανακληθεί μέχρι την 28η Φεβρουαρίου του αντίστοιχου έτους. Αν κανείς από τους συζύγους δεν γνωστοποιήσει την υποβολή χωριστής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, τότε οι σύζυγοι υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Οι σύζυγοι ή τα μέρη συμφώνου συμβίωσης υποβάλλουν υποχρεωτικά χωριστή φορολογική δήλωση, ο καθένας για τα εισοδήματά του, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Έχει διακοπεί η έγγαμη συμβίωση ή έχει λυθεί το σύμφωνο συμβίωσης κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης. Για τη διακοπή της έγγαμης συμβίωσης ή τη λύση του συμφώνου συμβίωσης το βάρος της απόδειξης φέρει ο φορολογούμενος.
- Όταν ο ένας από τους δύο συζύγους ή ένα από τα δύο μέρη συμφώνου συμβίωσης είναι σε κατάσταση πτώχευσης ή έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

Επίσης, υποχρέωση για την υποβολή της δήλωσης έχουν:

- Ο γονέας ή το μέρος συμφώνου που ασκεί τη γονική μέριμνα για τα εισοδήματα των ανήλικων τέκνων, με την επιφύλαξη των οριζομένων στην παρ 4 του άρθρου 11 του ΚΦΕ.
- Ο κηδεμόνας ή ο προσωρινός διαχειριστής ή ο σύνδικος πτώχευσης ή ο μεσεγγυούχος ή ο δικαστικός εκκαθαριστής για περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομιάς, επιδικίας, πτώχευσης, μεσεγγύησης ή δικαστικής εκκαθάρισης κληρονομιάς, αντίστοιχα.
- Ο επίτροπος ή ο κηδεμόνας ή ο δικαστικός συμπαραστάτης, στις περιπτώσεις, αντίστοιχα, ανηλικών ή αυτών που έχουν υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
- Οι κληρονόμοι του φορολογούμενου για το συνολικό εισόδημά του μέχρι την ημέρα του θανάτου του.

1.3 Πως και πότε υποβάλλεται η δήλωση

Οι ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023, των υπόχρεων του άρθρου 67 του ΚΦΕ υποβάλλονται υποχρεωτικά, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και συγκεκριμένα με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας Υποβολής Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων της ΑΑΔΕ, μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE μέχρι την 30η Ιουνίου 2024. Τα παραπάνω ισχύουν για δηλώσεις που υποβάλλονται είτε από τους ίδιους τους φορολογούμενους με τους δικούς τους κωδικούς πρόσβασης, είτε από εξουσιοδοτημένο λογιστή - φοροτεχνικό με τους προσωπικούς του κωδικούς πρόσβασης. Η εξουσιοδότηση προς τον φοροτεχνικό - λογιστή – λογιστικό γραφείο αφορά στη διαχείριση των εντύπων Ε1, Ε2 και Ε3 και πραγματοποιείται διαδικτυακά στην εφαρμογή μέσω της διαχείρισης εξουσιοδοτήσεων του λογαριασμού του φορολογούμενου, μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 5042/2023, σε περίπτωση που λογιστής - φοροτεχνικός νοσηλευτεί για διάστημα τουλάχιστον τριών (3) ημερών σε δημόσιο ή ιδιωτικό νοσοκομείο, λόγω ασθένειας ή τοκετού, που αποδεικνύεται από τα σχετικά έγγραφα του νοσοκομείου νοσηλείας του, οι προθεσμίες υποβολής των φορολογικών και ασφαλιστικών δηλώσεων φορολογίας

εισοδήματος και καταστάσεων του ιδίου και των εντολέων - πελατών του, οι οποίες λήγουν εντός του διαστήματος από την πρώτη (1η) μέχρι και την τριακοστή (30η), κατ' ανώτατο όριο, ημέρα νοσηλείας του, παρατείνονται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από αυτόν της έκδοσης του εξιτηρίου, εφόσον η νοσηλεία δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες ή μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από αυτόν εντός του οποίου συμπληρώθηκε νοσηλεία τριάντα (30) ημερών, για μεγαλύτερης διάρκειας νοσηλεία. Τα ανωτέρω ισχύουν για τους εντολείς - πελάτες για τους οποίους ο λογιστής - φοροτεχνικός αποδεδειγμένα ήταν εξουσιοδοτημένος μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, ήδη κατά τον προηγούμενο μήνα της ημερομηνίας εισαγωγής του στο νοσοκομείο και παραμένει εξουσιοδοτημένος, σύμφωνα με τα στοιχεία της σχετικής εξουσιοδότησης. Σε περίπτωση θανάτου λογιστή – φοροτεχνικού, οι ανωτέρω αναφερόμενες προθεσμίες παρατείνονται μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από αυτόν του θανάτου. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις η δήλωση φορολογίας εισοδήματος υποβάλλεται εντός των νέων προθεσμιών στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία (χειρόγραφη δήλωση) είτε μέσω της πλατφόρμας "Τα Αιτήματά μου" στην ψηφιακή πύλη myAADE, είτε με αποστολή με φυσικό φάκελο, ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς, **χωρίς επιβολή προστίμου** και υπολογισμό τόκων.

Οι δηλώσεις που, κατ' εξαίρεση, δεν υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, κατά τα αναφερόμενα ανωτέρω, υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία (χειρόγραφες δηλώσεις) είτε με αποστολή αιτήματος μέσω της εφαρμογής "Τα Αιτήματά μου" στην ψηφιακή πύλη myAADE (myaade.gov.gr) σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α. 1054/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στο οποίο επισυνάπτεται αρχείο σάρωσης (scan) του εντύπου Ε1 της δήλωσης και των συνυποβαλλόμενων εντύπων (συμπληρωμένων), των συνοδευτικών δικαιολογητικών και λοιπών εγγράφων είτε με αποστολή των ανωτέρω με φυσικό φάκελο, ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς. Τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμοδίων για την παραλαβή των δηλώσεων υπηρεσιών είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ στο διαδίκτυο (www.aade.gr/menou/aade/epikoionia>Στοιχεία Επικοινωνίας Υπηρεσιών ΑΑΔΕ για ραντεβού). Ως ημερομηνία υποβολής των δηλώσεων που υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία θεωρείται είτε η ημερομηνία αποστολής του αιτήματος στην εφαρμογή "Τα Αιτήματά μου" και η υποβολή της δήλωσης λαμβάνεται ως εμπρόθεσμη, εφόσον το αίτημα καταχωρηθεί στην εφαρμογή μέχρι το πέρας της τελευταίας ημέρας της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής, είτε η ημερομηνία αποστολής του φυσικού φακέλου που προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς. Το αποδεικτικό του ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς, αποτελεί αποδεικτικό υποβολής της δήλωσης και υπέχει θέση απόδειξης παραλαβής εκ μέρους του αποδέκτη.

Επίσης, είναι δυνατή η υποβολή των ανωτέρω δηλώσεων με κατάθεση στο γραφείο πρωτοκόλλου της αρμόδιας για την παραλαβή τους υπηρεσία. Μέσω της εφαρμογής «τα Ραντεβού μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE παρέχεται η δυνατότητα προγραμματισμού ραντεβού για την υποβολή των δηλώσεων.

Οι δηλώσεις των αποβιωσάντων, για τα εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι τη χρονολογία του θανάτου τους, υποβάλλονται από τους νόμιμους κληρονόμους τους (περ. γ', παρ. 5, άρθ. 67 του ΚΦΕ), στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης του αποβιωσάντος υπηρεσία (χειρόγραφη δήλωση) με τους ανωτέρω αναφερόμενους τρόπους, εμπρόθεσμα

έως 31.12.2024. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ενημέρωση της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης μεταβολής των στοιχείων του Φορολογικού Μητρώου του αποβιώσαντος υπηρεσίας, με βάση τη διαδικασία που ορίζεται στην ΠΟΛ.1006/2013 (Β' 19) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, πριν από την υποβολή της δήλωσης με την ημερομηνία θανάτου και τα στοιχεία των νόμιμων κληρονόμων/εγγυτέρων συγγενών, με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Οι δηλώσεις με επιφύλαξη υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE και εντός χρονικού διαστήματος 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης οφείλουν οι φορολογούμενοι να προσκομίσουν στην αρμόδια για την για την εξέταση της επιφύλαξης υπηρεσία τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα οποία αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς τους και τον λόγο της επιφύλαξης, προκειμένου να εκκαθαριστούν οι δηλώσεις και να εκδοθούν οι πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου από την υπηρεσία αυτή εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 24 παρ. 1 του ΚΦΔ, προθεσμίας των 90 ημερών από την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση που τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεν προσκομίστούν εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας των 30 ημερών, οι δηλώσεις εκκαθαρίζονται, χωρίς να ληφθεί υπόψη η επιφύλαξη, δεδομένου ότι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 24 του ΚΦΔ, η επιφύλαξη δεν συνεπάγεται την αναστολή της είσπραξης του φόρου.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, λόγω αποδεδειγμένης τεχνικής αδυναμίας που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από την Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. ή εφόσον κρίνεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για την παραλαβή (χειρόγραφης) δήλωσης υπηρεσίας σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν συντρέχει αντικειμενική και πραγματική αδυναμία υποβολής της δήλωσης με τον ανωτέρω τρόπο, επιτρέπεται να υποβληθεί αυτή στις αρμόδιες υπηρεσίες (χειρόγραφη δήλωση) με τους ανωτέρω αναφερόμενους τρόπους.

Οι εκπρόθεσμες αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023 υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου. Εάν η αρχική δήλωση έχει υποβληθεί χειρόγραφα, τότε και η εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη τροποποιητική δήλωση υποβάλλεται επίσης χειρόγραφα.

Οι εκπρόθεσμες αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικών ετών 2018 και έπειτα, υποβάλλονται υποχρεωτικά με τη χρήση της ανωτέρω διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE. Οι τροποποιητικές δηλώσεις για αναδρομικά ποσά μισθών, συντάξεων, επιδομάτων και λοιπών αναδρομικών ποσών φορολογικού έτους 2015 και επόμενων, τα οποία καταβλήθηκαν από το φορολογικό έτος 2018 και επόμενα και για την καταβολή των οποίων αποστέλλεται σχετική πληροφορία στη φορολογική διοίκηση από τον καταβάλλοντα αυτά, υποβάλλονται κατ' εξαίρεση με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας Υποβολής Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που φορολογικός κάτοικος Ελλάδας μετέφερε την κατοικία του στο εξωτερικό εντός του 2023, η δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους και το αργότερο έως τις 31.12.2024, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 67 ΚΦΕ.

1.4 Που υποβάλλεται η δήλωση

Η δήλωση υποβάλλεται στην υπηρεσία στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η τελευταία δηλωθείσα στο φορολογικό μητρώο, διεύθυνση κατοικίας ή κύριας διαμονής του φορολογούμενου. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος ασκεί ατομικά, επιχειρηματική δραστηριότητα θα υποβληθεί στην υπηρεσία στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η τελευταία δηλωθείσα στο φορολογικό μητρώο διεύθυνση της έδρας της επιχείρησης κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης.

Όσοι φορολογούμενοι συμμετέχουν σε προσωπικές εταιρείες, ΕΠΕ, κοινωνίες, κοινοπραξίες, κ.λπ. τη δήλωσή τους θα την υποβάλλουν στην υπηρεσία της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία τους και όχι στην υπηρεσία της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της εταιρείας, κοινωνίας, κοινοπραξίας κ.λπ.

Σε περίπτωση που έχει διακοπεί η άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η δήλωση υποβάλλεται στην υπηρεσία της τελευταίας δηλωθείσας στο φορολογικό μητρώο κατοικίας ή κύριας διαμονής του φορολογούμενου.

Για φορολογικούς κατοίκους αλλοδαπής που έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης στην Ελλάδα και έχουν ορίσει φορολογικό εκπρόσωπο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ΚΦΔ και στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1283/30-12-2013 απόφαση ΓΔΔΕ, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, εάν ο φορολογικός εκπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. της περιοχής του νομού Αττικής.

Σε περίπτωση που ο φορολογικός εκπρόσωπος που έχουν ορίσει υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε Δ.Ο.Υ. εκτός της περιοχής του νομού Αττικής, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας του νομού.

Σε περίπτωση που ο φορολογικός εκπρόσωπος υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε Δ.Ο.Υ. των νομών Δωδεκανήσου και Κυκλάδων, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται.

Αν λειτουργούν σε κάποια πρωτεύουσα νομού περισσότερες Δ.Ο.Υ., η δήλωση υποβάλλεται στην Α' Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας αυτού του νομού, εκτός του νομού Θεσσαλονίκης, όπου η δήλωση υποβάλλεται στη Δ' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης.

Για κατοίκους αλλοδαπής, που διαθέτουν ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα όπου διαμένουν προσωρινά και έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, εάν η διεύθυνση του φυσικού προσώπου κατοίκου αλλοδαπής υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. της περιοχής του Νομού Αττικής. Σε περίπτωση που η διεύθυνση προσωρινής διαμονής, του φυσικού προσώπου κατοίκου αλλοδαπής υπάγεται σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. εκτός της περιοχής του Νομού Αττικής, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας του Νομού.

Σε περίπτωση που η διεύθυνση προσωρινής διαμονής του φυσικού προσώπου κατοίκου αλλοδαπής υπάγεται σε Δ.Ο.Υ. των νομών Κυκλάδων και Δωδεκανήσου, η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται.

Αν λειτουργούν σε κάποια πρωτεύουσα νομού περισσότερες Δ.Ο.Υ., η δήλωση υποβάλλεται στην Α' Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας αυτού του νομού, εκτός του νομού Θεσσαλονίκης, όπου η δήλωση υποβάλλεται στη Δ' Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης.

Σε περίπτωση υποβολής των δηλώσεων από κληρονόμους θανόντος ή από κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, ή από δικαστικό εκκαθαριστή κληρονομίας, η δήλωση υποβάλλεται στην υπηρεσία, στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας κατοικούσε ο κληρονομούμενος ή βρισκόταν η έδρα της επιχειρηματικής - επαγγελματικής του εγκατάστασης πριν από τον θάνατό του.

Σε περίπτωση συζύγων/μερών συμφώνου συμβίωσης που υπάγονται σε διαφορετική Δ.Ο.Υ., η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος ο σύζυγος/το μέρος συμφώνου συμβίωσης, το οποίο δηλώνεται ως υπόχρεος. Ο φορολογούμενος συμπληρώνει τα πεδία του Πίνακα 1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1) με τα στοιχεία του ήδη ορισθέντος φορολογικού εκπροσώπου του στην Ελλάδα. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις ορισμού φορολογικού εκπροσώπου δε μετατίθεται η υποχρέωση του φυσικού προσώπου φορολογικού κατοίκου αλλοδαπής για υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στον εκπρόσωπο (ΠΟΛ 1283/2013).

Επισημαίνεται ότι τα φυσικά πρόσωπα φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής που έχουν επικαιροποιήσει τα στοιχεία τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στις Α.1025/2022 και Α.1061/2024 Αποφάσεις του Διοικητή της ΑΑΔΕ, μπορούν να υποβάλλουν τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματός τους, ακόμη και στην περίπτωση που δεν διαθέτουν ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα και δεν έχουν ορίσει φορολογικό εκπρόσωπο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 8 του ΚΦΔ και της ΠΟΛ.1283/2013, καθώς η υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ως ουσιαστική φορολογική υποχρέωση που απορρέει από τις διατάξεις του άρθρου 67 του ΚΦΕ εκπληρώνεται από τους ίδιους (Ε.2010/2023).

Οι φορολογούμενοι υποχρεούνται να ενημερώνουν την αρμόδια υπηρεσία Μητρώου για οποιαδήποτε μεταβολή στη Διεύθυνση κατοικίας, οικογενειακής κατάστασης κλπ. Ειδικά για οποιαδήποτε μεταβολή στη διεύθυνση του τόπου άσκησης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται εντός τριάντα (30) ημερών.

1.5 Φορολογία εισοδήματος συζύγων - ανήλικων – ενήλικων άγαμων παιδιών

Τα ανήλικα τέκνα είναι εξαρτώμενα μέλη των γονέων τους εφόσον το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ και εφόσον συνοικούν με αυτούς ή όταν παρουσιάζουν αναπηρία τουλάχιστον 67% και το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ μη υπολογιζόμενου του ποσού της διατροφής, του εξωιδρυματικού επιδόματος ή προνοιακών επιδομάτων αναπηρίας. Στην περίπτωση αυτή το εισόδημά τους δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα που έχει τη γονική μέριμνα και σε κάθε περίπτωση στο όνομα του συζύγου, ο οποίος θεωρείται καταρχήν υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση που αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, προστίθεται στο εισόδημα του άλλου γονέα και φορολογείται στο όνομά του.

Κατ' εξαίρεση, φορολογείται χωριστά το εισόδημα του ανήλικου άγαμου παιδιού ανεξαρτήτως ποσού εφόσον προέρχεται:

- από την παροχή της προσωπικής του εργασίας,
- από σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του.

Στην περίπτωση που το ανήλικο άγαμο τέκνο υποβάλλει ξεχωριστή φορολογική δήλωση για μια ή και για τις δύο από τις παραπάνω περιπτώσεις και παράλληλα αποκτά και εισοδήματα άλλης κατηγορίας, όπως πχ. εισοδήματα από ακίνητα, αυτά αναγράφονται στη δήλωση του υπόχρεου γονέα.

Αντίθετα, τα ενήλικα τέκνα που πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης β' της παρ.1 του άρθρου 11 ΚΦΕ είναι εξαρτώμενα μέλη εφόσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσόν των 3.000 ευρώ, ενώ τα ενήλικα τέκνα που πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 11 ΚΦΕ εφόσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσόν των 6.000 ευρώ. Σε κάθε όμως περίπτωση τα ενήλικα τέκνα που αποκτούν εισόδημα υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 67 παρ. 1 του ΚΦΕ.

Σε περίπτωση υποβολής εντύπου Ε3 για ανήλικο τέκνο, του οποίου τα εισοδήματα φορολογούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 11 του ΚΦΕ, δηλαδή στο όνομα του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα, η δήλωση του γονέα με το Ε3 του ανήλικου υποβάλλεται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία (χειρόγραφη δήλωση) με τους προβλεπόμενους τρόπους.

Στις περιπτώσεις χωριστών δηλώσεων θα δηλώνονται στον πίνακα 8 ως εξαρτώμενα μέλη και από τους δύο συζύγους τα τέκνα που προέρχονται από τον κοινό γάμο καθώς και τα αναγνωρισμένα τέκνα του καθένα εξ αυτών. Το ίδιο ισχύει και κατά τη λύση της έγγαμης σχέσης ή του συμφώνου συμβίωσης, όπου τα τέκνα θεωρείται ότι βαρύνουν και τους δύο γονείς, οι οποίοι δικαιούνται την μείωση του φόρου του άρθρου 16 του ΚΦΕ, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μισθωτοί ή συνταξιούχοι ή κατ' επάγγελμα αγρότες και το αγροτικό εισόδημά τους είναι μεγαλύτερο από το 50% του συνολικού εισοδήματός τους (Ε 2103/2021 εγκύκλιος).

1.6 Υπολογισμός και καταβολή της οφειλής

Από την εκκαθάριση της δήλωσης μπορεί να προκύψει υποχρέωση καταβολής (χρεωστικό υπόλοιπο) ή δικαίωμα επιστροφής φόρου (πιστωτικό υπόλοιπο). Η καταβολή του φόρου εισοδήματος των φυσικών προσώπων του φορολογικού έτους 2023 πραγματοποιείται σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την μέχρι την 31η Ιουλίου 2024 και η καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επτά (7) επόμενων μηνών. Αν η καταληκτική προθεσμία υποβολής της δήλωσης παρατείνεται σε ημερομηνία μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας καταβολής της πρώτης δόσης, οι δύο (2) πρώτες δόσεις καταβάλλονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία της δεύτερης δόσης. Στις περιπτώσεις που η δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα, είτε στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, είτε με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE και καλείται ο

φορολογούμενος για έλεγχο δικαιολογητικών και η δήλωση εκκαθαρίζεται από την ανωτέρω υπηρεσία μετά την καταληκτική ημερομηνία της πρώτης δόσης, ο φόρος καταβάλλεται σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, σύμφωνα με την παρ. 88 του άρθρου 72 του ΚΦΕ. Αν ο φόρος στην περίπτωση αυτή εξοφληθεί εφάπαξ εντός της προθεσμίας της πρώτης δόσης, παρέχεται η έκπτωση 3% της ανωτέρω διάταξης.

Η καταβολή του φόρου που προσδιορίζεται από δηλώσεις φορολογούμενων που συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία, γίνεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου 2024 και η καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των πέντε (5) επόμενων μηνών.

Όταν ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2023, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την καταληκτική ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης, παρέχεται στο συνολικό ποσό του Φόρου και των συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών, έκπτωση τρία (3%) τοις εκατό.

Ο φόρος του άρθρου 5B του ΚΦΕ, για το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή, καταβάλλεται σε μία (1) δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου εκάστου έτους και δε συμψηφίζεται με άλλες φορολογικές υποχρεώσεις ή τυχόν πιστωτικά υπόλοιπα του προσώπου που έχει υπαχθεί στις συγκεκριμένες διατάξεις. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του φυσικού προσώπου για το εισόδημα αυτό.

Στις περιπτώσεις που η δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE και ο φορολογούμενος καλείται για έλεγχο δικαιολογητικών στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, τα δικαιολογητικά προσκομίζονται εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της δήλωσης και λήψης του μηνύματος με το οποίο καλείται για έλεγχο. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής η ανωτέρω υπηρεσία εκκαθαρίζει τις εν λόγω δηλώσεις, με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της (άρθρο 36 παρ. 3 ΚΦΔ), αμελλητί και το αργότερο, εντός τριάντα (30) ημερών από την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας.

Από το φορολογικό έτος 2018 και μετά στις περιπτώσεις κοινής δήλωσης συζύγων η βεβαίωση του φόρου ή η επιστροφή φόρου, κατά περίπτωση, αφορά τον κάθε σύζυγο χωριστά και δεν θα γίνεται συμψηφισμός μεταξύ χρεωστικού και πιστωτικού ποσού μεταξύ των συζύγων. Στις κοινές δηλώσεις συζύγων/ΜΣΣ η εκτύπωση των δύο (2) πράξεων προσδιορισμού φόρου (εκκαθαριστικά) πραγματοποιείται με τους κωδικούς πρόσβασης του καθενός συζύγου και σε περίπτωση που η σύζυγος/ΜΣΣ δεν διαθέτει κωδικούς πρόσβασης οι πράξεις προσδιορισμού φόρου θα εκτυπώνονται με τους κωδικούς του συζύγου/του άλλου ΜΣΣ. Στις πράξεις προσδιορισμού φόρου των κοινών δηλώσεων των έγγαμων αναφέρονται τα εισοδήματα και των δύο συζύγων/ΜΣΣ και διαφοροποιείται μεταξύ τους ο Πίνακας Γ΄ της πράξης, στον οποίο αναγράφονται τα ποσά του κάθε συζύγου/ΜΣΣ χωριστά. Η καταβολή του φόρου που προσδιορίζεται από δηλώσεις που υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους, γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου μήνα του επόμενου έτους, ενώ για τις δηλώσεις αυτής της περίπτωσης που υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία εμπρόθεσμα και η πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται το επόμενο έτος, η καταβολή γίνεται μέχρι την

τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

Εάν κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης με χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας δεν έχει ήδη γνωστοποιηθεί στη Φορολογική Διοίκηση τραπεζικός λογαριασμός (αριθμός IBAN), εμφανίζεται μήνυμα που ενημερώνει για την υποχρέωση γνωστοποίησης του. Η γνωστοποίηση του αριθμού IBAN πραγματοποιείται με υποβολή ηλεκτρονικής Υπεύθυνης Δήλωσης του δικαιούχου στην ψηφιακή πύλη myAADE στην καρτέλα «Μητρώο & Επικοινωνία» της ΑΑΔΕ. Ειδικά για τους φορολογικούς κατοίκους αλλοδαπής και τους ανηλίκους, η υποχρέωση γνωστοποίησης αριθμού IBAN υφίσταται μόνο στην περίπτωση που με βάση τη δήλωση προσδιορίζεται πιστωτικό υπόλοιπο και εκδίδεται πράξη με την οποία συνιστάται και βεβαιώνεται απαίτηση για επιστροφή φόρου. Κατά την υποβολή της δήλωσης, δίνεται η δυνατότητα μέσω υπερσύνδεσμου στον υπόχρεο να μεταβεί στην αντίστοιχη ηλεκτρονική εφαρμογή, ενώ ο/η σύζυγος/ΜΣΣ, θα εισέλθει σε αυτήν, με τους δικούς του/της κωδικούς πρόσβασης. Κοινός λογαριασμός δε δύναται να δηλώνεται από περισσότερους από δύο δικαιούχους.

Δεν βεβαιώνεται το ποσό που οφείλεται με βάση την πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου, εφόσον τούτο δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) ευρώ ανά σύζυγο (παρ. 1 άρθρου 18 ν. 3522/2006).

Δεν επιστρέφεται ποσό φόρου με βάση την πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου μικρότερο των πέντε (5) ευρώ ανά σύζυγο (παρ. 2 άρθρου 18 ν. 3522/2006).

1.7 Πληρωμή οφειλών προς το δημόσιο

Γίνεται **στους φορείς είσπραξης** που έχουν οριστεί με την αριθμ. πρωτ. ΔΠ.Δ.Α. ΑΑΔΕ Γ 1107473 ΕΞ 2017 (Β 2435/17.7.2017) Απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ (πιστωτικά ιδρύματα και ΕΛ.ΤΑ., Τράπεζα της Ελλάδος, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων), με τη χρήση του μοναδικού κωδικού, ο οποίος ονομάζεται **«Ταυτότητα Οφειλής» (Τ.Ο.)** και καταβάλλεται είτε το σύνολο, είτε μέρος της οφειλής ή των δόσεων αποπληρωμής αυτής. Ο εν λόγω κωδικός ακολουθεί την οφειλή μέχρι την εξόφλησή της.

Ο υπόχρεος, προκειμένου να καταβάλει τις οφειλές του, επιλέγει τον φορέα είσπραξης που επιθυμεί καθώς και τον τρόπο πληρωμής (πληρωμή σε κατάσταση ή χρήση των εναλλακτικών τρόπων πληρωμής που παρέχονται από τους φορείς είσπραξης όπως e-banking, ATM).

Οι ως άνω οριζόμενοι φορείς, δεν μπορούν να αρνηθούν την είσπραξη, εάν ο υπόχρεος προς καταβολή δεν τηρεί λογαριασμό σε αυτούς.

1.8 Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση

Όλα τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική γλώσσα. Αν ο εκδότης αυτών των δικαιολογητικών είναι αλλοδαπός, απαιτείται η επίσημη μετάφρασή τους στην Ελληνική γλώσσα. Για τα πρόσωπα, τις Υπηρεσίες και τους φορείς που διενεργούν μεταφράσεις,

σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ισχύουν τα αναφερόμενα στο αριθμ. Δ.ΟΡΓ.Δ. 1087498/8-10-2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση καθορίζονται είτε απευθείας από διάταξη του νόμου, είτε από υπουργικές αποφάσεις, αποφάσεις του Διοικητή και διαταγές, καθώς και την απόφαση για τον τύπο και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023 (Α. 1061/2024).

Εφόσον κάποια από τα δικαιολογητικά που ορίζονται με την Απόφαση για τον Τύπο και Περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων έχουν ήδη συνυποβληθεί με δηλώσεις προηγούμενων ετών στη Φορολογική Διοίκηση ή έχουν διαφυλαχθεί σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής ή υπάρχει διαθέσιμο ηλεκτρονικό αρχείο και δεν έχει επέλθει κάποια μεταβολή στα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτά, δεν απαιτείται έκδοση νέων δικαιολογητικών. Αρκεί να υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία θα αναγράφεται το φορολογικό έτος που αφορούσε το κάθε συγκεκριμένο δικαιολογητικό που τυχόν υποβλήθηκε, ότι δεν έχει επέλθει μεταβολή στα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτό και με την προϋπόθεση ότι, αν το συγκεκριμένο δικαιολογητικό είναι ορισμένης χρονικής ισχύος, καλύπτει και το φορολογικό έτος 2023.

Σε περίπτωση υποβολής της δήλωσης με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE δεν συνυποβάλλονται δικαιολογητικά, αλλά αυτά φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν.

Για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των οποίων η αρχική δήλωση έχει υποβληθεί με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων και ζητούνται δικαιολογητικά, προσκομίζονται ή αποστέλλονται με τους προβλεπόμενους τρόπους μόνο τα δικαιολογητικά που αφορούν σε κωδικούς της δήλωσης για τους οποίους δεν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση. Εφόσον η αρχική δήλωση έχει υποβληθεί χειρόγραφα και η τροποποιητική δήλωση υποβάλλεται με τον ίδιο τρόπο.

2 Οδηγίες για τη συμπλήρωση των πινάκων

2.1 Συμπλήρωση Πίνακα 1: Στοιχεία φορολογούμενου

Όλες οι ενδείξεις του Πίνακα 1 πρέπει να είναι συμπληρωμένες με ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα. Στη δήλωση έχουν συμπληρωθεί από την υπηρεσία τα στοιχεία του υπόχρεου και της συζύγου. Εάν στην ήδη συμπληρωμένη δήλωση υπάρχουν λάθη στα στοιχεία αυτά ή δεν έχουν συμπληρωθεί τα στοιχεία της συζύγου/ΜΣΣ, πρέπει οπωσδήποτε να προχωρήσετε σε διόρθωση – συμπλήρωση στο Μητρώο της αρμόδιας υπηρεσίας πριν την υποβολή της φορολογικής δήλωσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα στοιχεία του φορολογούμενου απαιτείται να είναι επικαιροποιημένα, καθόσον χρησιμοποιούνται και ως στοιχεία επικοινωνίας από τη Φορολογική Διοίκηση. Κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης με χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας για την επιβεβαίωση στοιχείων, υποχρεωτικά θα πρέπει ο υπόχρεος και η σύζυγος να έχουν ήδη επικαιροποιήσει τα στοιχεία επικοινωνίας τους στο myAADE / Μητρώο & Επικοινωνία, εάν αυτά έχουν μεταβληθεί έως την υποβολή της δήλωσης του φορολογικού έτους 2023, κατά αναφερόμενα στην Α.1025/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ. Εάν δεν τα έχουν επικαιροποιήσει, μέσω συνδέσμου οδηγούνται στο myAADE για τη συμπλήρωση των στοιχείων επικοινωνίας.

Επισημαίνεται η ανάγκη να συμπληρώνεται ορθά η ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail) του φορολογούμενου, καθώς αυτή χρησιμοποιείται για την κοινοποίηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 5 ΚΦΔ. Η κοινοποίηση που έχει πραγματοποιηθεί στη συγκεκριμένη διεύθυνση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί νόμιμα με αποτέλεσμα να επιφέρει όλες τις συνέπειες που προβλέπονται από τον νόμο για τον φορολογούμενο.

Ειδικά, ο φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής υποχρεούται να επιβεβαιώσει και τη χώρα φορολογικής κατοικίας του, όπως αυτή είναι καταχωρημένη στα στοιχεία μητρώου/φυσικού προσώπου, καθώς χρησιμοποιείται για σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών. Επιπλέον, για τον ίδιο λόγο, συμπληρώνει υποχρεωτικά τον αριθμό φορολογικής ταυτοποίησης στην αλλοδαπή (ΑΦΤ). Αριθμός φορολογικής ταυτοποίησης μπορεί να είναι ο αντίστοιχος ΑΦΜ στην αλλοδαπή χώρα, ο αριθμός κοινωνικής ασφάλισης, ο αριθμός ταυτότητας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο χρησιμοποιούν οι αλλοδαπές φορολογικές αρχές. Συμπληρώνει, επίσης, την πλήρη διεύθυνση κατοικίας του στην αλλοδαπή με λατινικούς χαρακτήρες στα αντίστοιχα πεδία. Εάν ως Α.Φ.Τ. χρησιμοποιείται ο αριθμός ταυτότητας ή ο αριθμός κοινωνικής ασφάλισης ή οποιοσδήποτε άλλος αριθμός ανάλογα με τα ισχύοντα σε κάθε χώρα και σε αυτόν περιέχονται και γράμματα, τότε συμπληρώνεται ο συγκεκριμένος αριθμός. Σε περίπτωση που στη χώρα φορολογικής κατοικίας δεν υπάρχει υποχρέωση απόκτησης Α.Φ.Τ. ή αριθμού κοινωνικής ασφάλισης το πεδίο καταχώρησης παραμένει κενό. Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν συμφωνεί με τη χώρα φορολογικής κατοικίας που εμφανίζεται στην επιβεβαίωση στοιχείων ή το πεδίο της χώρας φορολογικής κατοικίας είναι κενό, θα πρέπει να τροποποιήσει/ συμπληρώσει το σχετικό πεδίο. Οι παραπάνω φορολογούμενοι υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση, εφόσον κληθούν, να προσκομίσουν το

πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας (tax residence certificate) στην αρμόδια υπηρεσία, προκειμένου να αποδείξουν τη χώρα της φορολογικής τους κατοικίας.

Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία αιτούνται μεταβολής της φορολογικής κατοικίας τους για το έτος 2023, ακολουθούν τη διαδικασία που ορίζεται στην ΠΟΛ.1201/2017 Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ, ενώ για προγενέστερα του 2023 έτη, ακολουθούν τη διαδικασία της ΠΟΛ.1177/2014 εγκυκλίου, αλλά με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην ΠΟΛ.1201/2017 Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ.

Το επώνυμο της συζύγου πρέπει να συμπληρώνεται όπως και στην ταυτότητα. Για τις γυναίκες σε χηρεία ή σε διάσταση ή διαζευγμένες που δεν έχουν ακόμη αλλάξει ταυτότητα, εάν στην ήδη συμπληρωμένη δήλωση υπάρχει το όνομα του συζύγου, πρέπει να αντικατασταθεί με το όνομα του πατέρα. Οι στρατιωτικοί, οι αστυνομικοί, οι λιμενικοί, οι πυροσβέστες που δεν συμπληρώνουν αριθμό αστυνομικής ταυτότητας, υποχρεούνται στη συμπλήρωσή της υπηρεσιακής ταυτότητας.

Σημειώνεται ότι οι έγγαμοι ή μέρη συμφώνου συμβίωσης φορολογούμενοι που υποβάλλουν κοινή δήλωση, θα πρέπει να συμπληρώσουν απαραίτητα το παραλληλόγραμμο με την ένδειξη "Αριθμός Φορολογικού Μητρώου Συζύγου/ΜΣΣ" με τον ΑΦΜ της συζύγου/ΜΣΣ, καθώς και τον ΑΜΚΑ της συζύγου/ΜΣΣ. Σε καμιά περίπτωση, δε θα γράφεται στο τετραγωνίδιο αυτό ο ΑΦΜ και ο ΑΜΚΑ του συζύγου, αλλά θα συμπληρώνεται μόνο με τον ΑΦΜ/ΑΜΚΑ της συζύγου/ΜΣΣ.

Επισημαίνεται ότι στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος αναγράφεται υποχρεωτικά ο ΑΜΚΑ του υπόχρεου και της συζύγου/ΜΣΣ με εξαίρεση τις περιπτώσεις που δεν υποχρεούνται σε απόκτηση ΑΜΚΑ.

Ωστόσο, εξαιρούνται οι υπόχρεοι, οι οποίοι, για λόγους που άπτονται ευαίσθητων προσωπικών τους δεδομένων, δεν επιθυμούν να γνωστοποιήσουν τον ΑΜΚΑ, ούτε για τους ίδιους, ούτε για τα εξαρτώμενα μέλη τους, καθώς και οι υπάλληλοι της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης Ευξείνου Πόντου.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

1. Για τον υπόχρεο: η διεύθυνση άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας συμπληρώνεται μόνο από όσους αποκτούν εισόδημα από αυτήν την κατηγορία, ενώ η διεύθυνση κατοικίας συμπληρώνεται υποχρεωτικά από όλους ανεξαιρέτως τους φορολογούμενους.
2. Για τη σύζυγο/ΜΣΣ: συμπληρώνεται κατά περίπτωση η διεύθυνση κατοικίας ή εφόσον ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, η διεύθυνση στην οποία αυτή ασκείται.

Επιπλέον εάν είστε έγγαμος ή μέρος συμφώνου συμβίωσης πρέπει να επιλέξετε "X" πάνω στη λέξη "ΕΓΓΑΜΟΣ/ΜΣΣ". (Μην επιλέξετε "X" αν είστε διαζευγμένος ή βρίσκεστε σε χηρεία ή σε διάσταση).

Επίσης, συμπληρώνονται τα στοιχεία του εκπροσώπου (κηδεμόνα, αντιπροσώπου, δικαστικού συμπαραστάτη, προσωρινού διαχειριστή ή συνδίκου πτώχευσης ή δικαστικού εκκαθαριστή, κ.λπ.) ή φορολογικού εκπροσώπου, εφόσον συντρέχει περίπτωση υποβολής δήλωσης για τα εισοδήματα:

- Προσώπου που κατοικεί στην αλλοδαπή, έχει ορίσει φορολογικό εκπρόσωπο και αποκτά εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα.
- Ανηλίκου ή προσώπου που έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
- Προσώπου που απεβίωσε, για το οποίο η φορολογική δήλωση υποβάλλεται από τους κληρονόμους του.
- Σχολάζουσας κληρονομιάς.
- Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν τεθεί υπό μεσεγγύηση, βρίσκονται σε κατάσταση επιδικίας ή αφορούν πτωχευτική περιουσία.

Επίσης, το παραλληλόγραμμο με την ένδειξη "Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του Φορολογικού Εκπροσώπου" αφορά στον ΑΦΜ του εκπροσώπου και συμπληρώνεται με τα στοιχεία του ορισθέντος φορολογικού εκπροσώπου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ΚΦΔ και στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1283/30-12-2013 απόφαση ΓΔΔΕ (Β'3367). Σε περίπτωση που εκπρόσωπος είναι η σύζυγος, θα συμπληρώσει στο πεδίο αυτό τον δικό της Α.Φ.Μ.

Το πεδίο «χωριστή δήλωση συζύγων» συμπληρώνεται με τον ΑΦΜ του ετέρου συζύγου, από όποιον έγγαμο φορολογούμενο έχει επιλέξει να υποβάλει χωριστή δήλωση από τον άλλο σύζυγο. Στις ηλεκτρονικές δηλώσεις το πεδίο αυτό είναι προσυμπληρωμένο.

2.2 Συμπλήρωση Πίνακα 2: Πληροφοριακά στοιχεία εκκαθάρισης

Στον Πίνακα αυτό είναι συγκεντρωμένες κάποιες πληροφορίες, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη σωστή εκκαθάριση της δήλωσης και το σωστό υπολογισμό του φόρου εισοδήματος. **Για τη συμπλήρωση του εν λόγω πίνακα, επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" μόνο σε καταφατική περίπτωση.**

2.2.1 Κωδικοί 327-328

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", αν ο ίδιος ή/και η σύζυγός σας/ΜΣΣ υποβάλλετε δήλωση με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα για πρώτη φορά, προκειμένου να υπολογιστεί η προκαταβολή μειωμένη κατά 50%. Περιορίζεται η προκαταβολή στο μισό σε όσους αναγράφουν για πρώτη φορά εισοδήματα ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης από επιχειρηματική δραστηριότητα.

2.2.2 Κωδικοί 319 -320

Συμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, στην περίπτωση που ο/η φορολογούμενος/η είναι φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής.

2.2.3 Κωδικοί 015-016

Οι κωδικοί 015-016 συμπληρώνονται από φορολογούμενους, ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας, που υπάγονται στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 30 του ΚΦΕ και μόνο εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

1. πρόκειται για αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για τη διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων, ο οποίος είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου. Απαιτείται να προσκομίζεται, εφόσον ζητηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση, κατά περίπτωση, δικαιολογητικό που αποδεικνύει την υπηκοότητα του προσώπου αυτού και το διπλωματικό του διαβατήριο ή βεβαίωση από την πρεσβεία/ προξενείο που εργάζεται.
2. πρόκειται για πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα. Απαιτείται να προσκομίζεται, εφόσον ζητηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση, κατά περίπτωση, δικαιολογητικό που αποδεικνύει την ιδιότητα αυτή, όπως είναι η βεβαίωση του θεσμικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Διεθνούς Οργανισμού στον οποίο εργάζεται.

2.2.4 Κωδικοί 023-024

Συμπληρώνονται από τους φορολογούμενους που απαλλάσσονται από την πραγματοποίηση δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής. Σημειώστε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" εάν ο ίδιος ή και τη σύζυγός σας ή και το άλλο μέλος του συμφώνου συμβίωσης έχετε συμπληρώσει το εβδομηκοστό (70ό) έτος της ηλικίας σας δηλαδή έχετε γεννηθεί έως και την 31.12.1953, είστε άτομο με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, βρίσκεστε σε δικαστική συμπαράσταση, είστε φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής που υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα, είστε Δημόσιος λειτουργός ή δημόσιος υπάλληλος που υπηρετεί στην αλλοδαπή ή φορολογικός κάτοικος Ελλάδας που διαβιεί ή εργάζεται στην αλλοδαπή, είστε ανήλικος που υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και έχετε γεννηθεί από την 1.1.2005 και έπειτα, υπηρετείτε την υποχρεωτική στρατιωτική σας θητεία, κατοικείτε μόνιμα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους (ως τουριστικοί τόποι ορίζονται όσοι περιλαμβάνονται στο π.δ. 899/1976, όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 664/1977), είστε δικαιούχος του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, του άρθρου 29 του ν.4659/2020 [πρώην Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (ΚΕΑ)], βρίσκεστε σε κατάσταση μακροχρόνιας νοσηλείας (πέραν των έξι (6) μηνών), διαμένετε σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα ή είστε φυλακισμένος.

2.2.5 Κωδικός 329

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", στην περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται από κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, μεσεγγυούχο, προσωρινό διαχειριστή, σύνδικο πτώχευσης, ή δικαστικό εκκαθαριστή. Οι δηλώσεις αυτές υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία (χειρόγραφη δήλωση) αυτοπροσώπως ή με τους

προβλεπόμενους τρόπους. Σε περίπτωση διορισμού δικαστικού εκκαθαριστή κληρονομιάς, ο δικαστικός εκκαθαριστής έχει υποχρέωση να υποβάλει και τις σχετικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία θανάτου (στον ΑΦΜ του αποβιώσαντος). Για τα εισοδήματα της κληρονομιάς που αποκτώνται μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου, ο δικαστικός εκκαθαριστής υποβάλει χειρόγραφα στην αρμόδια υπηρεσία αυτοπροσώπως ή με αποστολή με τους προβλεπόμενους τρόπους τη δήλωση στον ΑΦΜ του κληρονόμου, ενώ παραμένει η υποχρέωση του κληρονόμου να υποβάλλει (με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων) δήλωση για τα μη κληρονομαία εισοδήματά του.

2.2.6 Κωδικός 330

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", αν υποβάλλετε τη δήλωση ως επίτροπος, κηδεμόνας ανηλίκου ή δικαστικός συμπαραστάτης.

2.2.7 Κωδικός 331

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", αν υποβάλλετε τη δήλωση ως κληρονόμος του φορολογουμένου που απεβίωσε. Ο εξ απογραφής κληρονόμος δηλώνει τα εισοδήματα που προέρχονται από την κληρονομαία περιουσία, η οποία έγινε αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, από κοινού με τα εισοδήματα που προέρχονται από την ατομική του περιουσία (σε μια ενιαία δήλωση), αδιαφόρως εάν η κληρονομιά αποτελεί χωριστή ομάδα με πιθανότητα μερικής ή ολικής διάθεσης αυτής προς ικανοποίηση των κληρονομικών πιστωτών (Γνωμ. 474/1998 Ν.Σ.Κ).

2.2.8 Κωδικοί 013-014

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", εάν εσείς ή και η σύζυγός σας/ΜΣΣ είστε συνταξιούχοι και έχετε γεννηθεί μέχρι 31-12-1958. Οι συγκεκριμένοι κωδικοί συμπληρώνονται και από τους φορολογούμενους στους οποίους χορηγείται μηνιαία σύνταξη σύμφωνα με τον ν.1296/1982 και την περ. 5 της υποπαρ. ΙΑ6 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, για την εφαρμογή της περ. ζ' του άρθρου 33 ΚΦΕ.

2.2.9 Κωδικοί 017-018

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" εάν έχετε κάνει έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας για πρώτη φορά από 1-1-2021 και μετά.

2.2.10 Κωδικοί 019-020

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" χωρίς να τίθεται θέμα επιλογής σας, αν εσείς ο ίδιος ή η σύζυγος σας/ΜΣΣ ασκείτε επιχειρηματική δραστηριότητα εκδίδετε ΑΠΥ, αλλά δεν έχετε την εμπορική ιδιότητα, ούτε διατηρείτε επαγγελματική εγκατάσταση άλλη από την κατοικία σας και εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες δύο (2) προϋποθέσεις:

α) Έχετε έγγραφη σύμβαση με φυσικά ή και νομικά πρόσωπα / νομικές οντότητες τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες,

β) Τα φυσικά ή και νομικά πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν τις υπηρεσίες σας δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) ή εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτό, ποσοστό 75% των

ακαθαρίστων εσόδων σας από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα (1) από τα πρόσωπα που λαμβάνουν τις υπηρεσίες.

2.2.11 Κωδικοί 027-028

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", αν εσείς ο ίδιος ή η σύζυγος σας/ΜΣΣ ασκείτε επιχειρηματική δραστηριότητα με ιδιότητα εμπορική και έχετε γεννηθεί μέχρι και την 31-12-1961.

2.2.12 Κωδικοί 021-022

Οι κωδικοί αυτοί είναι προσυμπληρωμένοι με την ένδειξη "ΝΑΙ" όταν ασκείτε επιχειρηματική δραστηριότητα και είστε ασφαλισμένος στον e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ), προκειμένου να υπολογιστεί η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 16 ΚΦΕ, για το μέρος του εισοδήματος που προέρχεται από την αγροτική δραστηριότητα.

2.2.13 Κωδικοί 037-038

Οι κωδικοί αυτοί είναι προσυμπληρωμένοι με την ένδειξη "ΝΑΙ" όταν ο ασκών αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα είναι κατ' επάγγελμα αγρότης σύμφωνα με την επίσημη ταυτοποίηση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2.2.14 Κωδικοί 035-036

Οι κωδικοί 035-036 συμπληρώνονται στην περίπτωση που αποκτάτε εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και υπάγεστε στις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4935/2022, με τις οποίες παρέχεται, υπό προϋποθέσεις, το κίνητρο της απαλλαγής από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν από την άσκηση ατομικής αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, με βάση τη φορολογική νομοθεσία, κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). Ειδικότερα, οι ανωτέρω κωδικοί συμπληρώνονται, εφόσον, είστε κατ' επάγγελμα αγρότης μέλος νομικού προσώπου και ενώσεως προσώπων εγγεγραμμένων στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων του άρθρου 22 του ν. 4673/2020 (Α' 52) και προμηθεύετε το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα με ποσότητες προϊόντων ίσες με το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) τουλάχιστον της συνολικής ποσότητας όμοιων ή παρεμφερών προϊόντων παραγωγής σας, ή είστε κατ' επάγγελμα αγρότης και έχετε συνάψει σύμβαση με συγκεκριμένη επιχείρηση αγοραστή, με αντικείμενο τη συμβολαιακή γεωργία, με την οποία δεσμεύεστε για την εισφορά ποσοτήτων προϊόντων ίσων με εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) τουλάχιστον της συνολικής ποσότητας όμοιων ή παρεμφερών προϊόντων της παραγωγής σας.

Επίσης οι ίδιοι κωδικοί συμπληρώνονται στην περίπτωση συνεργασίας προσώπων κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 4935/2022, με τις οποίες παρέχεται, υπό προϋποθέσεις, το κίνητρο της απαλλαγής από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%), τα οποία προκύπτουν.

2.2.15 Κωδικοί 385-386

Οι κωδικοί 385-386 συμπληρώνονται προκειμένου να γίνει υπαγωγή στις εξαιρέσεις του άρθρου 20 του ΚΦΕ, σχετικά με τις μειώσεις φόρου των φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής. Σε αυτούς τους κωδικούς καταχωρείται η ένδειξη όταν ο φορολογούμενος είναι κάτοικος χώρας - μέλους της Ε.Ε. ή ΕΟΧ και:

- απέκτησε στην Ελλάδα τουλάχιστον το 90% του παγκόσμιου εισοδήματός του ή
- το φορολογητέο εισόδημά του είναι τόσο χαμηλό ώστε θα δικαιούταν την μείωση του φόρου δυνάμει της φορολογικής νομοθεσίας του κράτους της κατοικίας του.

Για την υπαγωγή στην περίπτωση α' απαιτείται βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής Αρχής για το συνολικό εισόδημά τους και για το εισόδημα που απέκτησαν στην Ελλάδα, ενώ για την εφαρμογή της περ. β' απαιτείται βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής Αρχής, από την οποία να προκύπτει ότι το φορολογητέο εισόδημα των εν λόγω φυσικών προσώπων στο κράτος κατοικίας τους είναι τόσο χαμηλό που ενώ θα δικαιούνταν της μείωσης του φόρου δυνάμει, της φορολογικής τους νομοθεσίας, δεν επωφελούνται αυτής (σχετ. οι C-39/2010, C-169/2003 και C-279/1993 αποφάσεις του ΔΕΕ). Στην περίπτωση που δεν χορηγούνται από την αλλοδαπή χώρα οι ως άνω βεβαιώσεις, αρκεί αντίγραφο της φορολογικής δήλωσης θεωρημένο κατά τα διεθνή νόμιμα.

2.2.16 Κωδικοί 029-030

Επιλέξτε "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" στην περίπτωση που εσείς ή/ και η σύζυγός σας/ΜΣΣ αποκτάτε εισοδήματα ή/και έχετε περιουσία ή/και τηρείτε χρηματοοικονομικό λογαριασμό στην αλλοδαπή. Στην περίπτωση αυτή επιλέγεται ή συμπληρώνεται η χώρα, καθώς και μία από τις κάτωθι κατηγορίες:

1. εισόδημα στην αλλοδαπή
2. περιουσία στην αλλοδαπή

Ως περιουσία νοείται και επιλέγεται διακριτά:

- ακίνητα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία
- χρηματοοικονομικός λογαριασμός στην αλλοδαπή (πχ. τραπεζικές καταθέσεις, χρηματοοικονομικές επενδύσεις)
- χρηματοοικονομικά προϊόντα αλλοδαπού εκδότη που έχουν επενδυθεί μέσω ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος (στην προκειμένη περίπτωση αναγράφεται ο ΑΦΜ του ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος/ θεματοφύλακα).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4428/2013 (Ενότητα Γ' του Τμήματος VIII του Παραρτήματος I του άρθρου τρίτου του ν. 4428/2016), ως χρηματοοικονομικός λογαριασμός της πιο πάνω περίπτωσης 2β) νοείται κάθε λογαριασμός που τηρείται σε Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα. Στον όρο περιλαμβάνονται οι Καταθετικοί Λογαριασμοί, οι Λογαριασμοί Θεματοφυλακής και:

- σε περίπτωση Επενδυτικής Οντότητας, κάθε συμμετοχικό ή συνδεδεμένο με οφειλή δικαίωμα επί του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος,
- κάθε συμμετοχικό ή συνδεδεμένο με οφειλή δικαίωμα επί του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος και
- κάθε Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο με Αξία Εξαγοράς ή Συμβόλαιο Προσόδων που προσφέρεται από Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα ή τηρείται σε Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα, πλην των μη συνδεδεμένων με επενδύσεις και μη μεταβιβάσιμων συμβολαίων προσόδων άμεσης καταβολής που προσφέρονται σε φυσικά πρόσωπα και καλύπτουν παροχές σύνταξης ή αναπηρίας.

2.2.17 Κωδικοί 905-906

Επιλέξτε «Χ» πάνω στη λέξη «ΝΑΙ», εάν εσείς ή/και η σύζυγός σας/ΜΣΣ παρουσιάζετε αναπηρία κάθε μορφής με ποσοστό 80% και άνω (συμπεριλαμβανομένου του 80%). Τα απαλλασσόμενα από φόρο εισοδήματος ποσά των πιο πάνω προσώπων προσυμπληρώνονται στους κωδικούς 619-620 του Πίνακα 6 της δήλωσης. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση, συμπληρώνονται οι κωδικοί 659-660. Εάν τα παραπάνω ποσά αφορούν μισθούς-συντάξεις, ο τυχόν παρακρατηθείς φόρος συμπληρώνεται στους κωδικούς 315-316.

2.2.18 Κωδικοί 011-012

Επιλέξτε «Χ» πάνω στη λέξη «ΝΑΙ», εάν εσείς ή/και η σύζυγός σας/ΜΣΣ είστε βουλευτής/ευρωβουλευτής και χρηματοδότης πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται από όσους ανήκουν στην κατηγορία της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3023/2002, όπως ισχύει και αφορά τους βουλευτές και ευρωβουλευτές των οποίων τα ποσά της αποζημίωσης και των συντάξεων που διαθέτουν στα κόμματα ή σε συνασπισμούς κομμάτων δεν συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του ανωτάτου ορίου ιδιωτικής χρηματοδότησης πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού.

2.2.19 Κωδικοί 007-008

Επιλέξτε Χ» πάνω στη λέξη «ΝΑΙ», εάν εσείς ή/και η σύζυγός σας/ΜΣΣ φιλοξενείτε ενήλικα φυσικά πρόσωπα υπόχρεα σε υποβολή δήλωσης, εκτός από αυτούς που αναφέρονται στον Πίνακα 8. Τα στοιχεία που συμπληρώνονται είναι ο ΑΦΜ του φιλοξενούμενου, οι μήνες φιλοξενίας και τα τετραγωνικά μέτρα. Οι κωδικοί αυτοί δεν συμπληρώνονται από τους έγγαμους φορολογούμενους που έχουν γνωστοποιήσει την επιλογή τους για υποβολή χωριστής δήλωσης, προκειμένου να δηλώσουν τον έτερο σύζυγο με τον οποίο συνοικούν και ο οποίος δεν έχει ποσοστό συνιδιοκτησίας στην κύρια κατοικία ή στη δωρεάν παραχωρημένη ή δεν συμμετέχει ως μισθωτής στη μισθωμένη κύρια κατοικία.

2.2.20 Κωδικοί 039-040

Οι κωδικοί αυτοί είναι προσυμπληρωμένοι με την ένδειξη «ΝΑΙ» και αφορούν τους φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Α του ΚΦΕ, σχετικά με την εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα. Για φορολογούμενους που υπάγονται στις εν λόγω διατάξεις και πραγματοποίησαν επενδύσεις, από την 12/12/2019 και μετά, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση για την ένταξή τους στο άρθρο 5Α και προκειμένου για την κάλυψη ή περιορισμό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος του φορολογουμένου, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 30 του ΚΦΕ, η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται να λάβει υπόψη της εισαγωγή συναλλάγματος που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος και δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησής του στην αλλοδαπή, κατά τα οριζόμενα στη υποπερίπτωση δδ' της περίπτωσης δ' της παρ. 2 του άρθρου 34 του ΚΦΕ (σχετ. Α. 1036/2020 Απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών και Διοικητή της ΑΑΔΕ). Η πράξη προσδιορισμού φόρου του άρθρου 5Α εκδίδεται από τη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής.

2.2.21 Κωδικοί 041-042

Οι κωδικοί αυτοί είναι προσυμπληρωμένοι με την ένδειξη "ΝΑΙ" όταν έχετε υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5B του ΚΦΕ, αναφορικά με την εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που λαμβάνουν σύνταξη από την αλλοδαπή και μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα. Η υπαγωγή στις συγκεκριμένες διατάξεις αποδεικνύεται με την εγκριτική Απόφαση που εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής. Οι φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5B του ΚΦΕ, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή επτά τοις εκατό (7%) για το σύνολο του εισοδήματός τους που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή, εκτός κι αν αυτό φορολογείται διαφορετικά δυνάμει διατάξεων των ΣΑΔΦΕ ή άλλων διεθνών συνθηκών Φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5B του ΚΦΕ και αποκτούν εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης, δηλώνουν τα εν λόγω εισοδήματα στους κωδικούς εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης των επιμέρους υποπινάκων του πίνακα 4 ακόμη και αν απαλλάσσονται του φόρου ή φορολογούνται με χαμηλότερο του 7% συντελεστή φόρου δυνάμει άλλων διατάξεων του ΚΦΕ προκειμένου να φορολογηθούν με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5B. Στους ίδιους κωδικούς δηλώνονται και τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται με χαμηλότερο συντελεστή δυνάμει διατάξεων των ΣΑΔΦ ή άλλων διεθνών συνθηκών, προκειμένου να φορολογηθούν κατ' εφαρμογή αυτών. Τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης που απαλλάσσονται του φόρου δυνάμει διατάξεων ΣΑΔΦ ή άλλων διεθνών συνθηκών συμπληρώνονται στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα 6. Τυχόν φόρος που έχει καταβληθεί από τον φορολογούμενο στην αλλοδαπή για τα εισοδήματα που καλύπτονται από τον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης, εκπίπτει από τον φόρο της περίπτωσης αυτής με βάση τις διατάξεις του άρθρου 9 του ΚΦΕ, μέχρι τον φόρο που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, εφόσον είτε προβλέπεται από τις

ΣΑΔΦΕ δικαίωμα φορολόγησης και στα δύο κράτη, είτε δεν υφίσταται ΣΑΔΦΕ με το κράτος πηγής του εισοδήματος. Τυχόν υπερβάλλον ποσό φόρου δεν επιστρέφεται.

2.2.22 Κωδικοί 043-044

Οι κωδικοί αυτοί είναι προσυμπληρωμένοι με την ένδειξη "ΝΑΙ" όταν έχετε υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ και αποκτάτε εισόδημα από μισθωτή εργασία που προκύπτει στην ημεδαπή, από πλήρωση νέας θέσης εργασίας. Η υπαγωγή στις συγκεκριμένες διατάξεις αποδεικνύεται με την εγκριτική Απόφαση που εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής, όπου αναγράφεται η επωνυμία και το ΑΦΜ του εργοδότη για τον οποίο πληρούται η προϋπόθεση της νέας θέσης εργασίας. Φυσικό πρόσωπο που υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 5Γ ΚΦΕ απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος για το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματος του από μισθωτή εργασία στην Ελλάδα για επτά (7) συναπτά φορολογικά έτη.

2.2.23 Κωδικοί 045-046

Οι νέοι αυτοί κωδικοί συμπληρώνονται στην περίπτωση που εμπίπτετε στις διατάξεις των περ. β ή δ της παρ. 6 του άρθρου 28Α ΚΦΕ ή εμπίπτετε στην παρ.7 του άρθρου 28Α ΚΦΕ προκειμένου για την εξαίρεση σας από τον προσδιορισμό του ελάχιστου καθαρού ποσού εισοδήματος των άρθρων 28Α – 28Δ του ΚΦΕ ή την αναλογική μείωση του τεκμαρτού εισοδήματος στην περίπτωση άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας για περιορισμένο χρονικό διάστημα βάσει νομοθετικής ή κανονιστικής ρύθμισης. Στον υποπίνακα του κωδικού αυτού μπορείτε να επιλέξετε:

- Α) «Εμπίπτετε στις διατάξεις της περ. β΄ της παρ. 6 του άρθρου 28Α του ΚΦΕ; (εξαίρεση για ασφ. διαμεσολαβητές)»
- Β) «Εμπίπτετε στις διατάξεις της περ. δ΄ της παρ. 6 του άρθρου 28Α ΚΦΕ; (εξαίρεση για καφεενία σε οικισμούς <500 κατοίκους).
- Γ) «Ασκείτε επιχειρηματική δραστηριότητα για περιορισμένο χρονικό διάστημα βάσει νομοθετικής ή κανονιστικής ρύθμισης; (παρ.7 αρθρ.28Α)»

2.2.24 Κωδικοί 047-048

Οι νέοι κωδικοί συμπληρώνονται στην περίπτωση που εμπίπτετε στην παρ. 2 ή/και στην παρ. 3 του άρθρου 28Γ ΚΦΕ προκειμένου να λάβετε την προβλεπόμενη κατά το ήμισυ μείωση του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος των άρθρων 28Α – 28Δ του ΚΦΕ. Στον υποπίνακα του κωδικού αυτού μπορείτε να επιλέξετε μία ή περισσότερες από τις κατωτέρω ενδείξεις:

- Α) «Έχετε την ιδιότητα του πολύτεκνου ως γονέας ή απορφανισθέν τέκνο; (άρθρο πρώτο του ν.1910/1944) (Α` 75)»
- Β) «Είστε γονέας μονογονεϊκής οικογένειας με ανήλικα τέκνα;»
- Γ) «Είστε εκμεταλλευτής ταξί με ποσοστό ιδιοκτησίας ≤ 25%;»

Δ) «Επαγγελματική έδρα και κύρια κατοικία σε οικισμό με πληθυσμό μικρότερο των πεντακοσίων (500) κατοίκων ή σε νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων»

2.3 Συμπλήρωση Πίνακα 3: Μείωση φόρου λόγω αναπηρίας

Στον Πίνακα αυτό θα δώσετε τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη μείωση του ποσού του φόρου κατά διακόσια (200) ευρώ για τα άτομα με αναπηρία κλπ.

Απαντήστε στα ερωτήματα του πίνακα σύμφωνα με τις οδηγίες που ακολουθούν.

2.3.1 Κωδικοί 001-002

Επιλέξτε «Χ» πάνω στη λέξη «ΝΑΙ», εάν εσείς ή/και η σύζυγός σας/ΜΣΣ παρουσιάζετε αναπηρία τουλάχιστον 67%. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να συνυποβάλλετε τις προβλεπόμενες γνωματεύσεις υγειονομικών επιτροπών, από τις οποίες να προκύπτει το ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω και η χρονική της διάρκεια. Για να συμπληρωθεί αυτός ο κωδικός απαιτείται απαραίτητα γνωμάτευση υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε). Σε περίπτωση που έχουν εκδοθεί ελλιπείς γνωματεύσεις ή γνωματεύσεις από αναρμόδιες, βάσει του εκάστοτε ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, υγειονομικές επιτροπές δεν είναι δυνατό να γίνουν δεκτές για την αναγνώριση φορολογικών ελαφρύνσεων. Οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις πριν την 01.09.2011 (ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α.) από τις υγειονομικές επιτροπές των νομαρχιών ή περιφερειών, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση της υπόψη φορολογικής ελάφρυνσης επ' αόριστον, αν πρόκειται για επ' αόριστον κρίση, ή αλλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους. Σε περίπτωση που έχουν εκδοθεί ελλιπείς γνωματεύσεις, δεν θα γίνονται δεκτές για την αναγνώριση της εν λόγω φορολογικής ελάφρυνσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

2.3.2 Κωδικοί 005-006

Συμπληρώνεται ο αριθμός των προσώπων που έχετε αναφέρει στον Πίνακα 8 εφόσον αυτά παρουσιάζουν αναπηρία τουλάχιστον 67%. Ο αριθμός (π.χ. «1», «2», κλπ) των προσώπων που έχουν συγγένεια με τον υπόχρεο θα συμπληρωθεί στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 005 και ο αριθμός των προσώπων που έχουν συγγένεια με τη σύζυγο συμπληρώνεται στο λευκό τετραγωνίδιο μετά τον κωδικό 006.

- Στις κοινές δηλώσεις έγγαμων ή Μ.Σ.Σ. που έχουν από κοινού εξαρτώμενα τέκνα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία, συμπληρώνεται ο κωδικός 005 από τον υπόχρεο κι αν ο φόρος του δεν επαρκεί για να πιστωθεί το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ, αυτό πιστώνεται, κατά την εκκαθάριση της δήλωσης, στον φόρο του άλλου συζύγου/ΜΣΣ, εκτός κι αν την μείωση την έχει ήδη λάβει το εξαρτώμενο τέκνο. Στις κοινές δηλώσεις έγγαμων ή ΜΣΣ, τα τέκνα καθένα εξ αυτών που δεν έχουν αποκτήσει από κοινού, δηλώνονται από τον γονέα είτε στον κωδικό

005 είτε στον κωδικό 006, κατά περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν ήδη περιληφθεί στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης του έτερου γονέα των τέκνων. Στην περίπτωση αυτή αν ο φόρος του έγγαμου ή ΜΣΣ γονέα που νομίμως δήλωσε στον αντίστοιχο κωδικό το τέκνο του, δεν επαρκεί για να πιστωθεί το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ, αυτό δεν πιστώνεται στον φόρο του άλλου συζύγου/ΜΣΣ, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για κοινό τέκνο. Στις περιπτώσεις που διενεργείται εκ των υστέρων διασταύρωση και διαπιστώνεται από τον έλεγχο ότι η αναπηρία δηλώθηκε και η μείωση λήφθηκε και από το γονέα και από το εξαρτώμενο τέκνο, η μείωση φόρου δε χορηγείται στον γονέα και εκδίδεται νέα πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 ΚΦΔ.

- Στις περιπτώσεις που έγγαμοι φορολογούμενοι ή ΜΣΣ έχουν επιλέξει να υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις και έχουν από κοινού εξαρτώμενα τέκνα με αναπηρία τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) η μείωση πραγματοποιείται άπαξ, σε κάθε περίπτωση μόνο σε έναν σύζυγο/ΜΣΣ, χωρίς να μεταφέρεται το δικαίωμα πίστωσης φόρου στον άλλο σύζυγο/ΜΣΣ. Στις περιπτώσεις που διενεργείται εκ των υστέρων διασταύρωση και διαπιστώνεται από τον έλεγχο ότι το τέκνο με αναπηρία δηλώθηκε και από τους δύο συζύγους/ΜΣΣ, η μείωση φόρου γίνεται στον σύζυγο/ΜΣΣ με τον μεγαλύτερο φόρο εισοδήματος. Η μείωση δεν χορηγείται στον γονέα εάν έχει ήδη χορηγηθεί στο εξαρτώμενο τέκνο και εκδίδεται νέα πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 ΚΦΔ. Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση τέκνου που δηλώνεται ως εξαρτώμενο και από τους δύο γονείς, οι οποίοι δεν είναι έγγαμοι ή ΜΣΣ.

2.3.3 Κωδικοί 009-010

Επιλέξτε «Χ» πάνω στη λέξη «ΝΑΙ», εάν εσείς, η σύζυγος σας/ΜΣΣ ή εξαρτώμενο μέλος σας:

- Είστε ανάπηρος αξιωματικός ή οπλίτης που έχει αποστρατευθεί, ανεξάρτητα εάν η αναπηρία σας προήλθε από πολεμική αιτία ή σε ειρηνική περίοδο και ανεξάρτητα από το εάν οφείλεται ή όχι στην υπηρεσία,
- Είστε αξιωματικός με τραύμα ή νόσημα που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο,
- Είστε στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούστε αναπηρική σύνταξη και δεν την παίρνετε διότι διοριστήκατε σε έμμισθη δημόσια θέση και παίρνετε μισθό,

- Είστε στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούστε αναπηρική σύνταξη και παραιτηθήκατε από αυτή γιατί επιλέξατε τη σύνταξη με βάση τα χρόνια της υπηρεσίας σας,
- Είστε θύμα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών και δικαιούστε σύνταξη από πολεμική αιτία,
- Είστε θύμα από τον άμαχο πληθυσμό και λαμβάνετε σύνταξη λόγω πολεμικής αιτίας,
- Είστε μέλος οικογένειας αξιωματικού ή οπλίτη, ο οποίος απεβίωσε κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο και δικαιούστε να λαμβάνετε σύνταξη από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την αιτία αυτή,
- Δικαιούστε σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηρος ή θύμα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν θα συμπληρώνονται ταυτόχρονα οι κωδικοί 001-002 και 009-010.

2.4 Συμπλήρωση Πίνακα 4: Φορολογούμενα εισοδήματα και μειώσεις

Στον Πίνακα αυτό συμπληρώνονται τα φορολογούμενα εισοδήματά σας ανάλογα με την κατηγορία προέλευσής τους, καθώς και τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης. Τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης αναγράφονται στους κωδικούς που προβλέπονται σε κάθε κατηγορία εισοδημάτων (από μισθωτή υπηρεσία και συντάξεις, από επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου) στους υποπίνακες 4Α, 4Β, 4Γ, 4Δ, 4Ε. Σε όποιους από τους κωδικούς εισοδήματος αλλοδαπής προέλευσης υφίσταται πίνακας και για τις ανάγκες ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των χωρών, ο φορολογούμενος θα συμπληρώνει τον πίνακα αυτόν ως εξής:

1. Θα επιλέγει τη χώρα ή τις χώρες στις οποίες απέκτησε εισόδημα και
2. Θα αναγράφει το σχετικό ποσό που απέκτησε σε κάθε μία από αυτές.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Β ΚΦΕ και αποκτούν εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης, δηλώνουν τα εν λόγω εισοδήματα στους κωδικούς εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης των επιμέρους υποπινάκων του πίνακα 4 ακόμη και αν απαλλάσσονται του φόρου ή φορολογούνται με χαμηλότερο του 7% συντελεστή φόρου δυνάμει άλλων διατάξεων του ΚΦΕ, προκειμένου να φορολογηθούν με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5Β. Στους ίδιους κωδικούς δηλώνονται και τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται με χαμηλότερο συντελεστή δυνάμει διατάξεων των ΣΑΔΦΕ ή άλλων διεθνών συνθηκών, προκειμένου να φορολογηθούν κατ' εφαρμογή αυτών. Τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης που απαλλάσσονται του φόρου

δυνάμει διατάξεων ΣΑΔΦΕ ή άλλων διεθνών συνθηκών συμπληρώνονται στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα 6.

Ο πίνακας 4 έχει επτά υποπίνακες (Α, Β, Γ1, Γ2, Δ1, Δ2 και Ε). Ειδικότερα:

2.5 Υποπίνακας 4Α: Εισόδημα από μισθωτή εργασία & συντάξεις – παρακρατηθέντες φόροι & μειώσεις

Το εισόδημα από μισθωτή εργασία περιλαμβάνει τα πάσης φύσεως εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος που αποκτώνται στο πλαίσιο υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης και είναι αυτό που προκύπτει από μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα κ.λπ. και γενικά από κάθε παροχή που καταβάλλεται περιοδικά ως αντάλλαγμα εξαρτημένης εργασίας, καθώς και το εισόδημα που προκύπτει από συντάξεις (κύριες ή επικουρικές), μερίσματα ή βοηθήματα και κάθε άλλου είδους παροχές που καταβάλλουν οι ασφαλιστικοί φορείς στους συνταξιούχους τους, καθώς και το εισόδημα από συντάξεις που χορηγούνται από επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.

Ομοίως, εισόδημα από μισθωτή εργασία θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, καθώς και το εισόδημα που αποκτούν οι ξεναγοί οι οποίοι υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του ν.1545/1985. Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ΚΦΕ, εισόδημα από μισθωτή εργασία θεωρούνται και οι παροχές σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή συγγενικό του πρόσωπο ή κατά περίπτωση όπου ρητά προβλέπεται στο νόμο ένας εταίρος ή μέτοχος και οι οποίες σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό συνυπολογίζονται και προσαυξάνουν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία του δικαιούχου.

Ως εισόδημα από μισθωτή εργασία θεωρείται επίσης, για τους σκοπούς του ΚΦΕ, το εισόδημα διευθυντών ή μελών του ΔΣ εταιρειών, νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων καθώς και το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην περ. στ΄ της παρ.2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ (κωδικοί 325-326, 307-308).

Στο εισόδημα από μισθωτή εργασία εντάσσεται επίσης και ποσοστό έως 35% των κερδών προ φόρων, το οποίο καταβάλλεται από τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στους εργαζομένους τους.

Καθαρό εισόδημα από μισθωτή εργασία είναι αυτό που απομένει μετά την αφαίρεση των εισφορών στα Ασφαλιστικά Ταμεία, που βαρύνουν πραγματικά τον μισθωτό ή συνταξιούχο. Επίσης, το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει και τις αποζημιώσεις και συντάξεις που λαμβάνουν οι Ευρωβουλευτές της Ελλάδας κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 της απόφασης 2005/684/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για τον υπολογισμό του καθαρού εισοδήματος δεν πρέπει να αφαιρέσετε το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στις αποδοχές, ούτε τις κρατήσεις που έγιναν από τον μισθό για την εξόφληση στεγαστικού ή άλλου δανείου.

Επίσης, οι κάθε είδους καθαρές αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, συντάξεις που καταβλήθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2023 σε μισθωτούς και συνταξιούχους βάσει νόμου, απόφασης δικαστηρίου ή συλλογικής σύμβασης, καθώς και οι περιπτώσεις που

χορηγούνται καθυστερημένα είτε συντάξεις είτε αναδρομικά από ασφαλιστικούς οργανισμούς, φορολογούνται στα έτη που ανάγονται, καθόσον χρόνος απόκτησης των αναδρομικών αυτών αποδοχών θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απόκτησε δικαίωμα εισπράξης και θα δηλωθούν με συμπληρωματική δήλωση στον χρόνο που αφορούν. Με συμπληρωματική δήλωση στον χρόνο που αφορούν θα δηλωθούν και οι ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που καταβλήθηκαν μέσα στο 2023 και υπό την προϋπόθεση ότι αναγράφονται διακεκριμένα στην ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο ή προκύπτει με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο το έτος στο οποίο ανάγονται (όπως βεβαίωση από πιστοποιημένο λογιστή – φοροτεχνικό βάσει αναλυτικών περιοδικών δηλώσεων (Α.Π.Δ.) του ασφαλιστικού φορέα, κ.λπ. ή παλαιότερες βεβαιώσεις αποδοχών από τις οποίες προκύπτει το ύψος των αποδοχών που είχαν καταστεί ανείσπρακτες, δικαστική απόφαση, κ.α.). Για τις αποδοχές αυτές για τις οποίες ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών αποδόθηκε ή όφειλε να είχε αποδοθεί σε προγενέστερο φορολογικό έτος υποβάλλονται τροποποιητικές δηλώσεις στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία για τα έτη που οι αποδοχές αυτές ανάγονται.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Διευκρινίζεται ότι απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και όχι από κρατήσεις κ.λπ., κάθε επίδομα ή παροχή μόνο εφόσον αναφέρεται ρητά στο άρθρο 14 του ΚΦΕ ή στον νόμο που χορηγεί, αυτά.

Ειδικότερα, για τη συμπλήρωση του Υποπίνακα 4Α διευκρινίζουμε τα εξής:

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ, στους κωδ. 301-302, 325-326 και 359-360 προσυμπληρώνεται από τη φορολογική διοίκηση βάσει των ηλεκτρονικών αρχείων που έχει στη διάθεση της (Α.1099/2019 απόφαση) το πενήντα τοις εκατό (50%) του καθαρού εισοδήματος από μισθωτή εργασία που προέρχεται από την πλήρωση νέας θέσης εργασίας. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω καθαρού εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και προσυμπληρώνεται στους κωδ. 619-620 του Πίνακα 6.

2.5.1 Κωδικοί 301-302

Συμπληρώνεται το καθαρό εισόδημα, αθροίζοντας όλα τα καθαρά ποσά που πήρατε ως μισθωτός από μισθούς, ημερομίσθια, επιδόματα, κ.λπ. καθώς και το ποσό που προκύπτει από την αποτίμηση τυχόν χορηγούμενης παροχής σε είδος που σύμφωνα με το άρθρο 13 του ΚΦΕ προσαυξάνει το φορολογητέο εισόδημά σας. Στους κωδικούς αυτούς θα συμπληρωθούν και οι καθαρές αποδοχές συντακτών ή δημοσιογράφων που αποκτούν εισόδημα από μισθωτή εργασία. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στις βεβαιώσεις αποδοχών που σας χορήγησε ο εργοδότης σας (Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Επιχειρήσεις, Οργανισμοί κ.λπ.). Τα ποσά που αναγράφονται στους κωδικούς αυτούς θα πρέπει να συμφωνούν με τη βεβαίωση του εργοδότη, από την οποία προκύπτουν το είδος των αποδοχών ή συντάξεων, το ακαθάριστο και καθαρό ποσό, οι κρατήσεις και ο φόρος που παρακρατήθηκε.

Ειδικά, οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2023 και δεν τους χορηγήθηκε βεβαίωση αποδοχών λόγω επίσχεσης εργασίας ή λόγω πτώχευσης του εργοδότη ή από λόγους ανώτερης βίας (π.χ. κατάληψη) θα υποβάλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να περιλάβουν σε αυτή τις αποδοχές τους αυτές, αλλά θα πρέπει να συνυποβάλουν και υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 στην οποία θα δηλώνεται ο λόγος, για τον οποίο δεν χορηγήθηκε από τον εργοδότη η σχετική βεβαίωση αποδοχών

(σημειώνεται, ότι μόνο στις περιπτώσεις αυτές δικαιολογείται για τους εργοδότες η μη χορήγηση βεβαιώσεων αποδοχών). Οι μισθωτοί που δεν εισέπραξαν δεδουλευμένες αποδοχές του έτους 2023 είτε λόγω οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη τους, είτε επειδή έχει γίνει επίσχεση εργασίας ή πτώχευση και στους οποίους χορηγείται βεβαίωση αποδοχών στην οποία οι ανωτέρω ανεισπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές συμπληρώνονται σε διακεκριμένη σειρά, θα υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος χωρίς να δηλώσουν τις ανεισπρακτες αυτές δεδουλευμένες αποδοχές.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Διευκρινίζεται ότι οι ενδείξεις και τα ποσά που αναγράφονται στη βεβαίωση αποδοχών ή συντάξεων που χορηγεί ο εργοδότης ή ο ασφαλιστικός φορέας δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση να μεταβάλλονται. Εάν συντρέχει περίπτωση, μεταβάλλονται μόνο από τον κατά νόμο αρμόδιο εκδότη αυτών, στον οποίο πρέπει να απευθύνονται οι φορολογούμενοι.

2.5.2 Κωδικοί 303-304

Συμπληρώνεται το άθροισμα των καθαρών ποσών από κύριες συντάξεις, που πήρατε ως συνταξιούχος από κύρια ταμεία συντάξεων. Τα ποσά των συντάξεων, κ.λπ. συμπληρώνονται βάσει των βεβαιώσεων αποδοχών ή συντάξεων από το ασφαλιστικό σας ταμείο. Αν στη βεβαίωση περιλαμβάνεται εκτός από την κύρια σύνταξη και επικουρική, αλλά σε ξεχωριστή σειρά η καθεμιά, στους κωδικούς αυτούς θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό της κύριας σύνταξης και το ποσό της επικουρικής σύνταξης συμπληρώνεται στους κωδικούς 321-322.

2.5.3 Κωδικοί 321-322

Συμπληρώνεται το άθροισμα των καθαρών ποσών από επικουρικές συντάξεις, μερίσματα και βοηθήματα που πήρατε ως συνταξιούχος από Ταμεία Μετοχικά, Αρωγής ή Αλληλοβοηθείας και Επικουρικά.

2.5.4 Κωδικοί 325-326

Συμπληρώνεται το εισόδημα που προκύπτει αφενός από τις αμοιβές μελών ΔΣ εταιρείας μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών κρατήσεων και αφετέρου το εισόδημα από τις αμοιβές διαχείρισης ΕΠΕ, ΙΚΕ και προσωπικών εταιρειών οι οποίες επίσης αποτελούν εισόδημα της περ. δ' της παρ.2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ, δηλαδή εισόδημα από μισθωτή εργασία. Στους κωδικούς αυτούς δεν συμπληρώνονται αμοιβές μελών ΔΣ και εταίρων λοιπών νομικών προσώπων που προέρχονται από διανομή κερδών.

2.5.5 Κωδικοί 307-308

Συμπληρώνεται το καθαρό εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα (αφαιρουμένων των ασφαλιστικών εισφορών) που αποκτήσατε από παροχή υπηρεσίας προς πελάτες σας (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά:

1. να έχετε έγγραφη σύμβαση με τους πελάτες σας οι οποίοι λαμβάνουν τις υπηρεσίες σας και

2. οι πελάτες σας οι οποίοι λαμβάνουν τις υπηρεσίες σας να μην υπερβαίνουν τους τρεις (3), ή εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτό, ποσοστό 75% του ακαθάριστου εισοδήματός σας από επιχειρηματική δραστηριότητα να προέρχεται από έναν (1) από τους πελάτες σας οι οποίοι λαμβάνουν τις υπηρεσίες σας και
3. να μην έχετε την εμπορική ιδιότητα και
4. η επαγγελματική σας έδρα να είναι ίδια με την κατοικία σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ, στους κωδικούς 307- 308 αντλείται και προσυμπληρώνεται από τους αντίστοιχους κωδικούς του Εντύπου Ε3 το πενήντα τοις εκατό (50%) του καθαρού εισοδήματος που προέρχεται από την πλήρωση νέας θέσης εργασίας. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω καθαρού εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και συμπληρώνεται στους κωδ. 659-660.

2.5.6 Κωδικοί 309-310

Συμπληρώνεται το καθαρό ποσό που προκύπτει αφού αθροίσετε τα πληρωτέα ποσά (ονομαστική αξία μείον ασφαλιστικές εισφορές) που αναγράφονται σε όλα τα εργόσημα έτους 2023, τα οποία σας μεταβιβάστηκαν εξαιτίας της παροχής εργασίας σας σε διάφορους εργοδότες.

2.5.7 Κωδικοί 311-312

Συμπληρώνεται το εισόδημα που προσδιορίζεται από τις αναλυτικές καταστάσεις (οικοδομικών ενσήμων, αυτασφάλισης, κ.λπ.) του ασφαλιστικού φορέα (e-ΕΦΚΑ-πρώην Ι.Κ.Α.). Επιπλέον αναγράφονται και τα ποσά που καταβάλλει ο ασφαλιστικός φορέας στους δικαιούχους ως δωρόσημα, εκτός κι αν έχει ήδη περιληφθεί το ποσό αυτό στους κωδικούς 301-302.

2.5.8 Κωδικοί 343-344

Συμπληρώνεται το εισόδημα των περιπτώσεων 1, 2, 3, 4, 6, 15 και 17 του Υποπίνακα 4Α για το οποίο σας έχει χορηγηθεί η σχετική βεβαίωση (με καταχώρηση του ΑΦΜ εργοδοτών-ασφαλιστικών φορέων) και το οποίο δεν είναι ήδη προσυμπληρωμένο στους αντίστοιχους κωδικούς του ίδιου πίνακα κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών που σας χορηγήθηκαν. Στους ίδιους κωδικούς συμπληρώνεται το εισόδημα που προκύπτει από τα δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ.4 του άρθρου 13 ΚΦΕ (όπως αυτή ισχύει από το φορολογικό έτος 2020 και μετά), δηλαδή όταν οι μετοχές που αποκτώνται κατά την άσκηση των δικαιωμάτων μεταβιβάζονται πριν από τη συμπλήρωση 24 μηνών από την χορήγηση των δικαιωμάτων.

2.5.9 Κωδικοί 351-352

Εφόσον είστε μισθωτός ή συνταξιούχος, στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνονται οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβλήθηκαν από εσάς τους ίδιους σε ασφαλιστικούς οργανισμούς υποχρεωτικής ασφάλισης εξαιτίας εξαγοράς χρόνου ασφάλισης, καθώς και εισφορές NAT.

Εφόσον λαμβάνετε αμοιβή διαχείρισης Ι.Κ.Ε, οι καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές μερίζονται από εσάς τον ίδιο αναλογικά και στις δύο κατηγορίες του εισοδήματός σας (μέρισμα και μισθωτή εργασία) και συμπληρώνετε μόνο το μέρος των ασφαλιστικών εισφορών που αναλογεί στο εισόδημα από μισθωτή εργασία (αμοιβή διαχείρισης-ΠΟΛ.1113/2015 εγκύκλιος). Στην περίπτωση που δεν διανεμήθηκε μέρισμα από την ΙΚΕ και λάβατε μόνο αμοιβή διαχείρισης εντός του φορολογικού έτους, εκπίπτει όλο το ποσό των καταβληθεισών εισφορών από την αμοιβή διοίκησης. Εάν είστε μισθωτός και συμμετέχετε σε Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.) ή/και σε Ιδρύματα Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.), λόγω της ιδιότητάς σας αυτής, τότε στους ίδιους κωδικούς συμπληρώνονται και οι εισφορές υπέρ Τ.Ε.Α. ή/και Ι.Ε.Σ.Π. που καταβάλλονται από εσάς τους ίδιους και δεν παρακρατούνται μέσω της μισθοδοσίας σας. Στους ίδιους κωδικούς αναγράφετε τις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλατε ως ασκούμενος δικηγόρος από την εγγραφή σας στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο και την υπαγωγή σας υποχρεωτικά στην ασφάλιση των Τομέων Υγείας Δικηγόρων του Κλάδου Υγείας του πρώην ΕΤΑΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ, εφόσον δεν υπάγεστε στην υποχρεωτική ασφάλιση άλλου ασφαλιστικού οργανισμού για παροχές ασθένειας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθ. 48 του ν. 3996/2011, καθώς το εισόδημα που αποκτούν οι ασκούμενοι δικηγόροι θεωρείται ότι προκύπτει από εργασιακή σχέση κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 12 ΚΦΕ (ΠΟΛ.1047/2015).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν συμπληρώνονται τα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών – εισφορών υπέρ Τ.Ε.Α. ή/και Ι.Ε.Σ.Π. που παρακρατούνται και αποδίδονται από τον εργοδότη-ασφαλιστικό φορέα για μισθωτούς-συνταξιούχους και που αναγράφονται στις αντίστοιχες βεβαιώσεις αποδοχών.

2.5.10 Κωδικοί 315-316

Συμπληρώνεται το σύνολο του φόρου που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα που δηλώνονται στους κωδικούς 301-326 (περ. 1, 2, 3, 4 και 17 του Υποπίνακα 4Α), όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (φόρος που παρακρατήθηκε). Στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται και ο φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα για το εισόδημα των κωδικών 359-360 (περ. 17 του Υποπίνακα 4Α).

2.5.11 Κωδικοί 347-348

Συμπληρώνεται το σύνολο του φόρου που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα (από μισθωτή εργασία κ.λπ.) που δηλώσατε στους κωδικούς 343-344 της περίπτωσης 8 του Υποπίνακα 4Α.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν αναγράφονται στους κωδικούς αυτούς (347-348) παρακρατηθέντες φόροι που είναι ήδη προσυμπληρωμένοι στους κωδικούς 315-316 του Υποπίνακα 4Α, σύμφωνα

με την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών.

2.5.12 Κωδικοί 389-390

Συμπληρώνεται το καθαρό ποσό από μισθούς, συντάξεις, κ.λπ. αλλοδαπής προέλευσης που η Ελλάδα έχει δικαίωμα φορολόγησης και συνεπώς επιβάλλει φόρο με βάση τις διατάξεις του ΚΦΕ. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνεται και το ποσό των αποζημιώσεων και των συντάξεων που λαμβάνουν οι Ευρωβουλευτές της Ελλάδας κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 της απόφασης 2005/684/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, επιλέγοντας ως χώρα προέλευσης, τη χώρα προσωρινής διαμονής κατά τον χρόνο άσκησης των καθηκόντων τους.

2.5.13 Κωδικοί 651-652

Συμπληρώνεται το ποσό του φόρου που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε συνολικά στην αλλοδαπή, δηλαδή τόσο αυτός που τυχόν παρακρατήθηκε στην πηγή όσο και ο φόρος που τυχόν καταβλήθηκε επιπρόσθετα εκ των υστέρων στην αλλοδαπή, για το εισόδημα που συμπληρώνεται στους κωδικούς 389-390 (εισόδημα από μισθούς, συντάξεις, κλπ αλλοδαπής προέλευσης που η Ελλάδα έχει δικαίωμα φορολόγησης). Στην ίδια περίπτωση περιλαμβάνεται και το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε υπέρ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για το οποίο επιλέγεται η ένδειξη «Λοιπές περιπτώσεις».

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε κάθε κωδικό φόρου που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή του εντύπου Ε1 θα επιλέγεται:

- εάν το ποσό φόρου παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε σε χώρες με τις οποίες υφίσταται ΣΑΔΦ και στη ΣΑΔΦ προβλέπεται η μέθοδος της πίστωσης.
- λοιπές περιπτώσεις.

Τα παραπάνω ισχύουν για την πίστωση φόρου αλλοδαπής από όλες τις κατηγορίες των εισοδημάτων και συγκεκριμένα τους κωδικούς 651-652 αν πρόκειται για εισόδημα από μισθούς, συντάξεις κλπ. αλλοδαπής προέλευσης, τους κωδικούς 265-266 αν πρόκειται για εισόδημα αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού, τους κωδικούς 469-470 για εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, τους κωδικούς 653-654 για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, τους κωδικούς 683-684 για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα και τέλος τους κωδικούς 867-868 για εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν στην ΠΟΛ. 1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β). Σημειώνεται ότι για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.

2.5.14 Κωδικοί 391-392

Συμπληρώνεται το καθαρό ποσό από μισθούς, συντάξεις, κ.λπ. αλλοδαπής προέλευσης που η Ελλάδα, βάσει ΣΑΔΦ, έχει αποκλειστικό δικαίωμα φορολόγησης και ως εκ τούτου δεν πραγματοποιείται πίστωση φόρου που τυχόν καταβλήθηκε στην αλλοδαπή.

2.5.15 Κωδικοί 393-394

Συμπληρώνεται το ποσό των αποδοχών που καταβάλλονται από ημεδαπές εταιρείες για μισθωτές υπηρεσίες που παρέχονται στην αλλοδαπή από φορολογικό κάτοικο Ελλάδας και οι οποίες δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου στην Ελλάδα. Στις περιπτώσεις αυτές που τυχόν παρακρατήθηκε φόρος στην Ελλάδα, αυτός συμπληρώνεται στους κωδικούς 315-316, ενώ ο φόρος που παρακρατήθηκε και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή στους κωδικούς 651-652.

2.5.16 Κωδικοί 395-396

Συμπληρώνεται το ποσό του ασφαρίσματος που σας καταβλήθηκε (περιοδικά ή εφάπαξ ή πρόωρη εξαγορά) από αλλοδαπούς φορείς χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα στο πλαίσιο ομαδικού ασφαλιστηρίου συνταξιοδοτικού συμβολαίου που ο εργοδότης σας είχε συνάψει με αυτούς τους φορείς και για το οποίο ασφάλισμα δεν διενεργήθηκε παρακράτηση φόρου.

2.5.17 Κωδικοί 359-360

Προσυμπληρώνεται από τη Φορολογική Διοίκηση το συνολικό εισόδημα ημεδαπής προέλευσης που αποκτούν οι αμειβόμενοι αθλητές και οι προπονητές από τις ημεδαπές αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, τα τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή τα αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία καθώς και οι εκπαιδευτές των Διαιτητών Ομαδικών Αθλημάτων από τις Ομοσπονδίες. Ο φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα για το εισόδημα της περίπτωσης αυτής αναγράφεται στους κωδικούς 315 - 316 προκειμένου να πιστωθεί έναντι αυτού που αναλογεί.

2.5.18 Κωδικοί 397-398

Συμπληρώνεται το συνολικό εισόδημα που αποκτούν οι αμειβόμενοι αθλητές και οι προπονητές από αλλοδαπές αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, από αλλοδαπά τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή από αλλοδαπά αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία καθώς και οι εκπαιδευτές των Διαιτητών Ομαδικών Αθλημάτων από τις αλλοδαπές Ομοσπονδίες.

2.5.19 Κωδικοί 387-388

Στους κωδικούς 387-388 συμπληρώνετε την εφάπαξ αποζημίωση που σας καταβλήθηκε στην αλλοδαπή από οποιονδήποτε αλλοδαπό φορέα χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης, όταν έχει και η Ελλάδα δικαίωμα φορολόγησης, ενώ, τυχόν καταβληθείς φόρος στην αλλοδαπή αναγράφεται στους κωδικούς 651-652.

2.6 Υποπίνακας 4B: Εισοδήματα αξ/κων και κατωτ. πληρώματος Ε.Ν. και λοιπά εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης

Για την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων φορολογικού έτους 2023 φυσικών προσώπων που αποκτούν εισοδήματα από τις υπηρεσίες τους ως αξιωματικοί ή κατώτερο πλήρωμα σε πλοία του εμπορικού ναυτικού (καθώς και λοιπά πρόσωπα των παραπάνω περιπτώσεων που λαμβάνουν επίδομα ΕΛΟΕΝ) ή ως κυβερνήτες, συγκυβερνήτες και μηχανικοί αεροσκαφών, αεροπορικών εταιρειών με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, προκειμένου τα εισοδήματα αυτά να φορολογηθούν με τις ειδικές διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, απαιτείται να συμπληρωθούν οι οικείες ενδείξεις του υποπίνακα 4B. Επίσης στον ίδιο υποπίνακα συμπληρώνονται και λοιπά ποσά από μισθωτή εργασία και συντάξεις που φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης καθώς και ο φόρος που παρακρατήθηκε για τα εισοδήματα αυτά. Ειδικότερα, για τη συμπλήρωση του υποπίνακα 4B διευκρινίζουμε τα εξής:

2.6.1 Κωδικοί 255-256

Συμπληρώνονται αθροιστικά οι καθαρές αποδοχές που έχουν καταβληθεί μέσα στο 2023 σε ευρώ και σε ξένο νόμισμα (μετά τη μετατροπή τους σε ευρώ) στους αξιωματικούς και το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και σε πλωτά ναυπηγήματα του άρθρου 267 του ν.4555/2018 (Α'133), που φορολογούνται με συντελεστή 15% και 10%, αντίστοιχα, καθώς και το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν οι κυβερνήτες, συγκυβερνήτες και μηχανικοί αεροσκαφών, που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και εργάζονται σε αεροπορικές εταιρείες, με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα. Τονίζεται ότι η συμπλήρωση των κωδικών 255-256 γίνεται με την ορθή μεταφορά των ποσών των καθαρών αποδοχών αθροιστικά, όπως αυτά προκύπτουν από την οικεία βεβαίωση των αποδοχών. Οι βεβαιώσεις αυτές πρέπει να παρουσιάζουν τον χρόνο παροχής εργασίας και τις αμοιβές που καταβλήθηκαν πραγματικά και όχι μόνο τις αμοιβές που προβλέπουν οι συλλογικές συμβάσεις. Η μετατροπή σε ευρώ πρέπει να γίνει με βάση την επίσημη ισοτιμία του ευρώ προς το ξένο νόμισμα, κατά το χρόνο καταβολής των αμοιβών.

2.6.2 Κωδικοί 251-252

Συμπληρώνονται αθροιστικά οι καθαρές αποδοχές, που έχουν καταβληθεί μέσα στο 2023 σε ευρώ και σε ξένο νόμισμα (μετά τη μετατροπή τους σε ευρώ) για τις οποίες σας έχει χορηγηθεί σχετική βεβαίωση και οι οποίες δεν είναι ήδη προ-συμπληρωμένες στους αντίστοιχους κωδικούς του ίδιου υποπίνακα (κωδικοί 255-256) κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης.

2.6.3 Κωδικοί 257-258

Στους κωδικούς αυτούς, συμπληρώνεται αθροιστικά ο φόρος που παρακρατήθηκε, όπως αυτός αναγράφεται στην οικεία στήλη των βεβαιώσεων αποδοχών.

2.6.4 Κωδικοί 259-260

Συμπληρώνεται αθροιστικά ο φόρος που παρακρατήθηκε, για τον οποίο σας έχει χορηγηθεί η σχετική βεβαίωση και ο οποίος δεν είναι ήδη προσυμπληρωμένος στους αντίστοιχους κωδικούς του ίδιου πίνακα (257-258) κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης.

2.6.5 Κωδικοί 263-264

Στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνεται το καθαρό ποσό αποδοχών αλλοδαπής προέλευσης (σε ευρώ) μόνο των αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού.

2.6.6 Κωδικοί 265-266

Στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνεται το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ή έχει καταβληθεί στην αλλοδαπή μόνο των αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού. Το ποσό του φόρου αυτού δεν συμπληρώνεται στους κωδικούς αριθμούς 315-316, 347-348 του υποπίνακα 4Α, ούτε στους κωδικούς αριθμούς 257-258, 259-260 του υποπίνακα 4Β. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν στην ΠΟΛ.1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β΄).

Σημειώνεται ότι για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.

2.6.7 Κωδικοί 253-254

Εφόσον αποκτάτε συγχρόνως μέσα στο ίδιο φορολογικό έτος αμοιβές κατώτερου πληρώματος και αμοιβές αξιωματικού του εμπορικού ναυτικού, τότε στους κωδικούς αυτούς, συμπληρώνονται μόνο οι καθαρές αποδοχές που καταβλήθηκαν μέσα στο 2023 και αφορούν τις αμοιβές σας ως κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού (αθροιστικά σε ευρώ, καθώς και σε ξένο νόμισμα, μετά τη μετατροπή τους σε ευρώ), ανεξάρτητα από τον συντελεστή φόρου που παρακρατήθηκε. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται ΜΟΝΟ στην περίπτωση που αποκτάτε συγχρόνως μέσα στην ίδια χρήση αμοιβές κατώτερου πληρώματος και αμοιβές αξιωματικού του εμπορικού ναυτικού, προκειμένου να γίνει η εκκαθάριση του φόρου.

Επίσης, επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή, συμπληρώνονται συγχρόνως και οι κωδικοί αριθμοί 255-256 ή 251-252 με το άθροισμα των καθαρών αποδοχών σας, τόσο αυτών που προέρχονται από την απασχόλησή σας ως κατώτερου πληρώματος, όσο και αυτών που προέρχονται από την απασχόλησή σας ως αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού.

2.6.8 Κωδικοί 267-268

Συμπληρώνεται το καθαρό ποσό αποδοχών αλλοδαπής προέλευσης κατώτερου πληρώματος που την ίδια χρήση έχει και την ιδιότητα αξιωματικού εμπορικού ναυτικού. Επίσης, επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή, συμπληρώνονται συγχρόνως και οι κωδικοί αριθμοί 263-264 με το σύνολο των καθαρών αποδοχών σας για τις οποίες ο φόρος καταβλήθηκε στην αλλοδαπή, τόσο αυτές που προέρχονται από την απασχόλησή σας ως

κατώτερο πλήρωμα, όσο και αυτές που προέρχονται από την απασχόλησή σας ως αξιωματικός.

2.6.9 Κωδικοί 201-202

Στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνεται η κατηγορία επαγγέλματος ή η ιδιότητα με συμπλήρωση του ανάλογου κωδικού ως εξής: 1: Αξιωματικός εμπορικού ναυτικού ή πλωτών ναυπηγημάτων του άρθρου 267 του ν. 4555/2018/λοιπά πρόσωπα που λαμβάνουν το επίδομα ΕΛΟΕΝ αξιωματικού του εμπορικού ναυτικού, 2: Κατώτερο πλήρωμα εμπορικού ναυτικού ή πλωτών ναυπηγημάτων του άρθρου 267 του ν. 4555/2018/λοιπά πρόσωπα που λαμβάνουν το επίδομα ΕΛΟΕΝ κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού, 3: Κατώτερο πλήρωμα και αξιωματικός εμπορικού ναυτικού ή πλωτών ναυπηγημάτων του άρθρου 267 του ν. 4555/2018 στην ίδια χρήση/λοιπά πρόσωπα που λαμβάνουν το επίδομα ΕΛΟΕΝ κατώτερου πληρώματος και αξιωματικού του εμπορικού ναυτικού στην ίδια χρήση, 4: Κυβερνήτες, συγκυβερνήτες, μηχανικοί αεροσκαφών (αεροπορικών εταιρειών με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα).

2.6.10 Κωδικοί 269-270

Στους νέους αυτούς κωδικούς προσυμπληρώνονται από τη φορολογική διοίκηση βάσει των ηλεκτρονικών αρχείων που έχει στη διάθεσή της (Α.1025/2024 απόφαση) (Β' 1063) ποσά που φορολογούνται αυτοτελώς με φορολογικό συντελεστή 15% ή 20% και αφορούν:

1. την αποζημίωση μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51),
2. τις απολαβές, παροχές και λοιπές αμοιβές από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4871/2021 (Α' 246),
3. τις αμοιβές των πρώην δικαστικών λειτουργών και μελών του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και του Γενικού Προϊσταμένου που συμμετέχουν στις Επιτροπές Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 16 του ν. 4714/2020 (Α' 148).
4. τα αναδρομικά ποσά που έλαβαν εντός του 2023 μερισματούχοι των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και των Ειδικών Λογαριασμών Ενίσχυσης Μερισματούχων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, τα οποία φορολογούνται στο έτος καταβολής τους με φορολογικό συντελεστή 20%, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 60 του ΚΦΕ, όπως αυτή ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 65 του ν. 5042/2023 (Α' 88).

2.6.11 Κωδικοί 271-272

Στους νέους αυτούς κωδικούς αναγράφεται ο φόρος που παρακρατήθηκε για τα εισοδήματα των κωδικών 269-270.

2.7 Υποπίνακας 4Γ1: Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα

2.7.1 Κωδικοί 461-462

Καθαρό εισόδημα από άσκηση αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας

Μεταφέρεται το καθαρό εισόδημα από την άσκηση ατομικής αγροτικής δραστηριότητας από το έντυπο Ε3 του οποίου η συμπλήρωση είναι απαραίτητη για το φορολογικό έτος 2023. Όσον αφορά στον τρόπο φορολόγησης του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα:

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδ. 461-462 μεταφέρεται από τον πίνακα ΣΤ΄ του Εντύπου Ε3 το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων που έχουν μεταφέρει τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, και έχουν υπαχθεί στον ειδικό τρόπο φορολόγησης των διατάξεων του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και συμπληρώνεται στους κωδ. 659-660. Από 1.1.2014 έχει καταργηθεί η φορολόγηση του αγροτικού εισοδήματος σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν.2238/1994 (τεκμαρτός προσδιορισμός του αγροτικού εισοδήματος). Το εισόδημα που αποκτάται από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, φορολογείται πλέον σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 21 του ΚΦΕ, με λογιστικό τρόπο. Συγκεκριμένα, όσοι αποκτούν εισόδημα από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το αν απαλλάσσονται ή όχι από την τήρηση βιβλίων και την ένταξή τους ή όχι στο ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α., προσδιορίζουν τα ακαθάριστα έσοδα και τα κέρδη τους λογιστικά (με βάση τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία). Οι αγρότες που δεν είναι υπόχρεοι και δεν τηρούν βιβλία θα προσδιορίζουν τα κέρδη τους με βάση τα δεδομένα των φορολογικών στοιχείων που προβλέπονται και οφείλουν να τηρούν και να διαφυλάσσουν έως τον χρόνο παραγραφής. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση που αγρότες μη υπόχρεοι σε έκδοση στοιχείων έχουν πραγματοποιήσει και λιανικές πωλήσεις, προσθέτουν στα ακαθάριστα έσοδά τους και τις πωλήσεις αυτές που αποδεικνύονται είτε με απλές αποδείξεις είσπραξης, είτε με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο. Τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ΚΦΕ. Συγκεκριμένα, τα κέρδη από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται πλέον αυτοτελώς με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 ΚΦΕ (κλίμακα μισθωτών), χωρίς δηλαδή τα εισοδήματα αυτά να αθροίζονται με τυχόν εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα και από μισθούς και συντάξεις. Αυτό σημαίνει ότι εάν κάποιος έχει εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και από μισθωτή εργασία και συντάξεις (που φορολογούνται αθροιστικά) και παράλληλα έχει και εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, η κλίμακα του άρθρου 15 ΚΦΕ εφαρμόζεται αυτοτελώς για το εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και ξεχωριστά για το άθροισμα του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα και του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

Διευκρινίζεται ότι κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 29 του ΚΦΕ σε περίπτωση που ένας νέος επιτηδευματίας δηλώνει εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα παράλληλα με εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, έχει τη μείωση του φορολογικού συντελεστή του πρώτου κλιμακίου του άρθρου 15 ΚΦΕ κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εφόσον αθροιστικά τα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική και αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Επιπλέον, η παράγραφος 2 του άρθρου 29 του ΚΦΕ έχει εφαρμογή για όποιον ασκεί ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει απαλλαγή ή όχι από την τήρηση βιβλίων με βάση τα Ε.Λ.Π. και την ένταξή του στα καθεστώτα του ΦΠΑ. Η εν λόγω μείωση εφαρμόζεται για το πρώτο έτος που δηλώνεται εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω Ε3 και για τα δύο (2) επόμενα έτη για τα οποία δηλώνεται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα (ΠΟΛ. 1205/2018 εγκύκλιος).

Επιπρόσθετα, οι μειώσεις του φόρου του άρθρου 16 εφαρμόζονται και για τους κατ' επάγγελμα αγρότες (κωδικοί 037-038), όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία (άρθρο 2 παρ. 1 του ν.3874/2010, όπως τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε με το άρθρο 53 του ν.5035/2023, εφόσον τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματός τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα. Στο εισόδημα του προηγούμενου εδαφίου δεν περιλαμβάνονται η κύρια σύνταξη από e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ), οι αμοιβές από παροχή εργασίας με εργόσημο, οι αμοιβές εργαζομένων υπαγομένων στην ασφάλιση ΟΓΑ σε τυποποιητήρια, συσκευαστήρια και σε συναφείς χώρους, για έως εκατόν πενήντα (150) ημερομίσθια ανά έτος, καθώς και οι αμοιβές μελών αγροτικών ή/και γυναικείων συνεταιρισμών, που απασχολούνται περιστασιακά και υπάγονται στην ασφάλιση e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ). Τονίζεται ότι η ανωτέρω διαδικασία γίνεται σύμφωνα με την επίσημη ταυτοποίηση των κατ' επάγγελμα αγροτών από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Συγκεκριμένα, για τους κατ' επάγγελμα αγρότες, σε περίπτωση που το εισόδημα προκύπτει μόνο από ατομική αγροτική επιχείρηση, ο φόρος μειώνεται κατά το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 16. Στην περίπτωση, όμως, που αποκτάται εισόδημα από μισθούς και συντάξεις μαζί με εισόδημα ατομικής αγροτικής επιχείρησης, οι μειώσεις του φόρου που προβλέπονται στο άρθρο 16 υπολογίζονται μία φορά για το σύνολο των εισοδημάτων. Στην περίπτωση, όμως, που αποκτάται εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή και από ατομική αγροτική επιχείρηση μαζί με εισόδημα από λοιπές κατηγορίες, η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 16 θα εφαρμόζεται αναλογικά μόνο στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται αποκλειστικά από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή και από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Ωστόσο, όταν αποκτάται εισόδημα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία υπάγεται στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ) σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μαζί με εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα, η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 16 υπολογίζεται μόνον στο εισόδημα που αποκτάται από την αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το εάν αυτός χαρακτηρίζεται ως κατ' επάγγελμα αγρότης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και του ποσοστού συμμετοχής του εισοδήματός του από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα σε σχέση με το συνολικό εισόδημα. Εφόσον, μαζί με τα εισοδήματα του προηγούμενου εδαφίου αποκτάται και εισόδημα από μισθωτή εργασία ή συντάξεις, η μείωση του φόρου θα υπολογίζεται αναλογικά μόνο στο μέρος του εισοδήματος

που προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις, καθώς και από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα.

2.7.2 Κωδικοί 463-464

Αναγράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη από ατομική αγροτική δραστηριότητα στην αλλοδαπή

2.7.3 Κωδικοί 465-466

Ζημιά από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων (επιχειρηματική - αγροτική) προκειμένου να εφαρμοστεί η αυτοτελής φορολόγηση επί του αγροτικού εισοδήματος ανάλογα με την δραστηριότητα, έχει εφαρμογή και για τις διαδικασίες μεταφοράς της ζημιάς. Συνεπώς, η ζημία από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δύναται να συμψηφιστεί μόνο με κέρδη από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η διαδικασία της μεταφοράς ζημιάς, όπως ορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ΚΦΕ, ισχύει και για την άσκηση αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επίσης έχουν εφαρμογή και οι διατάξεις του άρθρου 34 του ίδιου νόμου περί διαφοράς εισοδήματος και υπολογισμό του φόρου αυτής. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι εάν κάποιος εμφανίζει ζημιά αλλά φορολογείται βάσει τεκμηρίου για το τρέχον φορολογικό έτος, δεν δικαιούται να μεταφέρει αυτή τη ζημιά για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη.

2.7.4 Κωδικοί 467-468

Αναγράφονται οι ζημιές προηγούμενων ετών που προέκυψαν από την άσκηση ατομικής αγροτικής δραστηριότητας στην ημεδαπή.

2.7.5 Κωδικοί 475-476

Ακαθάριστα έσοδα από άσκηση ατομικής αγροτικής δραστηριότητας.

Αναγράφονται τα έσοδα των παραγωγών γεωργικών, πτηνοτροφικών, κτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων, που προέρχονται είτε από την πώληση των προϊόντων που παράγουν είτε από την εξαγωγή τους, και ανεξάρτητα από τον τόπο και τον τρόπο (λιανικώς ή χονδρικώς) προκειμένου να φορολογηθούν ως έσοδα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα με την κλίμακα του άρθρου 15 ΚΦΕ. Ειδικότερα, οι ως άνω παραγωγοί αποκτούν εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα μόνο στην περίπτωση πώλησης (χονδρικώς ή λιανικώς) των δικών τους προϊόντων, δηλαδή των προϊόντων που έχουν παράγει οι ίδιοι (και μόνο για αυτά) είτε από δικό τους κατάστημα είτε σε λαϊκές αγορές. Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα προϋπόθεση είναι τα πωλούμενα προϊόντα να παράγονται αποκλειστικά από τον πωλητή τους-παραγωγό και να μην έχουν υποστεί μεταποίηση. Στην έννοια της μεταποίησης δεν συμπεριλαμβάνεται η απλή συσκευασία. Στην περίπτωση που ο παραγωγός των παραπάνω προϊόντων πωλεί (λιανικώς ή χονδρικώς), παράλληλα με τα δικά του και προϊόντα που έχει προμηθευτεί από άλλους παραγωγούς, τότε θεωρείται ότι ασκείται παράλληλα επιχειρηματική εμπορική

δραστηριότητα (δηλαδή για τα έσοδα που προέρχονται από την πώληση προϊόντων τρίτων, και μόνο για αυτά). Επίσης, δεν συνιστούν εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα οι δραστηριότητες εκμετάλλευσης του εξοπλισμού των παραπάνω παραγωγών (π.χ. μίσθωση αγροτικών μηχανημάτων κ.λπ.) καθώς οι δραστηριότητες αυτές συνιστούν παροχή υπηρεσιών σε τρίτους. Παρομοίως, η αμοιβή που τυχόν λαμβάνει παραγωγός των παραπάνω προϊόντων για υπηρεσίες που παρέχει ο ίδιος σε άλλους αγρότες δεν αποτελεί αγροτικό εισόδημα (σχετική η εγκύκλιος Δ12 Α 1109216 ΕΞ2014 /24.7.2014). Επιπρόσθετα, κατ' εφαρμογή της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α' 151), όπως προστέθηκε με το άρθρο 116 του ν. 4316/2014 (Α' 270) και τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 56 του ν.4811/2021 (Α'108), ο ορισμός της αγροτικής δραστηριότητας ισχύει και για λόγους φορολόγησης του κέρδους από τη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 500 KW (ΠΟΛ. 1116/2015 εγκύκλιος). Από 1.1.2017 η δραστηριότητα της οικοτεχνίας όπως ορίζεται στις διατάξεις του ν. 3874/2010 (άρθρο 2 παρ. 1 περ. δ') και του ν. 4235/2014 (άρθρο 56 παρ. 2α), περιλαμβάνεται για φορολογικούς σκοπούς στην έννοια της αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2.7.6 Κωδικοί 469-470

Αναγράφονται οι φόροι που παρακρατήθηκαν και καταβλήθηκαν στην αλλοδαπή. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν στην ΠΟΛ 1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β').

Αγροτικές Επιδοτήσεις και Αποζημιώσεις

Ειδικά, για τους ασκούντες ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα περιλαμβάνονται εκ των άμεσων ενισχύσεων του Πυλώνα Ι της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, όπως αυτές ορίζονται, μόνο η βασική ενίσχυση καθώς και κατά το ποσό που υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, οι πράσινες και συνδεδεμένες ενισχύσεις. Οι αγροτικές αποζημιώσεις στο σύνολό τους δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η βασική ενίσχυση φορολογείται από το πρώτο ευρώ, ενώ οι πράσινες και οι συνδεδεμένες φορολογούνται μόνο κατά το μέρος που, αθροισόμενες, υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ.

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν.4772/2021 τροποποιήθηκε η παρ. 4 του άρθρου 8 ΚΦΕ και ορίζεται συμπληρωματικά ότι κατ' εξαίρεση για τις αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις ως χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος της είσπραξής τους, εκτός από την περίπτωση που εισπράττονται αναδρομικά κατόπιν ένστασης ή δικαστικής απόφασης, όπου χρόνος κτήσης τους δύναται να θεωρείται και ο χρόνος στον οποίο ανάγονται. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 49 του ν.4772/2021, οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 33 ισχύουν για τις αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις που εισπράττονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2021 και μετά (σχετική η Ε.2059/2021 Εγκύκλιος).

Για την ειδική περίπτωση όπου ως χρόνος κτήσης των αγροτικών ενισχύσεων επιλέγεται ο χρόνος στον οποίο ανάγονται (αναδρομική είσπραξη κατόπιν ένστασης ή δικαστικής

απόφασης) δεν επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από όσους λαμβάνουν αυτές τις αγροτικές ενισχύσεις, εφόσον οι σχετικές βεβαιώσεις εκδόθηκαν καθυστερημένα από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και εκ του λόγου αυτού δεν ήταν δυνατή η υποβολή δήλωσης για το εισόδημα αυτό εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Από το φορολογικό έτος 2018 και μετά οι τροποποιητικές δηλώσεις υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE ενώ για τα προηγούμενα έτη υποβάλλονται στη Δ.Ο.Υ. (χειρόγραφη δήλωση), με τους προβλεπόμενους τρόπους, μέχρι το τέλος του φορολογικού έτους που εκδόθηκε η βεβαίωση. Η καταβολή του φόρου γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζουν οι διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 67 του ΚΦΕ.

Τα ποσά που προέρχονται από πλεονάσματα Αγροτικών Συνεταιρισμών αποτελούν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4673/2020, εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα των μελών τους και περιλαμβάνονται ως ακαθάριστο έσοδό τους στο ατομικό Έντυπο Ε3 που υποβάλλουν, ενώ τα διανεμόμενα κέρδη των Αγροτικών Συνεταιρισμών αποτελούν, σύμφωνα με την παρ. 10β' του άρθρου 26 του ίδιου νόμου, εισόδημα από μερίσματα των μελών τους και αναγράφονται στις ατομικές δηλώσεις των μελών, ανάλογα με την κατηγορία των βιβλίων που τηρεί ο ΑΣ, είτε στους κωδικούς 431-432 του Πίνακα 6 είτε στους κωδικούς 291-292 του Υποπίνακα 4Δ1.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Όλες οι κατηγορίες των εισοδηματικών αγροτικών επιδοτήσεων/ενισχύσεων, κατά το μέρος που δεν λήφθηκαν υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κέρδους από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, θα συμπληρώνονται στην αντίστοιχη επιλογή των κωδικών 659-660.

2.8 Υποπίνακας 4Γ2: Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

Το καθαρό εισόδημα (κέρδη) από επιχειρηματική δραστηριότητα ανεξάρτητα της τήρησης απλογραφικών/διπλογραφικών βιβλίων προκύπτει με λογιστικό προσδιορισμό, με βάση τα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και αποδεικνύονται με τα κατάλληλα δικαιολογητικά και αποτυπώνονται στο έντυπο Ε3.

Το καθαρό εισόδημα (κέρδη) από επιχειρηματική δραστηριότητα τεκμαίρεται ότι δεν υπολείπεται του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 28Α -28Δ του ΚΦΕ.

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15, αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις φόρου του άρθρου 16 με βάση την οικογενειακή κατάσταση του φορολογούμενου. Από 1.1.2020 για το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υπάρχει υποχρέωση πραγματοποίησης ελάχιστου ποσού δαπανών αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής κατά τα οριζόμενα στην παρ.6 του άρθρου 15 ΚΦΕ.

2.8.1 Κωδικοί 401-402

Αναγράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη από την άσκηση ατομικής επιχείρησης στην ημεδαπή, μεταφερόμενα από τον Πίνακα ΣΤ΄ του εντύπου Ε3 το οποίο συνυποβάλλεται με τη δήλωση. Περιλαμβάνονται συνολικά κέρδη ανεξαρτήτως τήρησης απλογραφικών ή διπλογραφικών βιβλίων, από εμπορική δραστηριότητα, παραγωγική δραστηριότητα και παροχή υπηρεσιών γενικά, συμπεριλαμβανομένων και των πρώην ελευθέρων επαγγελματιών του άρθρου 48 του ν.2238/1994. Στον κωδικό αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται κέρδη από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα τα οποία αναγράφονται στον υποπίνακα Γ1.

Για τα φυσικά πρόσωπα που έχουν μεταφέρει τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και έχουν υπαχθεί στον ειδικό τρόπο φορολόγησης των διατάξεων του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, μεταφέρεται στους κωδικούς αυτούς από τον πίνακα ΣΤ΄ του Εντύπου Ε3 το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματος αυτού. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο και συμπληρώνεται στους κωδ. 659-660.

2.8.2 Κωδικοί 405-406

Στους νέους αυτούς κωδικούς προσυμπληρώνεται από τη Φορολογική Διοίκηση το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας των άρθρων 28Α -28Δ του ΚΦΕ. Στην ανάπτυξη του σχετικού εσωτερικού υποπίνακα εμφανίζονται αναλυτικά οι υπολογισμοί της Φορολογικής Διοίκησης ως προς τον προσδιορισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος.

2.8.3 Κωδικοί 407-408

Στους νέους αυτούς κωδικούς μεταφέρονται από τον κωδ. 665 του πίνακα Η΄ του Εντύπου Ε3 τα καθαρά (τεκμαρτά) κέρδη των οικοδομικών επιχειρήσεων για τις οποίες με βάση τη μεταβατική διάταξη της παρ.23 του άρθρου 72 του ΚΦΕ εφαρμόζονται οι προϊσχύουσες διατάξεις του άρθρου 34 του ν.2238/1994. Τα εν λόγω κέρδη δεν συμψηφίζονται με τυχόν λογιστικές ζημιές (κωδ 413-414), καθώς και ζημιές προηγούμενων χρήσεων (κωδ 415-416).

2.8.4 Κωδικοί 413-414

Αναγράφεται η ζημία (εκτός της ζημίας από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα) του ίδιου φορολογικού έτους από ατομική επιχείρηση στην ημεδαπή η οποία μεταφέρεται από το έντυπο Ε3 που συνυποβάλλεται με τη δήλωση.

2.8.5 Κωδικοί 415-416

Αναγράφεται το υπόλοιπο της ζημίας προηγούμενων φορολογικών ετών, που προέρχεται από ατομική επιχείρηση στην ημεδαπή, όταν υπάρχει δικαίωμα να μεταφερθεί διαδοχικά στα επόμενα 5 φορολογικά έτη για συμψηφισμό. Επισημαίνεται ότι κατά την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων γίνεται έλεγχος των δηλωθέντων ποσών μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής χωρίς ωστόσο να γίνεται αυτόματη μεταφορά των ζημιών προηγούμενων χρήσεων στους αντίστοιχους κωδ. 415-416.

Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 27 ΚΦΕ, όπως αυτή προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν.5073/2023, ο προσδιορισμός του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος κατ' εφαρμογή των άρθρων 28Α έως 28Δ δεν επηρεάζει την εφαρμογή της παρ. 1 του ιδίου άρθρου και η πραγματοποιηθείσα ζημία δύναται να μεταφέρεται προς συμψηφισμό με το λογιστικό ποσό των δηλωθέντων επιχειρηματικών κερδών.

2.8.6 Κωδικοί 425-426

Αναγράφονται τα ακαθάριστα έσοδα από την ατομική άσκηση επιχείρησης στην ημεδαπή. Τα ποσά των κωδικών αυτών δεν επηρεάζουν την εκκαθάριση. Επισημαίνεται ότι με την ΠΟΛ.1223/2015 εγκύκλιο διευκρινίστηκαν θέματα όπως η έννοια του φορολογικού έτους και ο χρόνος κτήσης του εισοδήματος.

2.8.7 Κωδικοί 403-404

Αναγράφονται τα εισοδήματα φυσικών προσώπων που αποκτούν από επιχειρηματική δραστηριότητα, χωρίς έναρξη δραστηριότητας στο μητρώο και οι οποίοι δεν είναι υπόχρεοι σε τήρηση βιβλίων και στοιχείων με βάση τα Ε.Λ.Π. (ν.4308/2014) και αμείβονται με τίτλο κτήσης, φορολογούνται επί των ακαθάριστων εσόδων τους, αφού αφαιρεθούν οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν παρακρατηθεί από τις αμοιβές τους όπου προβλέπεται, ενώ δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από το εισόδημά τους λοιπές δαπάνες. Στην περίπτωση αυτή υπάγεται ενδεικτικά το εισόδημα δημόσιων ή ιδιωτικών υπαλλήλων ή συνταξιούχων που είναι αυτοεκδότες συγγραφείς ή εισηγητές εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων. Ως αυτοεκδότες νοούνται οι συγγραφείς που έχουν απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίων και στοιχείων και συγγράφουν, τυπώνουν, εκδίδουν και προωθούν τα βιβλία τους, χωρίς να έχουν παραχωρήσει την εκμετάλλευση σε κάποιο εκδοτικό οίκο (ΔΕΑΦ Α 1118624 ΕΞ2016/25.7.2016 έγγραφό μας).

2.8.8 Κωδικοί 409-410

Αναγράφονται τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα των παραπάνω δικαιούχων, όταν ο καταβάλλων τις αμοιβές τους, δεν απέστειλε ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου ως όφειλε, τα στοιχεία της «βεβαίωσης αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα» (Α.1025/2024).

2.8.9 Κωδικοί 427-428

Αναγράφεται το εισόδημα, που φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και αφορά περιπτώσεις που εντάσσονται στην έννοια της επιχειρηματικής συναλλαγής κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ΚΦΕ. Δηλαδή, αφορά τις περιπτώσεις μεμονωμένων πράξεων με σκοπό την επίτευξη κέρδους, καθώς και συστηματικής διενέργειας πράξεων (τρεις και άνω ομοειδείς συναλλαγές εντός εξαμήνου ή εντός διετίας στην περίπτωση ακινήτων) στις οποίες δεν υπάρχει υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων με βάση τα Ε.Λ.Π..

2.8.10 Κωδικοί 411-412

Αναγράφονται τα καθαρά κέρδη από την άσκηση ατομικής επιχείρησης στην αλλοδαπή. Στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται και το εισόδημα των παρ. 3 και 4 του άρθρου 66 ΚΦΕ (Ε2018/2022). Επισημαίνεται ότι τα κέρδη που προέρχονται από συμμετοχή σε εταιρείες της αλλοδαπής που φορολογούνται ως νομικά πρόσωπα στην αλλοδαπή και διανέμουν κέρδη στα μέλη τους, φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας, αποτελούν εισόδημα από κεφάλαιο (μερίσματα) και αναγράφονται στους ανάλογους κωδικούς του υποπίνακα Δ1.

2.8.11 Κωδικοί 601-602

Αναγράφονται τα ποσά των φόρων που προκαταβλήθηκαν για τα εισοδήματα (θετικά ή αρνητικά) που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 401-402 και 413-414 (υποπίνακας Γ2), εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις και ο φόρος έχει υπολογιστεί με τα ποσοστά που αναφέρονται στην ένδειξη αυτή. Επίσης, το ποσό της προκαταβολής φόρου που υπολογίζεται από τους οικείους δικηγорικούς συλλόγους επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων, καθώς και το ποσό της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων που καταβάλλονται στους δικηγόρους από τους οικείους δικηγорικούς συλλόγους. Σημειώνεται ότι στους κωδικούς αυτούς δηλώνονται και οι παρακρατηθέντες και οι προκαταβλητέοι φόροι των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ που έχουν αναγραφεί στους κωδ. 307-308 του υποπίνακα 4 Α.

2.8.12 Κωδικοί 605-606

Αναγράφονται τα ποσά των φόρων που παρακρατήθηκαν για τα αντίστοιχα εισοδήματα επιχειρηματικής δραστηριότητας που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 425-426, 403-404, 409-410 του υποπίνακα Γ2, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις. Σημειώνεται ότι στους κωδικούς αυτούς δηλώνονται και οι παρακρατηθέντες και οι προκαταβλητέοι φόροι των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ που έχουν αναγραφεί στους κωδ. 307-308 του υποπίνακα 4 Α.

2.8.13 Κωδικοί 611-612

Αναγράφονται τα ποσά των προκαταβληθέντων ή παρακρατηθέντων φόρων όπως αναγράφονται και στις περιπτώσεις 9 και 10 του υποπίνακα Γ2 για τους οποίους σας έχουν χορηγηθεί οι σχετικές βεβαιώσεις και οι οποίοι δεν είναι ήδη προσυμπληρωμένοι στους αντίστοιχους κωδικούς του ίδιου πίνακα κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης, λόγω μη υποβολής των στοιχείων των βεβαιώσεων αποδοχών ή αμοιβών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου (Α.1025/2024) από τους υπόχρεους.

2.8.14 Κωδικοί 653-654

Αναγράφονται τα ποσά των φόρων που αποδεδειγμένα καταβλήθηκαν ή/και παρακρατήθηκαν στην αλλοδαπή, για τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν στην ΠΟΛ. 1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β'). Σημειώνεται ότι για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες

ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.

2.8.15 Κωδικοί 607-608

Αναγράφεται ο αυτοτελής φόρος που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε με βάση τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 5 του ν.δ. 1146/1972, όπως ισχύει, κατά την πώληση αυτοκινήτου που αποτελεί πάγιο στοιχείο ατομικής επιχείρησης, εφόσον η πωλήτρια επιχείρηση επιθυμεί να συμπεριλάβει το υπερτίμημα από την εν λόγω πώληση στα λοιπά της εισοδήματα, προκειμένου αυτό να φορολογηθεί με τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος (άρθρα 15 και 29 του ΚΦΕ).

2.8.16 Κωδικοί 437-438

Αναγράφονται τα κέρδη της παρ.1 του άρθρου 71Z του ΚΦΕ

2.8.17 Κωδικοί 439-440

Αναγράφονται οι ζημιές της παρ.1 του άρθρου 71Z του ΚΦΕ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι κωδικοί 437-438 και 439-440 αφορούν στα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (περιοχές Κοζάνης, Καστοριάς, Γρεβενών και Φλώρινας) και στην περιφερειακή ενότητα Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου και παράγουν ηλεκτρικά οχήματα και αγαθά ή είδη σχετικά με τα ηλεκτρικά οχήματα. Αναγράφεται κατά περίπτωση το κέρδος ή η ζημιά που προσδιορίζεται από την δραστηριότητα αυτή. Ο φορολογικός συντελεστής κάθε κλιμακίου της παρ. 1 του άρθρου 29 μειώνεται κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες μόνο στο εισόδημα που αποκτάται από τη δραστηριότητα αυτήν, αρχής γενομένης από το φορολογικό έτος μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά κέρδη από την παραγωγή αυτήν και έως τη συμπλήρωση πέντε (5) κερδοφόρων φορολογικών ετών (παρ. 1 άρθρου 71Z του ΚΦΕ, σχετ. Ε. 2051/2021 εγκύκλιος).

2.8.18 Κωδικοί 443-444

Οι νέοι αυτοί κωδικοί συμπληρώνονται στην περίπτωση αμφισβήτησης του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος, για λόγους πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 28Α του ΚΦΕ, καθώς ο φορολογούμενος έχει, σύμφωνα με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, τη δυνατότητα να ζητήσει τη διενέργεια ελέγχου του άρθρου 27 του ΚΦΔ για να αποδειχθεί η ακρίβεια της δήλωσής του για εισόδημα μικρότερο του τεκμαρτού, με την υποβολή εμπρόθεσμα της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Εκτός από τη συμπλήρωση των υπόψη κωδικών, ο φορολογούμενος υποχρεούται το αργότερο εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος να συμπληρώσει ερωτηματολόγιο κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 27 του ΚΦΔ (άρθρο 4 παρ. 1 και 2 της Α.1055/2024 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, Β'2284).

2.9 Υποπίνακας 4Δ1: Μερίσματα, τόκοι, δικαιώματα

Στον υποπίνακα Δ1 δηλώνονται τα εισοδήματα της κατηγορίας εισοδήματος από κεφάλαιο που αποκτήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2023, ο φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα στις περιπτώσεις που προβλεπόταν παρακράτηση, ο φόρος που παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή εφόσον και η αλλοδαπή χώρα και η Ελλάδα είχαν δικαίωμα φορολόγησης. Η συμπλήρωση των εισοδημάτων είναι υποχρεωτική, είτε αποκτήθηκαν στην Ελλάδα, είτε στην αλλοδαπή και ανεξάρτητα από το αν τα χρηματικά ποσά παρέμειναν στην αλλοδαπή. Δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης τα φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής και αποκτούν εισόδημα αποκλειστικά από τόκους κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και από τόκους εταιρικών ομολογιών της παραγράφου 5 του άρθρου 37 (άρθ. 67, παρ. 1).

Με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία που αποστέλλονται στη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. [Α.1025/2024 και Α.1100/2019 αποφάσεις Διοικητή ΑΑΔΕ και ΠΟΛ. 1033/2014 απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις ΠΟΛ. 1054/2015, 1260/2015, Α.1177/2019 και Α.1271/2021 αποφάσεις], για τα εισοδήματα ημεδαπής προέλευσης οι φορολογούμενοι ενημερώνονται μέσω πίνακα για τα ποσά των εισοδημάτων τους και των παρακρατηθέντων φόρων. Στον υποπίνακα αυτό θα δηλώνονται τα κέρδη που διανέμουν οι εταιρείες όλων των νομικών μορφών, περιλαμβανομένων και των προσωπικών εταιρειών που τηρούν διπλογραφικά βιβλία.

Ομοίως δηλώνονται και οι τόκοι που εισπράττονται, από κάθε αιτία, καθώς και τα δικαιώματα, όταν δεν εισπράττονται στο πλαίσιο επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Ο φορολογικός συντελεστής για τα μερίσματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2020 και εξής είναι πέντε τοις εκατό (5%).

2.9.1 Κωδικοί 291-292

Αναγράφονται τα μερίσματα που δεν απαλλάσσονται του φόρου, με βάση ειδικές διατάξεις (πριν από την αφαίρεση του παρακρατούμενου φόρου) των εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών, τα κέρδη που διανέμουν νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, οι προσωρινές απολήψεις εταίρων, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη ΔΣ, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, εφόσον είναι ημεδαπής προέλευσης.

Τα προμερίσματα ΑΕ, καθώς και οι προσωρινές απολήψεις ΕΠΕ και ΙΚΕ, αναγράφονται μόνο αν αποτελούν εισόδημα του φορολογικού έτους 2023, δηλαδή έχουν καταβληθεί κατά το φορολογικό έτος 2022 αλλά εγκρίθηκαν από το αρμόδιο όργανο κατά το φορολογικό έτος 2023. Αυτά που καταβλήθηκαν μέσα στο φορολογικό έτος 2023, αλλά θα εγκριθούν κατά το 2024 δεν αναγράφονται, διότι θα αποτελέσουν εισόδημα του φορολογικού έτους 2024.

Οι προσωρινές απολήψεις των εταίρων προσωπικών εταιρειών με διπλογραφικά βιβλία, αναγράφονται εφόσον καταβλήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2023 (σχετ. ΠΟΛ. 1223/2015 εγκύκλιος).

Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται και οι υπεραποδόσεις των μαθηματικών αποθεματικών από ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια των ασφαλιστικών εταιρειών (σχετ. ΠΟΛ. 1042/2015

εγκύκλιος). Στην περίπτωση λήξης ή πρόωρης εξαγοράς ατομικού συμβολαίου ασφάλισης ζωής, το μέρος που αναλογεί στην επιστροφή καταβεβλημένων ασφαλιστρών, αποτελεί επενδεδυμένο κεφάλαιο που επιστρέφεται και όχι εισόδημα και δεν καλύπτει τεκμήρια.

2.9.2 Κωδικοί 295-296

Αναγράφονται τα μερίσματα και προμερίσματα (πριν από την αφαίρεση τυχόν παρακρατούμενου φόρου) των εισηγμένων και μη εισηγμένων μετοχών αλλοδαπής, οι υπεραποδόσεις των μαθηματικών αποθεματικών από ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ασφαλιστικών εταιρειών αλλοδαπής, οι διανομές κερδών προσωπικών εταιρειών με διπλογραφικά αλλοδαπής, οι προσωρινές απολήψεις αλλοδαπής, οι διανομές κερδών των καταπιστευμάτων και των εξωχώριων εταιρειών, η διανομή κερδών αμοιβαίων κεφαλαίων που είναι εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες και οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη ΔΣ, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας αλλοδαπής προέλευσης. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή ή η παρακράτησή του, αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν με την ΠΟΛ.1026/2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (Β' 170). Ειδικά για την πίστωση του εταιρικού φόρου που προβλέπεται στους όρους των ΣΑΔΦ με τις χώρες που αναφέρονται στην Ε. 2018/2019 εγκύκλιο, όσον αφορά στη φορολογία μερισμάτων, προκειμένου να συμπληρωθούν οι κωδικοί 683-684 με το ποσό του εταιρικού αλλοδαπού φόρου που αναλογεί στον μέτοχο, έτσι ώστε ο φόρος αυτός να πιστωθεί από αυτόν που αναλογεί για το μέρος αυτό στην Ελλάδα, απαιτούνται τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην ως άνω εγκύκλιο.

Στην περίπτωση που εκ παραδρομής έχει παρακρατηθεί φόρος για τα αλλοδαπά μερίσματα και στην ημεδαπή, ενώ δεν προβλέπεται (ΠΟΛ. 1042/2015 εγκύκλιος), αυτός συμπληρώνεται στους κωδικούς 297-298. Αν δεν συμπληρωθεί κανένα ποσό παρακρατηθέντος φόρου ενώ έχει συμπληρωθεί εισόδημα σε κάποιον από τους κωδικούς του Υποπίνακα αυτού, υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί και επιβάλλεται με την πράξη διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που εκδίδεται κατά περίπτωση.

Προκειμένου να κριθεί αν το εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα αποτελεί εισόδημα ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των περιπτώσεων ι' και ια', κατά περίπτωση, της παραγράφου 1 και οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΕ.

2.9.3 Κωδικοί 299-300

Αναγράφονται στους κωδικούς αυτούς:

1. Τα ποσά των εισαχθέντων στην Ελλάδα μερισμάτων φυσικών προσώπων μετόχων ή εταίρων πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών, ναυλωτριών εταιρειών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση που υπάγονται στο νέο Συνυποσχετικό οικειοθελούς παροχής που υπογράφηκε ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα, αόριστης χρονικής διάρκειας που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4607/2019 (Α'65), όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου

Συνυποσχετικού που κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022 (Α'226), με την οποία επιβάλλεται από το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής εθελούσια καταβολή πέντε τοις εκατό (5%) στα μερίσματα αυτά.

2. Τα ποσά των μερισμάτων που λαμβάνουν οι μέτοχοι/εταίροι των επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής, ανεξαρτήτως εάν οι επιχειρήσεις αυτές τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία, από τη διανομή των κερδών που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των πλοίων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019 τα οποία σύμφωνα με το άρθρο 49 του ν.5036/2023 (Α'77), φορολογούνται εφεξής και παγίως με τον συντελεστή φόρου μερισμάτων πέντε τοις εκατό (5%) της παρ.1 του άρθρου 40 του ΚΦΕ.

2.9.4 Κωδικοί 667-668

Τόκοι (προ φόρου) ημεδαπής προέλευσης. Δηλώνονται οι τόκοι που αποκτώνται από οποιαδήποτε αιτία, π.χ. τόκοι τραπεζικών καταθέσεων, τόκοι δανεισμού, τόκοι εταιρικών ομολόγων, τόκοι που επιδικάστηκαν, κ.λπ., πριν από την αφαίρεση του φόρου.

2.9.5 Κωδικοί 669-670

Τόκοι (προ φόρου) αλλοδαπής προέλευσης. Δηλώνονται, όπως παραπάνω, οι τόκοι που αποκτώνται στο εξωτερικό.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Στους κωδικούς 667-668 και 669-670 του υποπίνακα αυτού δηλώνονται οι τόκοι που εισπράττονται ανάλογα με την προέλευσή τους (ημεδαπής ή αλλοδαπής) και επιλέγεται, κατά την υποβολή με τη χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, αν προέρχονται από τραπεζικές καταθέσεις ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία. Αναφορικά με τα μερίσματα και τους τόκους αλλοδαπής προέλευσης που προκύπτουν από επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσω ημεδαπού θεματοφύλακα, δεν απαιτείται η αναγραφή της χώρας προέλευσής τους για το καθένα ξεχωριστά και δεν επιλέγεται αλλοδαπή χώρα, αναγράφεται όμως ο ΑΦΜ του ημεδαπού θεματοφύλακα.

Στις περιπτώσεις κοινών τραπεζικών λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) υπάρχει υποχρέωση δήλωσης των ποσών των τόκων καταθέσεων που αναλογούν στους πραγματικούς δικαιούχους, οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις. Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσίας έχει, σε κάθε περίπτωση, τη διακριτική ευχέρεια να κρίνει αιτιολογημένα διαφορετικά.

2.9.6 Κωδικοί 671-672

Δικαιώματα (προ φόρου) ημεδαπής προέλευσης (που δεν αφορούν την επιχειρηματική σας δραστηριότητα).

2.9.7 Κωδικοί 673-674

Δικαιώματα (προ φόρου) αλλοδαπής προέλευσης (που δεν αφορούν την επιχειρηματική σας δραστηριότητα).

Στην περίπτωση των πνευματικών δικαιωμάτων, διευκρινίζεται ότι όταν η εκμετάλλευση των βιβλίων έχει ανατεθεί από τον συγγραφέα σε εκδοτικούς οίκους, οι οποίοι καταβάλλουν δικαιώματα σε δημιουργούς που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα σχετική με την είσπραξη των δικαιωμάτων, το εισόδημα αυτό θεωρείται εισόδημα από κεφάλαιο.

Όμως αν εισπράττονται δικαιώματα που αφορούν επιχειρηματική δραστηριότητα, π.χ. επαγγελματίες συγγραφείς, καλλιτέχνες, κ.λπ., αυτά αποτελούν ακαθάριστο έσοδο, δηλώνονται στο Ε3 και φορολογούνται, μετά την αφαίρεση των εκπιπτόμενων δαπανών, ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Περαιτέρω, οι αυτοεκδότες, δηλαδή οι συγγραφείς που έχουν απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίων και στοιχείων και συγγράφουν, τυπώνουν, εκδίδουν και προωθούν τα βιβλία τους, χωρίς να έχουν παραχωρήσει την εκμετάλλευση σε κάποιο εκδοτικό οίκο, είναι μη υπόχρεοι σε υποβολή Ε3, χωρίς έναρξη στο Μητρώο (κωδ. 403-404), ωστόσο φορολογούνται ως αποκτώντες εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, εξ' ολοκλήρου επί των ακαθάριστων εσόδων, καθόσον δεν αναγνωρίζονται δαπάνες (σχετ. το ΔΕΑΦ Α 1118624/25.7.2016 έγγραφό μας).

2.9.8 Κωδικοί 293-294

Φόρος που παρακρατήθηκε για μερίσματα ημεδαπής προέλευσης. Δηλώνεται ο φόρος που έχει παρακρατηθεί από την ημεδαπή εταιρεία που πραγματοποίησε την διανομή κερδών.

2.9.9 Κωδικοί 297-298

Φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα για μερίσματα αλλοδαπής προέλευσης. Δηλώνεται ο φόρος που έχει εκ παραδρομής παρακρατηθεί από ημεδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα κατά την εισαγωγή του μερίσματος στην Ελλάδα.

2.9.10 Κωδικοί 675-676

Φόρος που παρακρατήθηκε για τόκους ημεδαπής προέλευσης. Δηλώνεται ο φόρος που έχει παρακρατηθεί από τόκους που εισπράχθηκαν στην Ελλάδα.

2.9.11 Κωδικοί 677-678

Φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα για τόκους αλλοδαπής προέλευσης. Δηλώνεται ο φόρος που έχει τυχόν παρακρατηθεί από ημεδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα κατά την εισαγωγή των τόκων στην Ελλάδα.

2.9.12 Κωδικοί 679-680

Φόρος που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε για δικαιώματα ημεδαπής προέλευσης. Δηλώνεται ο φόρος που έχει παρακρατηθεί από δικαιώματα που εισπράχθηκαν στην Ελλάδα.

2.9.13 Κωδικοί 681-682

Φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα για δικαιώματα αλλοδαπής προέλευσης. Δηλώνεται ο φόρος που έχει τυχόν παρακρατηθεί από ημεδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα κατά την εισαγωγή των δικαιωμάτων στην Ελλάδα.

2.9.14 Κωδικοί 683-684

Φόρος που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή στα εισοδήματα (μερίσματα, τόκους και δικαιώματα) αλλοδαπής που έχει δικαίωμα φορολόγησης και η Ελλάδα. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΦΕ (άρθρο 20 ΚΦΔ) και όπως αυτά καθορίζονται στην ΠΟΛ. 1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β´).

Δηλώνεται ο φόρος που παρακρατήθηκε στα πιο πάνω εισοδήματα, αν αυτά αποκτήθηκαν σε αλλοδαπές χώρες που έχουν δικαίωμα φορολόγησης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η διανομή κερδών εταιρειών με απλογραφικά βιβλία δηλώνεται στον Πίνακα 6, στα αφορολόγητα εισοδήματα και συγκεκριμένα στους κωδικούς 431-432.

Στις περιπτώσεις που τα εισοδήματα είναι αλλοδαπής προέλευσης και δεν έχει δικαίωμα φορολόγησης η Ελλάδα, τα εισοδήματα είναι αφορολόγητα και δηλώνονται στον Πίνακα 6.

2.10 Υποπίνακας 4Δ2: Εισόδημα από ακίνητη περιουσία

Εισόδημα από ακίνητη περιουσία είναι αυτό που προέρχεται από εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση χρήσης σε τρίτους, γης ή ακινήτου.

Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε φυσικό πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί, με οριστικό συμβόλαιο ή έχει αποκτηθεί με δικαστική απόφαση ή λόγω χρησικτησίας το δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή νομής ή επικαρπίας ή οίκησης, καθώς και από τον υπεκμισθωτή σε περίπτωση υπεκμίσθωσης.

Επίσης, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, το οποίο δηλώνεται αναλυτικά στα έντυπα φορολογίας εισοδήματος Ε1 και Ε2, είναι τα ποσά που προέρχονται από εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση χρήσης χώρων τοποθέτησης επιγραφών και κοινόχρηστων χώρων, τα ποσά της αποζημίωσης για την πρόωρη λύση της μίσθωσης που καταβλήθηκαν από το μισθωτή, της αποζημίωσης για επίταξη ή εξωσυμβατική χρήση ακίνητης περιουσίας (601 ΑΚ), καθώς και τα ποσά της άυλης εμπορικής αξίας που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή κατά τη μίσθωση ακινήτου στις περιπτώσεις μικτών συμβάσεων, ήτοι συμβάσεων στις οποίες πέραν του δικαιώματος μίσθωσης περιλαμβάνεται και το δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης του ακινήτου.

Στο εισόδημα από ακίνητη περιουσία δεν περιλαμβάνεται το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους λογαριασμούς των δικαιούχων σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4690/2020 (Α΄104), καθόσον το εν λόγω ποσό δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος, δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, και συμπληρώνεται στον Πίνακα 6 (κωδ. 781-782).

Πριν συμπληρώσετε τις ενδείξεις αυτού του πίνακα πρέπει να συμπληρώσετε και να συνυποβάλετε την Αναλυτική Κατάσταση για τα Μισθώματα από Ακίνητη Περιουσία (Ε2).

Το έντυπο Ε2 δεν θα συμπληρώνεται σε περίπτωση:

1. Καταβολής αποζημίωσης για την πρόωρη λύση της μίσθωσης από τον μισθωτή καθώς και της άυλης αξίας στις περιπτώσεις μικτών συμβάσεων, ήτοι συμβάσεων όπου πέραν του δικαιώματος μίσθωσης περιλαμβάνεται και το δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης του ακινήτου. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στους κωδικούς αριθμούς 121-122 του υποπίνακα αυτού. Σημειώνεται ότι δεν βεβαιώνεται με την εκκαθάριση της δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος χαρτόσημο και ΟΓΑ χαρτοσήμου των περιπτώσεων αυτών, αλλά η καταβολή τους ρυθμίζεται από τις διατάξεις του χαρτοσήμου.
2. Ιδιοκατοίκησης κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας (εξοχικής ή μη εξοχικής) ή χρήσης για τις ανάγκες του φορολογούμενου χώρου στάθμευσης-αποθήκης με διαφορετική διεύθυνση από αυτή της κύριας κατοικίας ή δευτερεύουσας. Στην περίπτωση αυτή δεν θα συμπληρώνεται ο πίνακας αυτός, αλλά θα συμπληρώνονται μόνο οι ενδείξεις του Πίνακα 5 (υποπίνακας 1α), σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται παρακάτω για τη συμπλήρωσή του.

Από τα συνολικά ποσά των στηλών του εντύπου Ε2 μεταφέρονται τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία γης ή ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς του υποπίνακα αυτού, εκτός από το εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος και εξ αγχιστείας, επιφάνειας μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα. Τονίζεται ότι στην πιο πάνω περίπτωση μεταφέρεται στη δήλωση το τεκμαρτό εισόδημα 3% της αντικειμενικής αξίας της δωρεάν παραχωρούμενης κατοικίας για την περίπτωση που η κατοικία αυτή υπερβαίνει τα διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200τμ) και μόνο για την υπερβάλλουσα επιφάνεια, καθώς και ότι δεν δύναται να δηλωθεί μέρος κατοικίας ως δωρεάν παραχωρούμενο και το υπόλοιπο να δηλωθεί κενό. Επισημαίνεται ότι στην επιφάνεια των διακοσίων τετραγωνικών μέτρων προσμετρώνται εκτός από τους κύριους χώρους και οι βοηθητικοί χώροι (θέσεις στάθμευσης αποθήκες κλπ.), ακόμη κι αυτοί που βρίσκονται σε διαφορετική οικοδομή από αυτή που βρίσκεται η κύρια κατοικία, πλησίον αυτής και εφόσον δεν υπάρχουν στην οικοδομή της κύριας αυτής κατοικίας τέτοιοι χώροι. Επίσης, δεν μεταφέρεται από το Ε2 στη δήλωση και το εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Επιπλέον, δεν υπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα για τα πρόσωπα που ασκούν ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση προς ανιόντες, κατιόντες ή συζύγους, αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής. Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση ανείσπρακτων εισοδημάτων από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας (παρ. 4 του άρθρου 39 του ΚΦΕ) που δηλώθηκαν στο προηγούμενο φορολογικό έτος στους κωδ. 125-126 και εισπράχθηκαν κατά το έτος 2023, δηλώνονται τα συνολικά

ποσά στις αντίστοιχες στήλες του εντύπου Ε2 και μεταφέρονται τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία γαιών - γης ή ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς του υποπίνακα αυτού. Επιπλέον, από 1.1.2017 το εισόδημα που αποκτάται από τη βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτου της οικονομίας διαμοιρασμού, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 111 του ν.4446/2016 (μέσω ψηφιακών πλατφορμών), είναι εισόδημα από ακίνητη περιουσία και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 39Α και της παραγράφου 4 του άρθρου 40 του ΚΦΕ, εφόσον τα ακίνητα εκμισθώνονται επιπλωμένα χωρίς την παροχή οποιασδήποτε υπηρεσίας πλην της παροχής κλινοσκεπασμάτων. Σε περίπτωση που παρέχονται οποιεσδήποτε άλλες υπηρεσίες, το εισόδημα αυτό αποτελεί εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα του άρθρου 21 του ΚΦΕ. Το εν λόγω εισόδημα δηλώνεται, κατά την ηλεκτρονική υποβολή, συγκεντρωτικά στη στήλη 17 του εντύπου Ε2, στους κωδικούς 60 «Βραχυχρόνια εκμίσθωση ακινήτων άρθρου 39Α του ν.4172/2013» και 61 «Βραχυχρόνια υπεκμίσθωση ακινήτων άρθρου 39Α του ν.4172/2013» και μεταφέρονται στους αντίστοιχους κωδικούς του υποπίνακα αυτού. Επίσης, στον κωδικό 63 της ίδιας ως άνω στήλης (17) «Εκμίσθωση κατοικίας που υπεκμισθώνεται για βραχυχρόνια μίσθωση μέσω ψηφιακής πλατφόρμας» δηλώνεται το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά ο εκμισθωτής από την εκμίσθωση κατοικίας η οποία υπεκμισθώνεται βραχυχρόνια στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού μέσω ψηφιακής πλατφόρμας από τον μισθωτή. Το εν λόγω εισόδημα μεταφέρεται από την υπηρεσία στους κωδικούς 105-106 του εντύπου Ε1.

Τονίζεται ότι για την επιβολή των τελών χαρτοσήμου ή ΦΠΑ στις μισθώσεις γης και ακινήτων ισχύουν τα όσα έχουν διευκρινιστεί με τις ΠΟΛ. 1008/18.1.2007, Ε.2016/17.1.2019 και ΠΟΛ.1180/18.7.2013 εγκυκλίου της αρμόδιας Υπηρεσίας (Διεύθυνση Εφαρμογής Έμμεσης Φορολογίας). Για τις περιπτώσεις που κατά τα ανωτέρω δεν οφείλονται τέλη χαρτόσημου, το ακαθάριστο εισόδημα γης και ακινήτων που έχει συμπληρωθεί κατά περίπτωση στους κωδικούς 101-102, 105-106, 107-108, 111-112, 131-132, συμπληρώνεται και στους κωδικούς 741-742, σύμφωνα με τις αναγραφόμενες οδηγίες για τη συμπλήρωσή τους.

2.10.1 Κωδικοί 103-106, 109-110

Συμπληρώνεται το σύνολο των ενοικίων, που αποκτήσατε, κατά κατηγορία ακινήτων, όπως αυτές εμφανίζονται στη δήλωση, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2 τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου, στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης. Στη περίπτωση που εισοδήματα των κωδικών 105-106 υπάγονται σε ΦΠΑ μεταφέρονται και στους κωδικούς 741-742. Ειδικά στους κωδικούς 105-106 μεταφέρονται ποσά που έχουν αναγραφεί, κατά την ηλεκτρονική υποβολή, στο έντυπο Ε2 στον υποκωδικό 62: «Εκμίσθωση κατοικίας που υπεκμισθώνεται» που αποτελούν το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτάει ο εκμισθωτής από την εκμίσθωση κατοικίας η οποία στη συνέχεια υπεκμισθώνεται από τον μισθωτή.

2.10.2 Κωδικοί 101-102

Συμπληρώνεται το σύνολο των ενοικίων που αποκτήσατε από εκμίσθωση γαιών-γης (οικόπεδα, αγροτικές εκτάσεις κλπ.), εγκαταστάσεων ή κατασκευών (ιχθυοκαλλιέργειες, λίμνες κ.λπ.) μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2,

τα επί μέρους ποσά αυτών. Στη περίπτωση που υπάγονται σε ΦΠΑ μεταφέρονται και στους κωδικούς 741-742.

2.10.3 Κωδικοί 107-108

Συμπληρώνεται το σύνολο των ενοικίων που αποκτήσατε από εκμίσθωση χρήσης γαιών-γης και ακινήτων για την τοποθέτηση επιγραφών, κεραιών, ανεμογεννητριών κλπ. μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επί μέρους ποσά αυτών.

2.10.4 Κωδικοί 111-112

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήσατε από υπεκμίσθωση ακινήτων μεταφέροντας, από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών κατά κατηγορία γης ή ακινήτου.

2.10.5 Κωδικοί 113-114

Συμπληρώνεται το ενοίκιο που καταβάλατε στον εκμισθωτή, εφόσον έχετε αποκτήσει εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση υπεκμίσθωσης τμήματος του ακινήτου πρέπει να συμπληρώνεται το ενοίκιο που καταβάλατε για το τμήμα αυτό και όχι το ενοίκιο ολόκληρου του ακινήτου.

2.10.6 Κωδικοί 115-116

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήσατε από υπεκμίσθωση γαιών-γης μεταφέροντας, από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών κατά κατηγορία γαιών-γης.

2.10.7 Κωδικοί 117-118

Συμπληρώνεται το ενοίκιο που καταβάλατε στον εκμισθωτή, εφόσον έχετε αποκτήσει εισόδημα από υπεκμίσθωση γαιών-γης.

2.10.8 Κωδικοί 129-130

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση κατοικιών, εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος και εξ αγχιστείας, επιφάνειας μέχρι διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα, μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών.

2.10.9 Κωδικοί 143-144, 141-142, 147-148

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα που αποκτήσατε από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης, κατά κατηγορίες ακινήτων, όπως αυτές εμφανίζονται στη δήλωση, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2 τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου, στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης.

2.10.10 Κωδικοί 145-146

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτου σύμφωνα με την ανάλυση του πίνακα, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης.

2.10.11 Κωδικοί 149-150

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση γαιών-γης, εγκαταστάσεων, ή κατασκευών (ιχθυοκαλλιέργειες, λίμνες κλπ.) μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης.

2.10.12 Κωδικοί 131-132

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κ.λπ. (εκτός κατοικιών) κατά το ποσοστό συμμετοχής καθεμίας εκ των διηρημένων ιδιοκτησιών μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης.

2.10.13 Κωδικοί 133-134

Συμπληρώνεται **α)** το ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων (κατοικιών) και **β)** το τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση της χρήσης ή από ιδιοχρησιμοποίηση κοινόχρηστων χώρων (κατοικιών, καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κ.λπ.) κατά το ποσοστό συμμετοχής καθεμίας εκ των διηρημένων ιδιοκτησιών μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης.

2.10.14 Κωδικοί 121-122

Συμπληρώνεται το ποσό της αποζημίωσης που καταβλήθηκε από τον μισθωτή στον εκμισθωτή λόγω πρόωρης λύσης της μίσθωσης (άρθρο 43 του Π.Δ34/10.2.1995). Επίσης, συμπληρώνονται και τα ποσά της άυλης αξίας (δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης) που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή, πέρα από τα ενοίκια, κατά την εκμίσθωση γης ή ακινήτου.

2.10.15 Κωδικοί 163-164

Συμπληρώνεται το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλατε το έτος 2023 με βάση νόμο (ν.813/1978, όπως τροποποιήθηκε με το ν.2041/1992) στον μισθωτή ακινήτου, σε περίπτωση λύσης επαγγελματικής μίσθωσης.

2.10.16 Κωδικοί 165-166

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήσατε το 2023 από την εκμίσθωση του ακινήτου στην περίπτωση που καταβλήθηκε αποζημίωση που συμπληρώθηκε στους κωδικούς 163-164.

2.10.17 Κωδικοί 159-160

Συμπληρώνεται το συνολικό ποσό των δαπανών που εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα ακίνητης περιουσίας (γαίες) για αντιπλημμυρικά έργα και έργα αποξήρανσης ελών για τις περιπτώσεις 1δ, 3, 4γ και 5β του υποπίνακα.

2.10.18 Κωδικοί 741-742

Συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα γης ή ακινήτων που έχει συμπληρωθεί κατά περίπτωση στους κωδικούς 101-102, 105-106, 107-108, 111-112, 131-132 και κατά την εκκαθάριση της δήλωσης εισοδήματος δεν πρέπει να βεβαιωθεί τέλος χαρτοσήμου για ειδικές περιπτώσεις π.χ. εισόδημα από επίταξη ακινήτου, εισόδημα που υπάγεται σε ΦΠΑ κ.λπ. Επισημαίνεται ότι τα ποσά της αποζημίωσης για την πρόωρη λύση της μίσθωσης που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή και τα ποσά της άυλης εμπορικής αξίας που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή πέρα από τα ενοίκια κατά την μίσθωση του ακινήτου συμπληρώνονται μόνο στους κωδικούς 121-122 και δεν μεταφέρονται στους κωδικούς 741-742.

2.10.19 Κωδικοί 171-172

Συμπληρώνεται από τον φορολογούμενο το συνολικό καθαρό εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή (μετά την αφαίρεση του 5% για δαπάνες, η αφαίρεση αυτή διενεργείται μόνο όταν το εισόδημα προέρχεται από ακίνητα και όχι από γαίες-γη), εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μιας κύριας κατοικίας προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος και εξ αγχιστείας, επιφάνειας μέχρι 200 τ.μ..

2.10.20 Κωδικοί 175-176

Συμπληρώνεται το ποσό του φόρου εισοδήματος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα ακίνητης περιουσίας που έχει γραφτεί στους κωδικούς 171-172. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν στην ΠΟΛ. 1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β'). Σημειώνεται ότι για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.

2.10.21 Κωδικοί 125-126

Συμπληρώνεται το ποσό των ανείσπρακτων εισοδημάτων από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας (παρ. 4 του άρθρου 39 του ΚΦΕ). Προκειμένου να δηλωθούν ως ανείσπρακτα τα εισοδήματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας, θα πρέπει, μέχρι την προθεσμία υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, να έχει εκδοθεί διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης χρήσης μισθίου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων ή να έχει ασκηθεί (κατατεθεί και κοινοποιηθεί) εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων και να έχει προσκομιστεί πριν την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, το κατά περίπτωση ευκρινές αντίγραφο αυτών στη Δ.Ο.Υ.

Επισημαίνεται ότι αναγνωρίζεται ποσοστό 5% επί του ακαθάριστου εισοδήματος ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης ως δαπάνες επισκευής συντήρησης

ανακαίνισης ή άλλες πάγιες και λειτουργικές δαπάνες όσων ακινήτων αποφέρουν φορολογητέο εισόδημα, ανεξάρτητα από το είδος και τη χρήση αυτών, εξαιρουμένων των εισοδημάτων από εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση, ιδιοχρησιμοποίηση γαιών και χώρων τοποθέτησης επιγραφών.

2.11 Υποπίνακας 4Ε: Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου

Στον υποπίνακα Ε δηλώνεται το εισόδημα που προκύπτει από μεταβιβάσεις τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ, όπως μετοχές, μερίδια, μερίδες, ομόλογα, παράγωγα, κ.λπ., που πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία. Τονίζεται ότι οι μεταβιβάσεις από χαριστική αιτία δεν αποτελούν αντικείμενο του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Στον εν λόγω Υποπίνακα συμπληρώνεται και το εισόδημα του άρθρου 42 Α του ΚΦΕ. Στον υποπίνακα αυτόν επίσης δεν συμπληρώνεται η υπεραξία από μεταβιβάσεις εισηγμένων μετοχών όταν ο μεταβιβάζων συμμετέχει στην εταιρεία με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 0,5% ή από μεταβιβάσεις τίτλων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά οι οποίοι έχουν αποκτηθεί πριν από την 1/1/2009. Τα εισοδήματα αυτά είναι αφορολόγητα και δηλώνονται στον Πίνακα 6.

Ως τιμή κτήσης για τίτλους που έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομικής διαδοχής ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία, λαμβάνεται η αξία βάσει της οποίας υπολογίστηκε ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ή χορηγήθηκε απαλλαγή από αυτόν (όπως προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 115 ν. 4549/2018).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 41 του ΚΦΕ (Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας), έχει ανασταλεί μέχρι τις 31.12.2024 (ν. 5000/2022 άρθρο 14) και ως εκ τούτου η υπεραξία από μεταβίβαση ακινήτων δεν αναγράφεται.

2.11.1 Κωδικοί 829-830

Κέρδος από τη μεταβίβαση τίτλων ημεδαπής.

Συμπληρώνεται κατά περίπτωση:

1. το κέρδος του φορολογικού έτους 2023 από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 του ν. ΚΦΕ, όταν οι τίτλοι έχουν εκδοθεί από ημεδαπή επιχείρηση και η υπεραξία τους φορολογείται. Αναγράφεται ο ΑΦΜ της εταιρείας της οποίας πωλήθηκαν οι μετοχές. Κατά τη συμπλήρωση των ανωτέρω κωδικών δεν αφαιρείται από τον φορολογούμενο η μεταφερόμενη ζημία προηγούμενων ετών, καθώς αυτή αναγράφεται, από το φορολογικό έτος 2021 και έπειτα, στους κωδικούς 873-874 και αφαιρείται από το κέρδος του τρέχοντος έτους κατά την εκκαθάριση.
2. το εισόδημα που προκύπτει κατά την παρ. 1 του άρθρου 42Α του ΚΦΕ για έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών, όπως αυτό προσδιορίστηκε κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης και ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον μεταβιβάστηκαν οι μετοχές εντός του 2023 και

μετά από τη συμπλήρωση είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την απόκτηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, Κατά το φορολογικό έτος άσκησης των δικαιωμάτων οι φορολογούμενοι έχουν διαθέσιμη την αναρτημένη ηλεκτρονική πληροφόρηση για το εισόδημα που προσδιορίστηκε κατά την άσκηση των δικαιωμάτων (προσυμπλήρωση στους κωδικούς 423-424 του πίνακα 6), καθώς και τον χρόνο χορήγησης των δικαιωμάτων για να υπολογίσουν τον χρόνο διακράτησης, αλλά το αναγράφουν στη δήλωση για να φορολογηθεί κατά το φορολογικό έτος μεταβίβασης των μετοχών.

3. Το εισόδημα που προκύπτει κατά την παρ. 2 του άρθρου 42Α του ΚΦΕ για έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών, όπως αυτά προσδιορίζονται κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης και ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον μεταβιβάστηκαν οι μετοχές, εντός του 2023 και πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:
- τα ως άνω δικαιώματα αποκτώνται εντός πέντε (5) ετών μετά από τη σύσταση της εταιρείας,
  - η εταιρεία δεν έχει συσταθεί μέσω συγχώνευσης, και
  - οι μετοχές μεταβιβαστούν μετά από τη συμπλήρωση τριάντα έξι (36) μηνών από την απόκτηση των δικαιωμάτων προαίρεσης. Κατά το φορολογικό έτος άσκησης των δικαιωμάτων οι φορολογούμενοι έχουν διαθέσιμη την αναρτημένη ηλεκτρονική πληροφόρηση για το εισόδημα που προσδιορίστηκε κατά την άσκηση των δικαιωμάτων (προσυμπλήρωση στους κωδικούς 423 -424 του πίνακα 6), καθώς και τον χρόνο χορήγησης των δικαιωμάτων για να υπολογίσουν τον χρόνο διακράτησης, αλλά το αναγράφουν στη δήλωση για να φορολογηθεί κατά το φορολογικό έτος μεταβίβασης των μετοχών,
  - το εισόδημα που προκύπτει κατά την παρ. 3 του άρθρου 42 Α του ΚΦΕ για έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο με τη μορφή μετοχών που του χορηγούνται από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στο πλαίσιο προγραμμάτων δωρεάν διάθεσης μετοχών, στα οποία τίθεται ως προϋπόθεση η επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ή η επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η διάθεση των μετοχών, το οποίο αποτελεί εισόδημα από υπεραξία εφόσον μεταβιβαστούν οι μετοχές οποτεδήποτε μετά από την απόκτησή τους από τον δικαιούχο του προγράμματος. Κατά το φορολογικό έτος που διατίθενται οι δωρεάν μετοχές οι φορολογούμενοι έχουν διαθέσιμη την αναρτημένη ηλεκτρονική πληροφόρηση με τον

αριθμό των μετοχών που τους χορηγήθηκαν και την αξία των μετοχών κατά τον χρόνο της δωρεάν διάθεσής τους (προσυμπλήρωση στους κωδικούς 423-424 του πίνακα 6), αλλά το αναγράφουν στη δήλωση για να φορολογηθεί κατά το έτος μεταβίβασης των μετοχών αυτών, υπολογιζοντάς το σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4α και β του άρθρου 42Α.

Για κάθε μία από τις ως άνω περιπτώσεις α', β', γ', δ' αναγράφεται ο ΑΦΜ της εταιρείας της οποίας μεταβιβάστηκαν οι μετοχές.

Στις περιπτώσεις που εντός του ίδιου φορολογικού έτους προκύπτει παράλληλα και εισόδημα του άρθρου 42 και εισόδημα του άρθρου 42Α, συμπληρώνονται τα ποσά διακριτά, καθώς επίσης και όταν συμπληρώνεται εισόδημα του άρθρου 42Α ο φορολογούμενος επιλέγει αν τυχόν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού προκειμένου να φορολογηθεί το εισόδημα αυτό με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 43 του ΚΦΕ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στις περιπτώσεις που μεταβιβάζονται εισηγμένες μετοχές από μεταβιβάζοντα που συμμετέχει στο κεφάλαιο με ποσοστό μικρότερο του 0,5% ή οι εισηγμένες μετοχές αποκτήθηκαν πριν από την 1.1.2009, το κέρδος είναι αφορολόγητο και δηλώνεται στον Πίνακα 6, στους κωδικούς των αφορολόγητων εισοδημάτων 659- 660. Ομοίως, στους ίδιους κωδικούς δηλώνεται και η υπεραξία μεταβίβασης εταιρικών ομολόγων, καθώς και τα κέρδη από ημεδαπά αμοιβαία κεφάλαια ή κράτους μέλους ΕΕ-ΕΟΧ/ΕΖΕΖ.

2.11.2 Κωδικοί 865-866

Κέρδος από τη μεταβίβαση τίτλων αλλοδαπής.

Συμπληρώνεται κατά περίπτωση:

1. Το κέρδος από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ, όταν οι τίτλοι έχουν εκδοθεί από αλλοδαπή επιχείρηση και η υπεραξία τους φορολογείται
2. Το εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 42Α ΚΦΕ όταν οι τίτλοι εκδίδονται στην αλλοδαπή από αλλοδαπή επιχείρηση.

2.11.3 Κωδικοί 867-868

Συμπληρώνεται ο φόρος που τυχόν παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα των άρθρων 42 και 42Α (παρ. 1 και 3) του ΚΦΕ και γίνεται διάκριση αν ο φόρος αλλοδαπής αφορά εισόδημα του άρθρου 42 ή του άρθρου 42Α (παρ. 1 και 3) ΚΦΕ. Στην περίπτωση που το εισόδημα που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 1 και 3 του άρθρου 42Α του ΚΦΕ, ο φόρος που παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε στην αλλοδαπή εκπίπτει από τον φόρο που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα κατά τον χρόνο φορολογίας του στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 9 του ΚΦΕ και της ισχύουσας ΣΑΔΦ που εφαρμόζεται, ανεξάρτητα από το ενδεχόμενο να έχει πραγματοποιηθεί η φορολόγηση στην αλλοδαπή σε προγενέστερο έτος. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα

δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν στην ΠΟΛ. 1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β΄).

2.11.4 Κωδικοί 871-872

Συμπληρώνεται η ζημία από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ του ίδιου φορολογικού έτους (2023), η οποία δύναται να μεταφέρεται για πέντε (5) έτη προκειμένου να συμψηφιστεί με κέρδη από την ίδια αιτία και γίνεται διάκριση της ζημιάς σε ημεδαπή/αλλοδαπή. Ως ζημιά νοείται μόνο αυτή που προκύπτει αποκλειστικά από τίτλους που κατονομάζονται στην παρ. 1 του άρθρου 42 του ΚΦΕ και όχι από τους τίτλους των οποίων η υπεραξία από τη μεταβίβασή τους απαλλάσσεται της φορολογίας.

2.11.5 Κωδικοί 873-874

Στους κωδικούς 873-874 αναγράφονται οι μεταφερόμενες ζημιές από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ των προηγούμενων φορολογικών ετών, οι οποίες δεν έχουν συμψηφιστεί με κέρδη από την ίδια αιτία και γίνεται διάκρισή τους σε ημεδαπή/αλλοδαπή.

2.11.6 Κωδικοί 875-876

Στους κωδικούς 875-876 αναγράφεται η εισαχθείσα υπεραξία από την πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών, ναυλωτριών εταιρειών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση που υπάγονται στο νέο Συνυποσχετικό οικειοθελούς παροχής ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα, αόριστης χρονικής διάρκειας που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4607/2019 (Α΄65), όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου Συνυποσχετικού, που κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022 (Α΄226), στην οποία επιβάλλεται από το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής εθελούσια καταβολή πέντε εκατό (5%) αν εισαχθούν στην Ελλάδα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Προκειμένου να κριθεί αν το εισόδημα από τη μεταβίβαση τίτλων αποτελεί εισόδημα ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης θ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ΚΦΕ. Όταν προσδιορίζονται κέρδη από αγοραπωλησίες τίτλων προερχόμενων από πολλές διαφορετικές αλλοδαπές χώρες, επιλέγεται η χώρα που βρίσκεται ο θεματοφύλακας των τίτλων. Σε περίπτωση που έχει παρακρατηθεί φόρος στην αλλοδαπή και οι τίτλοι τηρούνται σε αλλοδαπό θεματοφύλακα εξετάζεται η χώρα που βρίσκεται ο θεματοφύλακας προκειμένου να επιλεγεί εάν το ποσό φόρου παρακρατήθηκε σε χώρα με την οποία υφίσταται ΣΑΔΦ και στη ΣΑΔΦ προβλέπεται η μέθοδος της πίστωσης ή, αν δεν συντρέχει η περίπτωση αυτή, λοιπές περιπτώσεις. Αν πρόκειται για ημεδαπό θεματοφύλακα δεν απαιτείται η αναγραφή της χώρας προέλευσης και δεν επιλέγεται αλλοδαπή χώρα, συμπληρώνεται όμως ο ΑΦΜ του.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για όλες τις περιπτώσεις και όλες τις κατηγορίες εισοδημάτων που ζητείται πίστωση φόρου αλλοδαπής προέλευσης, η καταβολή ή η παρακράτηση του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά έγγραφα που ορίστηκαν στην ΠΟΛ. 1026/22.01.2014 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 170Β΄).

Σημειώνεται ότι προκειμένου για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι και ο πολιτειακός φόρος.

Στην περίπτωση που ο φόρος αλλοδαπής έχει καταβληθεί σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ (π.χ. σε δολάρια Η.Π.Α.), για τις ανάγκες της πίστωσης του φόρου αλλοδαπής λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία ευρώ και ξένου νομίσματος, όπως αυτή προκύπτει κατά την ημερομηνία καταβολής του φόρου στην αλλοδαπή που αναγράφεται στη σχετική βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή Ορκωτού Ελεγκτή. Σε περίπτωση, όμως, πληρωμών που καταβάλλονται περιοδικά, η μετατροπή θα πρέπει να γίνει με βάση τη μέση ετήσια ισοτιμία, όπως αυτή καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

2.12 Συμπλήρωση Πίνακα 5: Προσδιορισμός ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης

2.12.1 Γενικά

Στον Πίνακα αυτό περιλαμβάνονται τα στοιχεία προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες διαβίωσης, καθώς και τις ετήσιες δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν. Δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης του άρθρου 31 του ΚΦΕ φυσικού προσώπου που έχει την κατοικία του στην αλλοδαπή, ανεξαρτήτως αν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα, ενώ εφαρμόζονται οι διατάξεις απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του άρθρου 32 του ΚΦΕ για τους φορολογικούς κατοίκους αλλοδαπής μόνο στην περίπτωση που αποκτάει εισόδημα στην Ελλάδα.

Για τον προσδιορισμό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με βάση την κύρια και δύο δευτερεύουσες κατοικίες είτε ιδιόκτητες, είτε μισθωμένες είτε δωρεάν παραχωρούμενες, και ανεξάρτητα από την επιφάνεια τους, συμπληρώνεται ο υποπίνακας 1α.

Για τη συμπλήρωση των ενδείξεων του υποπίνακα 1α αυτού παραθέτουμε τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

2.12.2 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης

1α. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρούμενη κύρια κατοικία και έως δύο δευτερεύουσες κατοικίες.

Ένδειξη κύρια κατοικία

Συμπληρώνεται η διεύθυνση της κατοικίας κύριας διαμονής και οι υπόλοιπες τρεις οδοί που περικλείουν το τετράγωνο σε κάθε περίπτωση.

2.12.2.1 Κωδικοί 208-217-224

Αναγράφεται ο ταχυδρομικός κώδικας της κύριας και των δευτερευουσών κατοικιών.

2.12.2.2 Κωδικοί 204-205-206

Συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο αριθμός παροχής ρεύματος όλων των κατοικιών (κύριες και δευτερεύουσες), είτε είναι ιδιοκατοικούμενες είτε μισθωμένες είτε δωρεάν παραχωρούμενες.

2.12.2.3 Κωδικός 203

Επιλέξτε τη λέξη «ΝΑΙ» σε περίπτωση που μισθώνετε κύρια κατοικία ή σας έχει παραχωρηθεί δωρεάν κύρια κατοικία, ανεξάρτητα από την επιφάνειά της. Δεν συμπληρώνεται όταν πρόκειται για ιδιόκτητες κατοικίες. Για τις περιπτώσεις δωρεάν παραχωρημένης κατοικίας, συμπληρώνεται ο ΑΦΜ του ιδιοκτήτη που παραχωρεί την κατοικία στον κωδικό 808.

2.12.2.4 Κωδικοί 207-209

Επιλέξτε τη λέξη «ΝΑΙ» σε περίπτωση που μισθώνετε δευτερεύουσα/σες κατοικίες ή σας έχουν παραχωρηθεί δωρεάν δευτερεύουσα/σες κατοικίες, ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους. Δεν συμπληρώνεται όταν πρόκειται για ιδιόκτητες κατοικίες. Για τις περιπτώσεις δωρεάν παραχωρημένης κατοικίας, συμπληρώνεται ο ΑΦΜ του ιδιοκτήτη που παραχωρεί την κατοικία στους κωδικούς 809-810.

2.12.2.5 Κωδικοί 808-809-810

Συμπληρώνεται ο ΑΦΜ του ιδιοκτήτη που παραχωρεί την κατοικία (κύρια ή δευτερεύουσα) κατά περίπτωση.

2.12.2.6 Κωδικοί 240-241-242

Ένδειξη μονοκατοικία

Επιλέξτε τη λέξη «ΝΑΙ» αν η κύρια ή δευτερεύουσα/ες κατοικία/ιες είναι μονοκατοικία. Συμπληρώνεται για ιδιόκτητες, μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρούμενες κατοικίες.

Μονοκατοικία είναι το κτίσμα που αποτελεί λειτουργικά μία μόνο κατοικία με τους βοηθητικούς χώρους (αποθήκες, θέσεις στάθμευσης κλπ.), η οποία μπορεί να είναι σε ένα όροφο ή σε περισσότερους ορόφους (μεζονέτα) και δεν εφάπτεται με άλλο κτίσμα είτε οριζόντια είτε κάθετα. Μονοκατοικίες θεωρούνται επίσης και κτίσματα σε επαφή με άλλα, που ανήκουν όμως σε διαφορετικές κάθετες ιδιοκτησίες και πληρούν κατά τα λοιπά τις παραπάνω προϋποθέσεις. Οι περιπτώσεις που ακολουθούν δεν χαρακτηρίζονται μονοκατοικίες:

1. Διώροφος οικοδομή με ισόγειο κατάστημα και 1ο όροφο κατοικία.
2. Ισόγειο διαμέρισμα που βρίσκεται σε επαφή με άλλο ισόγειο.
3. Ισόγεια επαγγελματική στέγη που βρίσκεται σε επαφή με άλλη μονοκατοικία.

Τα πιο πάνω ισχύουν ανεξάρτητα αν έχει συσταθεί πράξη οριζόντιας ιδιοκτησίας.

Ένδειξη θέση-όροφος.

Συμπληρώνεται ο όροφος που βρίσκεται η κατοικία π.χ. ισόγειο, 1ος, κ.λπ..

2.12.2.7 Κωδικοί 211-218-225

Συμπληρώνεται η επιφάνεια της κατοικίας. Στην επιφάνεια αυτή περιλαμβάνεται η επιφάνεια του κύριου χώρου της κατοικίας καθώς και η επιφάνεια των χώρων της κατοικίας των οποίων την αυθαίρετη αλλαγή χρήσης έχετε νομιμοποιήσει με τον ν.4178/2013 και τον ν.3843/2010. Η επιφάνεια των χώρων της κατοικίας πρέπει να είναι σε ακέραιο αριθμό. Αν υπάρχει δεκαδικό ψηφίο στρογγυλοποιείστε στον αμέσως πλησιέστερο ακέραιο αριθμό π.χ. 95,4 γράψτε 95, 95,5 γράψτε 96.

2.12.2.8 Κωδικοί 212-219-226

Συμπληρώνεται αθροιστικά η επιφάνεια των ιδιόκτητων ή μισθωμένων βοηθητικών χώρων (αποθήκη και χώρος στάθμευσης) που είναι ανεξάρτητοι π.χ. στο υπόγειο ή στον ακάλυπτο χώρο της ίδιας οικοδομής. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνεται και η επιφάνεια των ιδιόκτητων ή μισθωμένων βοηθητικών χώρων που είναι ανεξάρτητοι (αποθήκη και χώρος στάθμευσης) και η δ/ση αυτών διαφέρει από την δ/ση της κατοικίας, αλλά η χρήση τους γίνεται για τις ανάγκες των φορολογουμένων ή των εξαρτωμένων μελών.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι η διαφορετική διεύθυνση των βοηθητικών χώρων αναγράφεται στο ίδιο πεδίο με τη διεύθυνση κατοικίας.

Σε περίπτωση δεκαδικών ισχύουν όσα αναφέρονται στους προηγούμενους κωδικούς 211-218-225 (κύριοι χώροι). Διευκρινίζεται ότι στους κωδικούς αυτούς δεν συμπληρώνεται η επιφάνεια του χώρου στάθμευσης σε πυλωτή. Επισημαίνεται τέλος ότι σε περίπτωση μονοκατοικίας λαμβάνεται αθροιστικά με την επιφάνεια των χώρων του γκαράζ και των αποθηκών και η τυχόν επιφάνεια των άλλων βοηθητικών χώρων π.χ. του λεβητοστασίου και του κλιμακοστασίου.

2.12.2.9 Κωδικοί 231-232-233

Συμπληρώνεται η επιφάνεια των χώρων (υπόγεια, πατάρια, ημιυπαίθριοι κλπ.) των οποίων την αυθαίρετη αλλαγή χρήσης έχετε νομιμοποιήσει με τον ν.4178/2013 και τον ν.3843/2010.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι οι νομιμοποιήσεις των ημιυπαίθριων χώρων σύμφωνα με τον ν. 3843/2010, καθώς και οι νομιμοποιήσεις αυθαίρετων κατασκευών και αυθαίρετων αλλαγών χρήσης (υπόγεια, πατάρια κ.λπ.) που πραγματοποιήθηκαν με τους ν. 4178/2013 και ν. 3843/2010, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην συμπλήρωση του υποπίνακα της περίπτωσης 1.

2.12.2.10 Κωδικοί 213-214, 220-221, 227-228

Συμπληρώνεται το ποσοστό της συνιδιοκτησίας ή το ποσοστό συμμετοχής στη δαπάνη ενοικίου βάσει του μισθωτηρίου συμβολαίου σε περίπτωση μισθωμένης κατοικίας, του υπόχρεου ή της συζύγου μόνο σε ακέραιο ποσοστό. Δηλαδή τυχόν δεκαδικά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη μονάδα π.χ. 39,5% σε 40% ή 35,2% σε 35%. Αν το ποσοστό συνιδιοκτησίας ή ενοικίου έχει μεταβληθεί από οποιαδήποτε αιτία μέσα στο έτος, στους κωδικούς αυτούς θα καταχωρήσετε δύο εγγραφές με το αντίστοιχο ποσοστό.

2.12.2.11 Κωδικοί 215-222-229

Συμπληρώνονται οι μήνες ιδιοκατοίκησης ή μίσθωσης ή δωρεάν παραχώρησης, αν πρόκειται για μισθωμένη κατοικία, μέσα στο 2023.

2.12.2.12 Κωδικοί 216-223-230

Συμπληρώνεται η τιμή ζώνης που ισχύει την 31.12.2023 όταν η τιμή ζώνης είναι άνω των 2.800 ευρώ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι ανωτέρω οδηγίες συμπλήρωσης ισχύουν και για την πρώτη και δεύτερη δευτερεύουσα κατοικία. Όταν κάποια από τις παραπάνω κατοικίες βρίσκεται σε περιοχή εκτός αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, τότε στα στοιχεία του ακινήτου συμπληρώνεται μόνο ο νομός και ο δήμος ή κοινότητα, κατά περίπτωση. Επίσης, οι κενές και ημιτελείς κατοικίες δεν συμπληρώνονται στον Πίνακα 5 του εντύπου Ε1 αλλά στο έντυπο Ε2.

1β. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για λοιπές κατοικίες και αυτοτελείς βοηθητικούς χώρους

2.12.2.13 Κωδικοί 707-708

Συμπληρώνεται το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των λοιπών δευτερευουσών κατοικιών. Πιο συγκεκριμένα, συμπληρώνεται η αντικειμενική δαπάνη των δευτερευουσών κατοικιών που δεν εμφανίζονται στον υποπίνακα 1α που παρατίθεται πάνω από τους κωδικούς αυτούς. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τη χρήση αυτοτελών βοηθητικών χώρων χωρίς τη δήλωση κύριων χώρων κύριας κατοικίας ή δευτερευουσών κατοικιών, ποσού σαράντα (40) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο (τμ).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Κατά την υποβολή με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE στην περίπτωση που οι δευτερεύουσες κατοικίες, είναι περισσότερες από δύο και επομένως δεν μπορούν να εμφανίζονται στον υποπίνακα 1α, οι επιπλέον κατοικίες συμπληρώνονται σε πίνακα που υπάρχει στην εφαρμογή. Σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής της δήλωσης συμπληρώνεται σχετικός πίνακας με τη γραμμογράφηση του Πίνακα 1α και στους κωδικούς 707-708 γράφεται αθροιστικά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη των κατοικιών αυτών.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα ογδόντα (80) πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με σαράντα (40) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από ογδόντα ένα (81) μέχρι και εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εξήντα πέντε (65) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από εκατόν είκοσι ένα (121) μέχρι και διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εκατόν δέκα (110) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, για τα διακόσια ένα (201) έως τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με διακόσια (200) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των τριακοσίων (300) τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με τετρακόσια (400) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας λαμβάνεται ποσό σαράντα (40) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.

Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από 2.800 ευρώ ως 4.999 ευρώ το τ.μ., κατά ποσοστό 40% και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τ.μ., κατά ποσοστό 70%.

Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό 20%. Σημειώνεται ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων, μισθωμένων ή δωρεάν παραχωρούμενων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται ανωτέρω.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η δαπάνη για βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτου που πραγματοποιείται από φυσικά πρόσωπα - μισθωτές δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 31 του ΚΦΕ (αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες για τον προσδιορισμό τεκμαρτού εισοδήματος, σχετ. Ε 2141/2019).

Διευκρινίζεται, τέλος, ότι τα τέκνα που φιλοξενούνται από τους γονείς τους στην κατοικία των γονέων, καθώς και οι γονείς που φιλοξενούνται στην κατοικία των τέκνων τους δεν επιβαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης της κατοικίας, η οποία επιβαρύνει τους γονείς ή τα τέκνα αντίστοιχα που ιδιοκατοικούν.

Στην περίπτωση που αυτός που φιλοξενείται είναι υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης εισοδήματος, συμπληρώνει την ένδειξη «Φιλοξενία» στον Πίνακα 6 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματός του. Η ανωτέρω περίπτωση δεν αφορά την δωρεάν παραχώρηση κατά την οποία η διεύθυνση του παραχωρούμενου είναι διαφορετική από τη διεύθυνση του λαμβάνοντα την παραχώρηση.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση της δωρεάν παραχώρησης ακινήτου δεν δύναται ο παραχωρών να ακίνητο να δηλώνει ότι φιλοξενείται σε αυτό. Επίσης, δεν δύναται να δηλωθεί μέρος της κατοικίας ως δωρεάν παραχωρούμενο και το υπόλοιπο να δηλωθεί ως κενό (Α. 1041/2019 Απόφαση Διοικητή).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση που εξαρτώμενο μέλος, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ, μισθώνει κατοικία ή οποιουδήποτε τύπου και για οσοδήποτε χρόνο κατάλυμα, εξαιρουμένων των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού (αρ. 111 ν 4446/2016, σχετ Ε 2141/2019), εκτός από αυτήν της κύριας κατοικίας της οικογένειας (φοιτητής που σπουδάζει σε διαφορετικό τόπο, τέκνο που υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία κλπ.) και εφόσον δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 και 67 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (σχετ. ΠΟΛ 1067/2015 εγκύκλιος), η κατοικία αυτή δηλώνεται ως δευτερεύουσα από τον γονέα που δηλώνει το τέκνο ως εξαρτώμενο μέλος, προκειμένου να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 31 του ΚΦΕ, ακόμη και στην περίπτωση που το μισθωτήριο συντάσσεται στο όνομα του τέκνου. Ακολούθως, στον Πίνακα 6 αναγράφεται το καθαρό ποσό του ενοικίου που καταβάλλεται για την ενοικίαση κατοικίας ή άλλου καταλύματος, η οποία χρησιμοποιείται για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού που σπουδάζει σε σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον τα παιδιά αυτά αναγράφονται στον Πίνακα 8 της δήλωσης.

1γ. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ., Μ.Χ. (οικογένειας, ατομικής-εταιρικής επιχ/σης, κοινωνιών και κοινοπραξιών)

2.12.2.14 Κωδικοί 840-843

Συμπληρώνεται ο ΑΦΜ κύριου ή κατόχου για Ε.Ι.Χ. , Μ.Χ.

2.12.2.15 Κωδικοί 750-753

Συμπληρώνονται τα στοιχεία κυκλοφορίας για Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ.

2.12.2.16 Κωδικοί 703-706

Συμπληρώνονται τα κυβικά εκατοστά για Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ.

2.12.2.17 Κωδικοί 761-764

Συμπληρώνονται οι μήνες κυριότητας για Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ.

2.12.2.18 Κωδικοί 771-774

Συμπληρώνεται το ποσοστό συνιδιοκτησίας.

2.12.2.19 Κωδικοί 775-778

Συμπληρώνεται το έτος πρώτης κυκλοφορίας Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ στην Ελλάδα, την Ε.Ε. ή τον ΕΟΧ.

2.12.2.20 Κωδικοί 851-858

Συμπληρώνονται τα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή τύπου JEEP αυτοκινήτων σας ιδιωτικής χρήσης, αφού προηγουμένως συμπληρώσετε τις άλλες πληροφορίες που ζητάει ο πίνακας (κωδικοί 840-843, 750-753, 703-706, 761-764, 771-774, 775-778).

Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή αυτοκινήτων τύπου JEEP ιδιωτικής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στον χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει τον μισθωτή τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Προκειμένου να μην επιβληθεί η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης κατ' εφαρμογή των άρθρων 31 και 33 του ΚΦΕ, θα πρέπει ο φορολογούμενος να δηλώνει τον λόγο της απαλλαγής του και να προσκομίζει τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία εφόσον του ζητηθούν. Στις περιπτώσεις που υπάρχει απαλλαγή από την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν επιβάλλεται φόρος πολυτελούς διαβίωσης.

Τα ποσά της δαπάνης που θα συμπληρώνετε στους κωδικούς 851-858 της δήλωσης με βάση τα κυβικά εκατοστά όπως διαμορφώνονται μετά τη μείωση τους που υπολογίζονται με ορισμένα κριτήρια όπως το χρονικό διάστημα κυκλοφορίας τους στην Ελλάδα ή την Ε.Ε./ΕΟΧ (παλαιότητα αυτοκινήτου) κλπ., θα τα βρείτε στον πίνακα που παραθέτουμε στο τέλος του παρόντος.

Για τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος που απαιτείται προκειμένου να γίνει η μείωση της αντικειμενικής δαπάνης επιβατικού ή μεικτής χρήσης ή τύπου JEEP αυτοκινήτου

ιδιωτικής χρήσης λόγω παλαιότητας, ως πρώτος χρόνος θεωρείται αυτός που το αυτοκίνητο τέθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα ή σε χώρα της ΕΕ/ΕΟΧ σε κυκλοφορία. Προκειμένου για το φορολογικό έτος 2023 για τον υπολογισμό της μείωσης (30%) λόγω παρόδου των πέντε χρόνων, θα ληφθεί υπόψη το 2018 (φορολογικό) ως πρώτο έτος, ανεξάρτητα αν το αυτοκίνητο κυκλοφόρησε στην αρχή ή στο τέλος του χρόνου αυτού. Η μείωση αυτή υπολογίζεται κατά ποσοστό:

1. 30% για το χρονικό διάστημα παλαιότητας πάνω από 5 μέχρι και 10 έτη,
2. 50% για το χρονικό διάστημα παλαιότητας πάνω από 10 έτη.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση κυριότητας ή κατοχής επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, οχήματος τύπου L, μοτοποδηλάτου, μοτοσυκλέτας, καθώς και οχήματος παντός εδάφους ή άλλου μικρού οχήματος με τρεις ή τέσσερις τροχούς, μηδενικών ρύπων με Λιανική Τιμή Προ Φόρων (Λ.Τ.Π.Φ.) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Για τα αυτοκίνητα του προηγούμενου εδαφίου ορίζεται μηδενική ετήσια αντικειμενική δαπάνη, ενώ για τα άνω του ορίου αυτού η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται σε τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ (άρθρο 33 περ. θ του ΚΦΕ).

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται: (α) για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό και να φέρει ειδικές πινακίδες κυκλοφορίας (β) για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους, (γ) για τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης αναπήρων, που απαλλάσσονται από τα τέλη κυκλοφορίας.

Αν το αυτοκίνητο αγοράστηκε ή πουλήθηκε ή τέθηκε σε ακινησία ή καταστράφηκε τελείως μέσα στο έτος 2023, από την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που αντιστοιχεί σ' αυτό λαμβάνονται υπόψη τόσα δωδέκατα όσοι οι μήνες της κυριότητας ή της κατοχής ή της κυκλοφορίας του. Διάστημα μεγαλύτερο από δεκαπέντε (15) μέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας.

Το ποσό που προκύπτει από αυτόν τον υπολογισμό, συμπληρώνεται από την υπηρεσία. Για την απόδειξη της ακινησίας ο φορολογούμενος πρέπει μαζί με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος κάθε έτους να υποβάλλει και σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας. Όσον αφορά επιβατικά Ι.Χ. αυτοκίνητα με ημερομηνία πρώτης άδειας κυκλοφορίας στην Ελλάδα πριν τις 4.3.2004, τα οποία δεν βρίσκονται πλέον στην κατοχή των ιδιοκτητών τους, οι τελευταίοι, προκειμένου να μην επιβαρυνθούν με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οφείλουν να προβούν σε διαγραφή αυτών από το Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 69 του ν. 4484/2017 (προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης καταστροφής, διάλυσης ή αχρήστευσης).

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση το Ι.Χ. επιβατικό αυτοκίνητο ή το αυτοκίνητο μεικτής χρήσης ή το αυτοκίνητο τύπου JEEP, του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο παιδί, υπολογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα ή, αν αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα, και κατά συνέπεια η υπόψη δαπάνη πρέπει να αναγράφεται στους κωδικούς 851-858, κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος (ο σύζυγος ή η σύζυγος) έχει ατομική επιχείρηση, η οποία χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της επιβατικά ή μικτής χρήσης αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνονται υπόψη όλα αυτά τα αυτοκίνητα της ατομικής επιχείρησης.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, οι νεκροφόρες παρότι για τη καταβολή των τελών κυκλοφορίας χαρακτηρίζονται ως επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, γίνεται δεκτό να μην λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των αντικειμενικών δαπανών των Ε.Ι.Χ.

Αυτοκίνητα (ΙΧ) εταιρειών

Για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα εταιρείας ή εταιρειών ή κοινωνιών ή κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, θα συμπληρώνεται κατάσταση, στην οποία θα αναλύεται η δαπάνη από τα αυτοκίνητα της εταιρείας, η ιδιότητα των εταίρων (ομόρρυθμος, διαχειριστής Ε.Π.Ε. κλπ.), το ποσοστό συμμετοχής των ομόρρυθμων εταίρων κλπ. και η ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτών θα μερίζεται μεταξύ των ομόρρυθμων εταίρων ή των μελών της κοινωνίας ή κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία, την κοινωνία κ.λπ. Η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο για κάθε εταιρεία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρείας και βαρύνει αυτά τα πρόσωπα, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους (π.χ. αν το αυτοκίνητο με τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη έχει δαπάνη 13.300 ευρώ και όλα τα αυτοκίνητα έχουν συνολικά 50.000 ευρώ, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο δεν μπορεί να ξεπερνάει τα 13.300 ευρώ).

Επίσης, για την αντικειμενική δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα εταιρείας της οποίας όλα τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα, λόγω της συμμετοχής σας σε νομικό πρόσωπο που είναι μέλος της, θα συμπληρώνετε ανάλογη κατάσταση (σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής) στην οποία εκτός των παραπάνω, θα αναλύεται και η αντικειμενική δαπάνη της εταιρείας της οποίας είστε μέλος λόγω της συμμετοχής της στην άλλη εταιρεία, καθώς και της δαπάνης που βαρύνει εσάς. Το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης που σας αντιστοιχεί θα μεταφερθεί στους κωδικούς 851-858, κατά περίπτωση, με αναφορά στις οικείες στήλες "ως συνημμένη Κατάσταση Νο 1" ή "ως συνημμένη κατάσταση Νο 2" κ.λπ., κατά περίπτωση.

Ανάλογη κατάσταση [σε περίπτωση υποβολής στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία. (χειρόγραφη δήλωση)] θα συμπληρώνετε για τη δαπάνη που σας βαρύνει από τα αυτοκίνητα από τις ατομικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, τις επιχειρήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων. Για τις ανώνυμες εταιρείες θα συμπληρώσετε όμοια κατάσταση αν έχετε την ιδιότητα του Προέδρου των διοικητικών συμβουλίων τους ή του Διοικητή αυτών ή είστε εντεταλμένος ή διευθύνων σύμβουλός τους.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τα φυσικά πρόσωπα που:

1. είναι ταυτόχρονα διαχειριστές και εταίροι Ε.Π.Ε.,

2. είναι εταίροι Ε.Π.Ε. και εφόσον κανείς από τους διαχειριστές της Ε.Π.Ε. δεν είναι εταίρος αυτής,

3. είναι εντεταλμένοι σύμβουλοι, διευθύνοντες σύμβουλοι, διοικητές και πρόεδροι Α.Ε.. Ειδικά στην περίπτωση αυτή (γ) η κατανομή της τεκμαρτής δαπάνης γίνεται ισομερώς και η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο για κάθε εταιρεία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρείας και βαρύνει τα πρόσωπα αυτά.

Ανεξάρτητα όμως από τα πιο πάνω, οι υπόχρεοι πρέπει να συμπληρώσουν όλα τα στοιχεία των Ε.Ι.Χ., Μ.Χ. και τύπου JEEP αυτοκινήτων της εταιρείας στον πίνακα 5 (ένδειξη 1 γ).

Εάν ο χώρος δεν επαρκεί για να συμπληρωθούν όλα τα στοιχεία όλων των αυτοκινήτων που λαμβάνονται υπόψη, προκειμένου να υπολογιστεί η οικεία δαπάνη που βαρύνει το φορολογούμενο και τη σύζυγό του, θα συμπληρωθούν, κατά την εξής σειρά :

1. Τα στοιχεία που απαιτούνται για κάθε αυτοκίνητο που ανήκει στον φορολογούμενο, στη σύζυγό του και στα πρόσωπα που τους βαρύνουν και των οποίων η αντίστοιχη δαπάνη βαρύνει τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του, καθώς και το ποσό της δαπάνης αυτής.
2. Τα ίδια στοιχεία και ποσά δαπάνης, για κάθε Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ. αυτοκίνητο ή αυτοκίνητο τύπου JEEP, που χρησιμοποιείται για τις ανάγκες ατομικής επιχείρησης του φορολογουμένου ή της συζύγου του.
3. Τα στοιχεία των αυτοκινήτων κάθε εταιρείας ή κοινοπραξίας κ.λπ. με τη δαπάνη των οποίων βαρύνεται και ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του και το ποσό της δαπάνης που αντιστοιχεί στον φορολογούμενο ή τη σύζυγό του.

Επίσης, πρέπει να συνταχθεί κατάσταση με τα αυτοκίνητα της κάθε εταιρείας και πλέον των στοιχείων που αναφέρονται στην ένδειξη 1γ του πίνακα 5, θα συμπεριληφθούν:

1. Το ποσοστό συμμετοχής του φορολογουμένου ή της συζύγου του, κατά περίπτωση, στην εταιρεία, καθώς και το συνολικό ποσοστό συμμετοχής στην ίδια εταιρεία όλων των φυσικών προσώπων που είναι ομόρρυθμοι εταίροι προκειμένου για ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία

ή απλοί εταίροι προκειμένου για αστική εταιρεία ή εταίροι που είναι ταυτόχρονα διαχειριστές προκειμένου για Ε.Π.Ε. ή εταίροι Ε.Π.Ε. στην περίπτωση που κανείς από τους εταίρους της δεν είναι και διαχειριστής αυτής.

2. Ο αριθμός των προσώπων που είναι εντεταλμένοι σύμβουλοι, διευθύνοντες σύμβουλοι, διοικητές Α.Ε. και πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων τους.

Αν όλα τα μέλη Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή αστικής εταιρείας, καθώς και κοινωνίας ή κοινοπραξίας, που προαναφέρθηκαν, είναι νομικά πρόσωπα, τότε η ετήσια τεκμαρτή

δαπάνη που προκύπτει με βάση τα αυτοκίνητα (Ε.Ι.Χ. ή τύπου JEEP ή μεικτής χρήσης) της υπόψη εταιρείας κλπ. μερίζεται μεταξύ των νομικών προσώπων που είναι μέλη αυτής (εκτός των ετερόρρυθμων εταιρειών) σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν.

Στη συνέχεια, η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί στο κάθε μέλος (ΝΠ) επιμερίζεται στα φυσικά πρόσωπα μέλη αυτού του ΝΠ, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν στα τρία πρώτα εδάφια του παρόντος (- Αυτοκίνητα (ΙΧ) Εταιρειών).

- Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις, το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προΐσταται του οικείου γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.
- Για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για τον σκοπό αυτόν περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Και στην περίπτωση όμως αυτή οι υπόχρεοι πρέπει να συμπληρώσουν (σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής) όλα τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται γι' αυτόν τον σκοπό, αλλά στους κωδικούς 851-858 θα συμπεριλάβουν μόνο τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της υπόψη επιχείρησης που χρησιμοποιείται γι' αυτόν τον σκοπό.
- Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ιδιωτικής ή μεικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στον χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει τον μισθωτή τους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι σε κάθε περίπτωση το άθροισμα των ποσών που συμπληρώνεται στους κωδικούς 851, 853, 855 και 857 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος πρέπει να ισούται με τη συνολική δαπάνη που βαρύνεται ο φορολογούμενος λόγω των Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ. αυτοκινήτων ή αυτοκινήτων τύπου JEEP, η δαπάνη των οποίων στο σύνολό της ή κατά μέρος της βαρύνει τον φορολογούμενο. Το ίδιο ισχύει και για τη σύζυγο του φορολογούμενου ως προς τα ποσά που έχουν αναγραφεί στους κωδικούς 852, 854, 856 και 858 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Με βάση το ποσό της δαπάνης που θα προκύψει, υπολογίζεται και ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης στα αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού (ΠΟΛ. 1159/2015). Από το φορολογικό έτος 2019 και εξής, εξαιρούνται από την επιβολή του φόρου πολυτελούς διαβίωσης και τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης πολυτέκνων με τέσσερα (4) τουλάχιστον εξαρτώμενα

τέκνα κατά την έννοια της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ. Η απαλλαγή θα χορηγείται στα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης των έξι και άνω θέσεων και με βάση τα στοιχεία των εξαρτώμενων τέκνων που αναγράφονται στον Πίνακα 8.1., όπως αυτά ορίζονται παραπάνω. Επιπλέον, δεν υπολογίζεται φόρος πολυτελούς διαβίωσης στα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης μηδενικών ρύπων (ακόμη και σε εκείνα τα Ι.Χ. μηδενικών ρύπων με ΛΤΠΦ άνω των 50.000 ευρώ).

1δ. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα σκάφη αναψυχής Ι.Χ. (οικογένειας κτλ.) & αμοιβές πληρωμάτων αυτών

2.12.2.21 Κωδικοί 711-714

Συμπληρώνεται το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης σκαφών αναψυχής (εξαιρούνται τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης), αφού προηγουμένως συμπληρώσετε τις άλλες πληροφορίες που ζητάει ο πίνακας (κωδικοί 844-845, 779-780, 785-786, 717-718, 729-730, 733-734, 747-748). Το ύψος της δαπάνης αυτής καθορίζεται ανάλογα με την κατηγορία του σκάφους, ως εξής:

1. για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι πέντε (5) μέτρα, στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ, ενώ για τα πάνω από πέντε (5) μέτρα το ποσό αυτό αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ το μέτρο,
2. για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, πάνω από επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δέκα (10) και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα προστίθενται επτά χιλιάδες πεντακόσια (7.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δώδεκα (12) και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα δέκα πέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαπέντε (15) και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια (22.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους και πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα προστίθενται πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους. Τα παραπάνω ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη. Κατά το ίδιο ποσοστό μειώνονται και για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο και προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση, των ακόλουθων τύπων: τσερνίκι, βαρκαλάς, υδραϊκός βαρκαλάς, γαΐτα, κορίτα (μικρή γαΐτα), χανιώτικη γαΐτα, караβόσκαρο, айгуπтякo карабóскаρο, пéраμα, περαματάκι

Καλλονής, λίμπερτυ, λέμβος (σκάφη), συμιακή σκάφη, γα(ν)τζάο, μπότης (κούτουλο), μούλος, παπαδιά, τάκος, πριάρι, γούτσος, πλάβα, σκάφος δυτών (βουτηχτάδικο), πάσαρι, γυαλάδικο, πλάκα, φρεγάτα, φρεγαντίни, μαρτήγος (μαρτηγάνα), μύστικο, σεμπέκ, ζάμπεκο, τσαμπέκο, γαλιότα, φούστα, караβέλα, γαλιόνι, καράκα, γαλέρα, γαλεάσσα, κιρλαγίτσι, cίpppeг, ταρτάνα, τραμπάκολο, μπαρκέτο, σκιεράτσα, σαχίνι, μαρσιλιάνα, πιελέγκο, πίγκος, ραγιάδο (ραζοβάσελο), σακτούρα (σαχτούρι), σαΐτα (σάικα), σλουπ (sloop), γαυλίσ (μπρατσέρα), κέρκουρος (κότερο μπούμα), σακκολαίφη (σακολέβα, μπελλού α λα μαλτέζα), δρόμων (κορβέτο), νάβα, δρόμων ημιολικός (μπάρκο μπέστια), πολάκ(κ)α, βριγαντίνο, βρίκιον (μπρίκι, πάρων), βρικογόλετο, ημιολία (σκούνα), μιοπάρων (γολέτα), επιδρομής (λόβερ), λιβυρνής (μπομπάρδα), γαυλολιβυρνής (μπομπάρδα σαμπατιέρα), γαβάρα (μιοδρόμων), λεύκα, γκαφ, λατίνι, πένα, ψάθα (διψίαθος)"τρεχαντήρι", "βαρκαλάς", "πέραμα", "τσερνίκι" και "λίμπερτυ".

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητά του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι επιβάλλεται και στο ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την κυριότητα ή κατοχή σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης άνω των πέντε (5) μέτρων φόρος πολυτελούς διαβίωσης, ο οποίος ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του σκάφους επί συντελεστή 13% (παρ. 6γ του άρθρου 1 του ν. 4334/2015 ΦΕΚ Α 80/16-7-2015). Δεν λαμβάνεται υπόψη η δαπάνη για την αμοιβή του πληρώματος. Από τον φόρο πολυτελούς διαβίωσης εξαιρούνται τα ιστιοφόρα σκάφη και πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο και προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση όπως αναλυτικά αναφέρονται ανωτέρω.

2.12.2.22 Κωδικοί 844-845

Συμπληρώνεται ο ΑΦΜ κύριου ή κατόχου του σκάφους αναψυχής.

2.12.2.23 Κωδικοί 779-780

Επιλέξτε τη λέξη "ΝΑΙ" σε περίπτωση κατοχής ή χρήσης ιστιοφόρου σκάφους αναψυχής ή παραδοσιακού σκάφους.

2.12.2.24 Κωδικοί 785-786

Επιλέξτε τη λέξη "ΝΑΙ" σε περίπτωση που το σκάφος σας διαθέτει χώρο ενδιαίτησης.

2.12.2.25 Κωδικοί 717-718

Συμπληρώνεται το ποσοστό συνιδιοκτησίας.

2.12.2.26 Κωδικοί 729-730

Συμπληρώνεται η πρώτη νηολόγηση.

2.12.2.27 Κωδικοί 733-734

Συμπληρώνονται οι μήνες κυριότητας του σκάφους αναψυχής.

2.12.2.28 Κωδικοί 747-748

Συμπληρώνονται τα μέτρα μήκους του σκάφους αναψυχής. Σημειώνεται ότι όταν το μήκος δεν είναι ακέραιος αριθμός μέτρων, τότε συμπληρώνεται ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός μέτρων. Διευκρινίζεται ότι ως μήκος του σκάφους θεωρείται το μήκος της ευθείας γραμμής που ενώνει τα πιο απομακρυσμένα σημεία της πλώρης και της πρύμνης του σκάφους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι όσα προαναφέρθηκαν για τα αυτοκίνητα, συμπεριλαμβανομένης και της ακινησίας, εφαρμόζονται ανάλογα και στην αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση την κυριότητα ή κατοχή σκαφών αναψυχής, ενώ η μείωση λόγω παλαιότητας ρυθμίζεται ειδικά όπως προαναφέρθηκε. Για την απόδειξη του χρόνου ακινησίας πρέπει να συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινησίας ή συνέχιση της ακινησίας κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρήσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν εφαρμόζεται η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού. Για τα σκάφη που δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν συμπληρώνονται οι κωδικοί 711 -714 αλλά απλώς συμπληρώνονται τα υπόλοιπα στοιχεία της ένδειξης 1δ του πίνακα 5 (ΑΦΜ κυρίου ή κατόχου, αριθμός και λιμάνι νηολογίου, μέτρα μήκους κ.λπ.).

2.12.2.29 Κωδικοί 731-732

Συμπληρώνεται το ποσό της αμοιβής του πληρώματος προκειμένου για σκάφη αναψυχής με μόνιμο πλήρωμα, ναυτολογημένο για μέρος ή για ολόκληρο το έτος.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτων Ε.Ι.Χ. καθώς και σκαφών αναψυχής δεν εφαρμόζεται προκειμένου για αυτοκίνητα ή σκάφη αναψυχής που βρίσκονται στην κατοχή ή κυριότητα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

1ε. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα Ι.Χ. και ανεμόπτερα

2.12.2.30 Κωδικοί 715-716

Συμπληρώνεται το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης αεροσκαφών και ελικοπτέρων, αφού προηγουμένως συμπληρώσετε τις άλλες πληροφορίες που ζητάει ο

πίνακας (κωδικοί 709-710, 737, 738, 739). Η αντικειμενική αυτή δαπάνη για κάθε αεροσκάφος κλπ. καθορίζεται ως εξής:

1. Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.
2. Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαιξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.
3. Για αεροσκάφη αεριοπρωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης. Όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τα αυτοκίνητα (ιδιοκτησία επιχειρήσεων, ανηλίκων κλπ.) εκτός της παλαιότητας και της ακινησίας εφαρμόζονται ανάλογα και σε αυτήν την περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης.
4. Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) που υπάγονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του υπ'αριθμ. Δ2/26314/8802/27.7.2010Κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (ΦΕΚ 1360 Β'), στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

2.12.2.31 Κωδικοί 709-710, 737-738-739

Συμπληρώνονται αντίστοιχα το ποσοστό συνιδιοκτησίας οι μήνες κυριότητας, οι ίπποι ή λίμπρες και το έτος πρώτης νηολόγησης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στις περιπτώσεις σκαφών και αεροσκαφών που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα, το τεκμήριο βαρύνει τα μέλη των εταιρειών, όπως και τα τεκμήρια αυτοκινήτων.

1στ. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)

2.12.2.32 Κωδικοί 765-766

Συμπληρώνεται το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης με βάση τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες) που έχετε στην κυριότητα ή στην κατοχή σας για τη συντήρηση και χρήση αυτών. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο (μισθωτή κ.λπ) αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια (320) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

Τα ανωτέρω ισχύουν και όταν η δεξαμενή είναι συναρμολογούμενη αφού ο νόμος δεν κάνει καμία διάκριση (ΠΟΛ.1076/2015).

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται. Στον σχετικό πίνακα αναγράφονται οι μήνες κυριότητας ή κατοχής της δεξαμενής κολύμβησης εντός του έτους για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης κατά τους μήνες αυτούς, ανεξαρτήτως εάν η δεξαμενή βρίσκεται σε κύρια, δευτερεύουσα ή κενή

κατοικία, εκτός της περίπτωσης καταστροφής που αποδεικνύεται με σχετικό πιστοποιητικό. Για κοινόχρηστες δεξαμενές κολύμβησης που βρίσκονται σε πολυκατοικίες, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης επιμερίζεται στους κυρίους ή κατόχους (μισθωτές κ.λπ) των ακινήτων με βάση τα χιλιοστά κάθε διαμερίσματος επί του οικοπέδου. Αν η δεξαμενή κολύμβησης χρησιμοποιείται από τους ενοίκους επιπλωμένων δωματίων ή ξενοδοχείων (ατομικές επιχειρήσεις), από την εκμετάλλευση των οποίων αποκτάται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, η αντικειμενική δαπάνη αυτής δεν υπολογίζεται (σχετ. ΠΟΛ 1076/2015 εγκύκλιος).

2.12.2.33 Κωδικός 767

Συμπληρώνεται η επιφάνεια εξωτερικής πισίνας (σε τ.μ.).

2.12.2.34 Κωδικός 768

Συμπληρώνεται η επιφάνεια εσωτερικής πισίνας (σε τ.μ.).

2.12.2.35 Κωδικοί 755-758

Συμπληρώνεται το ποσοστό συνιδιοκτησίας.

2.12.2.36 Κωδικοί 740-749

Συμπληρώνονται οι μήνες χρήσης.

1ζ. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία

2.12.2.37 Κωδικός 769

Συμπληρώνεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλατε για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Εμφανίζεται πίνακας προς διευκόλυνση της συμπλήρωσης με τα ποσά που έχει στην διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση από την ηλεκτρονική πληροφόρηση της ΠΟΛ. 1033/2014 Απόφασης. Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων όπου άλλος γονέας βαρύνεται με τα τέκνα και άλλος καταβάλλει τις δαπάνες διδασκτρων των τέκνων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τις δαπάνες αυτές. Εάν τα δίδακτρα κλπ καταβάλλονται από εταιρεία που εργάζεται γονέας, η αντικειμενική δαπάνη εξακολουθεί να επιβαρύνει τον γονέα αυτόν (ΠΟΛ. 1076/2015 εγκύκλιος). Στην περίπτωση των κοινών δηλώσεων έγγαμων φορολογούμενων η δαπάνη αυτή επιμερίζεται και στους δύο συζύγους, ενώ στην περίπτωση χωριστών δηλώσεων η δαπάνη αναγράφεται στη δήλωση του γονέα που βαρύνεται με την καταβολή του ποσού. Σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης θεωρούνται τα νηπιαγωγεία, τα δημοτικά, τα γυμνάσια και τα λύκεια, όχι οι παιδικοί σταθμοί, τα πανεπιστήμια, τα κολλέγια, τα παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων, τα ιδιωτικά ΙΕΚ, τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, τα ινστιτούτα σπουδών και οι επαγγελματικές και τεχνικές σχολές, τα δίδακτρα των οποίων δεν συνιστούν δαπάνη υπαγόμενη σε τεκμήρια.

1η. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτ/των, δασκάλους και λοιπό προσωπικό

2.12.2.38 Κωδικός 770

Συμπληρώνεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλατε για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν εφαρμόζεται η αντικειμενική δαπάνη στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή όταν ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και πάνω (67%) από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί έναν νοσοκόμο. Σε αυτές τις δύο περιπτώσεις δεν συμπληρώνεται καθόλου ο κωδικός 770.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι οι ανωτέρω ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) προκειμένου για συνταξιούχους οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους. Η μείωση αυτή εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος και για την επιβολή του φόρου πολυτελούς διαβίωσης, ενώ λαμβάνει χώρα κατά την εκκαθάριση της δήλωσης από τη Φορολογική Διοίκηση.

Επίσης, από τη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ. κατά την εκκαθάριση προστίθεται η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου που ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα (περ. θ', παρ 1 του άρθρου 31 ΚΦΕ). Σε περίπτωση δήλωσης αποβιώσαντος, η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη υπολογίζεται αναλογικά για τους μήνες που αυτός ήταν εν ζωή. Διάρκεια άνω των 15 ημερών λογίζεται ως μήνας. Στην περίπτωση υποβολής χωριστής δήλωσης η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη ανέρχεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

2.12.3 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση τις δαπάνες που κατεβλήθησαν

Για τους κωδικούς 719 έως 728, οι οποίοι αφορούν σε δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, υπάρχει διάκριση αν πρόκειται για δαπάνη που πραγματοποιήθηκε στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή. Επίσης, ζητείται ο ΑΦΜ του συμβαλλόμενου κατά περίπτωση.

2.12.3.1 Κωδικοί 719-720

Συμπληρώνονται τα συνολικά ποσά (τίμημα και λοιπά έξοδα) που καταβάλατε το 2023 για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων Ι.Χ., δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων της οικογένειάς σας ή της ατομικής επιχείρησής σας. Εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας καθώς και τα επιβατικά Δ.Χ. καθώς και τα φορτηγά Δ.Χ. και Ι.Χ. που αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής

χρήσης. Στην έννοια του επαγγελματικού εξοπλισμού δεν περιλαμβάνεται η απόκτηση Ι.Χ. επιβατικού αυτοκινήτου, για τα οποία ισχύει σε κάθε περίπτωση το τεκμήριο απόκτησης. Επίσης, εξαιρούνται τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%), καθώς και οχήματα μηδενικών ρύπων με ΑΤΠΦ μέχρι 50.000 ευρώ. Εφόσον συντρέχει κάποια από τις παραπάνω περιπτώσεις που εξαιρούνται της δαπάνης απόκτησης, δεν θα συμπληρώνονται οι κωδικοί αυτοί. Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν με ποσοστό τουλάχιστον 67% ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι, δεν συμπληρώνονται τα συνολικά ποσά (τίμημα και λοιπά έξοδα) που καταβάλατε το 2023 για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων Ι.Χ., δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων εφόσον ανήκετε στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 12 της Συμφωνίας Έδρας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου, που κυρώθηκε με το ν.2707/1999 (Α΄78).

2.12.3.2 Κωδικοί 721-722

Συμπληρώνονται συνολικά το ποσό που καταβάλατε το 2023 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής (στα οποία υπάγονται και τα "τζετ σκι") και αεροσκαφών (εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας, καθώς και όσα αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης).

2.12.3.3 Κωδικοί 723-724

Συμπληρώνετε το συνολικό ποσό που καταβάλατε το 2023 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν, κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις, ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Εξαιρείται η δαπάνη για την αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού περιλαμβάνονται μηχανήματα, υπολογιστές, έπιπλα, σκεύη, Φ.ΔΧ. αυτοκίνητα, Φ.Ι.Χ. αυτοκίνητα, Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, μοτοσυκλέτες, σκάφη, αεροσκάφη που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την άσκηση επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος. (ΠΟΛ 1076/2015).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς αριθμούς 719-724 του πίνακα 5 και στις σχετικές καταστάσεις θα συμπεριλάβετε και τα ποσά των δόσεων που καταβλήθηκαν μέσα στο 2023 (π.χ. για αγορά αυτοκινήτου κλπ.) αλλά προέρχονται από αντίστοιχες συναλλαγές που έγιναν σε προηγούμενα έτη.

2.12.3.4 Κωδικοί 743-744

Συμπληρώνεται το συνολικό ποσό που καταβάλατε το 2023 για αγορά επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρείας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρείας ή αγορά εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς. Εάν ο φορολογούμενος αποκτήσει τίτλους μη εισηγμένους σε οργανωμένη αγορά συμπληρώνει και τον ΑΦΜ του εκδότη τους. Στους κωδικούς αυτούς αναγράφονται και οι εισφορές κεφαλαίου που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 70Α του ΚΦΕ. Επίσης, αναγράφονται και οι καταβολές που πραγματοποιούνται από το φορολογικό έτος 2018 και επόμενα, για τα ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια, κατά το μέρος που αποτελούν επενδυτικό προϊόν (άρθρο 32 περ. β' ΚΦΕ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 115 παρ.7 ν.4549/2018). Κατά τη λήξη των συμβολαίων αυτών ή την πρόωρη εξαγορά τους, δύναται να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη τεκμηρίου το μέρος του επιστραφέντος επενδεδυμένου κεφαλαίου που αναλογεί σε κεφάλαιο που καταβλήθηκε μετά την 01.01.2018 και συνεπώς να αναγραφεί στους κωδικούς 781-782 του Πίνακα 6.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι στην έννοια των χρεογράφων συμπεριλαμβάνονται οι μετοχές, οι ομολογίες, τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, τα ομόλογα τραπεζών, τα προθεσμιακά συμβόλαια, τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, τα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, οι μετοχές και γενικά προϊόντα που μπορούν να διαπραγματεύονται στα χρηματιστήρια και στις αγορές.

2.12.3.5 Κωδικοί 735-736

Συμπληρώνεται το ποσό που καταβάλατε το 2023 για την αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι στα ποσά των κωδικών αυτών θα συμπεριληφθεί το άθροισμα του τιμήματος, του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, των συμβολαιογραφικών εξόδων καθώς και λοιπών εξόδων και φόρων, που καταβλήθηκαν το 2023 για την αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων.

Στην αγορά ακινήτων ως ποσό τεκμαρτής δαπάνης λαμβάνεται το ποσό της συνολικής επιβάρυνσης, όπως προκύπτει από τα οικεία πωλητήρια συμβόλαια, εκτός εάν από έλεγχο προκύπτει μεγαλύτερο ποσό, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό.

Κρίσιμος χρόνος για να υπολογιστεί το ποσό της τεκμαρτής δαπάνης είναι ο χρόνος σύνταξης του συμβολαίου μεταβίβασης του ακινήτου εφόσον καταβληθεί ολόκληρο το τίμημα και παραδοθεί η χρήση και η κυριότητα του ακινήτου διαφορετικά, το ποσό της δαπάνης θα κατανέμεται στα φορολογικά έτη που καταβάλλονται οι δόσεις, όπως αυτό προκύπτει από σχετικά παραστατικά πληρωμής.

Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση σύνταξης προσυμφώνου αγοράς.

Σε ανέγερση οικοδομής εφόσον η ανέγερση διαρκέσει περισσότερο του ενός έτους, σε κάθε έτος σαν ποσό δαπάνης θα ληφθεί το αντίστοιχο του κόστους ανέγερσης στο ίδιο έτος, εκτός εάν χρόνος καταβολής έχει ορισθεί διαφορετικά (π.χ. ο χρόνος αποπεράτωσης της οικοδομής). Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για επισκευή και συντήρηση κατοικίας

δεν υπολογίζονται ως δαπάνη απόκτησης περιουσιακού στοιχείου. Αν όμως πρόκειται για προσθήκες, επεκτάσεις, τότε τίθεται θέμα δαπάνης απόκτησης. Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου με συνιδιοκτησία ή σε περίπτωση που περισσότεροι από κοινού ανεγείρουν οικοδομή, σε κάθε έναν αναλογεί ποσό δαπάνης όσο το ποσοστό συμμετοχής του. Σε περίπτωση που από διαφορετικό πρόσωπο αγοράζεται η ψιλή κυριότητα και από άλλο η επικαρπία ακινήτου, σε καθέναν θα υπολογισθεί ποσό δαπάνης απόκτησης που του αναλογεί επιμεριστικά κατά το ποσοστό που προβλέπεται από τη φορολογία κληρονομιών. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ανεγείρεται οικοδομή σε οικόπεδο στο οποίο άλλο πρόσωπο είναι ψιλός κύριος και άλλο επικαρπωτής, δηλαδή η δαπάνη ανέγερσης επιμερίζεται στους δύο κατά τα ποσοστά που προβλέπονται από τη φορολογία κληρονομιών ανεξάρτητα σε ποιου το όνομα εκδίδεται η άδεια ανέγερσης οικοδομής. Περαιτέρω, σε περίπτωση ανέγερσης οικοδομής από μισθωτή με δικές του δαπάνες σε έδαφος του εκμισθωτή η δαπάνη ανέγερσης βαρύνει τον μισθωτή ο οποίος αναλαμβάνει την ανέγερση και ο οποίος πραγματικά καταβάλλει τα χρηματικά ποσά της εν λόγω δαπάνης. Επίσης, η αξία αγοράς ακινήτου που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της δαπάνης απόκτησης, όταν το ακίνητο αποκτάται με αναγκαστικό πλειστηριασμό, είναι το ποσό του εκπλειστηριασμού και κάθε άλλο ποσό (π.χ. φόρος μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά) που πραγματικά κατέβαλε ο υπερθεματιστής εκτός βέβαια εάν από κάποιο άλλο στοιχείο προκύψει εικονικότητα του πλειστηριασμού ή συμφωνία για καταβολή ενός επιπλέον ποσού. Σε ιδιωτικό πλειστηριασμό για τον προσδιορισμό της δαπάνης λαμβάνεται το τίμημα που πραγματικά καταβλήθηκε. Στην περίπτωση που κατά τη διανομή ακινήτων ο δικαιούχος ιδανικής μερίδας λαμβάνει φυσική μερίδα ισάξια της ιδανικής και επιβάλλεται ο φόρος που προβλέπεται για την διανομή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής ούτε και της περίπτωσης ε' (τεκμήριο δωρεάς) του άρθρου 32 του ΚΦΕ, εφόσον δεν καταβάλλονται για την υπόψη δικαιοπραξία χρηματικά ποσά. Αν όμως λάβει μεγαλύτερη φυσική μερίδα από την ιδανική εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής για το μέρος της φυσικής μερίδας του ακινήτου για το οποίο κατέβαλε χρήματα. Με βάση την περίπτωση ε' του άρθρου 33 του ΚΦΕ, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί τεκμηρίου απόκτησης περιουσιακών στοιχείων όταν πρόκειται για αγορά παγίου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Όμως στην έννοια του επαγγελματικού εξοπλισμού δεν περιλαμβάνεται η αγορά ή ανέγερση ακινήτου καθώς και η απόκτηση Ι.Χ. επιβατικού αυτοκινήτου, για τα οποία ισχύει σε κάθε περίπτωση το τεκμήριο απόκτησης για τον φορέα της ατομικής επιχείρησης.

2.12.3.6 Κωδικοί 759-760

Συμπληρώνεται το ποσό που καταβάλατε το 2023 για τη χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε καθώς και σε εταιρείες ή κοινοπραξίες ή κοινωνίες κ.λπ.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι στους κωδικούς αυτούς συμπεριλαμβάνονται και τα ποσά που χορηγούν εταίροι, μέλη ή μέτοχοι στις εταιρείες που συμμετέχουν, καθώς και οι χρηματικές διευκολύνσεις προς τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα.

2.12.3.7 Κωδικοί 725-726

Συμπληρώνεται το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2023 για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτές συνολικά υπερβαίνουν

ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους Δήμους και τις κοινότητες του Κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Επίσης, εξαιρούνται, οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

2.12.3.8 Κωδικοί 727-728

Συμπληρώνεται το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2023 για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων και πιστώσεων γενικά. Επίσης, συμπληρώνεται το ποσό που καταβάλατε για την τοκοχρεολυτική απόσβεση των χρεώσεων των πιστωτικών καρτών, εφόσον οι χρεώσεις αυτές οφείλονται σε αγορά μη καταναλωτικών αγαθών μέσω αυτών των πιστωτικών καρτών (αγορά αυτοκινήτου, μηχανήματος, πινάκων ζωγραφικής και λοιπών περιουσιακών στοιχείων). Στην περίπτωση αναγραφής ποσού στους κωδικούς 727-728, θα συμπεριλάβετε στα ποσά αυτά και το ποσό τυχόν τόκων υπερημερίας.

Επιπλέον, αναγράφονται αθροιστικά τα ποσά που κατέβαλε ο ίδιος ο φορολογούμενος καθώς και η συνεισφορά του Δημοσίου της παρ.1 του άρθρου 71 του ν.4714/2020 (πρόγραμμα «Γέφυρα»), για τις δόσεις που αφορούν στην αποπληρωμή των πάσης φύσεως δανείων προς χρηματοδοτικούς φορείς, τα οποία εξασφαλίζονται με εμπράγματα ασφάλεια στην κύρια κατοικία του οφειλέτη. Η συνεισφορά του Δημοσίου με το πρόγραμμα «Γέφυρα» αναγράφεται και στους κωδικούς 781-782 του Πίνακα 6, στην επιλογή «Λοιπές περιπτώσεις».

Στους ίδιους κωδικούς αναγράφεται και το ποσό της ενίσχυσης με την μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής το οποίο επιστρέφεται από τις επιχειρήσεις εντός του έτους 2023 (καταβληθέν ποσό), δεδομένου ότι η επιστρεπτέα προκαταβολή αντιμετωπίζεται ως κρατικό δάνειο σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί με τη ΣΛΟΤ 957/2020 (σχετ. Ε.2046/2022 εγκύκλιος).

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από φυσικό πρόσωπο για αγορά ή ανέγερση ακινήτου που χρησιμοποιείται ως έδρα ατομικής επιχείρησης βαρύνεται με τεκμήριο, διότι η αγορά ή ανέγερση ακινήτου από φυσικό πρόσωπο προσμετράται στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, ακόμη κι αν αφορά την ατομική του επιχείρηση. Το δάνειο αυτό θεωρείται στεγαστικό και η αποπληρωμή του βαρύνεται με τεκμήριο.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από φυσικό πρόσωπο για την (αποδεδειγμένη) αγορά ταξί δεν βαρύνεται με τεκμήριο, διότι το ταξί που αγοράστηκε με το δάνειο χρησιμοποιείται ως πάγιο ατομικής επιχείρησης κι όχι ως επιβατικό ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητο που σε κάθε περίπτωση θα προσμετρούνταν στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Το δάνειο αυτό, κατά το μέρος που αντιστοιχεί στην αξία αγοράς του αυτοκινήτου και της άδειας, όπως αυτή προκύπτει από τα λογιστικά αρχεία του εκμεταλλευτή, θεωρείται

επιχειρηματικό, οπότε δεν αναγράφεται στη δήλωση. Τυχόν υπερβάλλον ποσό δανείου δεν αντιμετωπίζεται ως επαγγελματικό δάνειο.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από δύο υπόχρεους οφειλέτες, με ποσοστό συμμετοχής 50%, καταρχήν βαρύνει και τους δύο με το ίδιο ποσοστό (50%), εκτός κι αν αποδεικνύεται, με βάση τα προβλεπόμενα τραπεζικά παραστατικά, διαφορετικό ποσοστό καταβολής από τον καθένα.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από δύο υπόχρεους οφειλέτες, με ποσοστό συμμετοχής 50%, αλλά ο ένας εκ των δύο υπόχρεων έχει υπαχθεί στον ν. 3869/2010, βαρύνει τον υπαγόμενο στις διατάξεις του ν. 3869/2010 κατά το (αποδεδειγμένα) μειωμένο κι όχι κατά το αρχικό ποσό, ακόμη κι αν από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στάλθηκε ηλεκτρονικά το αρχικό ποσό των τοκοχρεολυτικών δόσεων.

Η απόσβεση δανείου που χορηγήθηκε στην σύζυγο, εξοφλείται (αποδεδειγμένα) από την ίδια, ενώ το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στέλνει ηλεκτρονικά το ποσό των τοκοχρεολυτικών δόσεων στον ΑΦΜ του συζύγου, βαρύνει αποκλειστικά τη σύζυγο που κατέβαλε τα ποσά.

Η απόσβεση δανείου που χορηγήθηκε σε έναν μόνο φορολογούμενο με ποσοστό 100%, στάλθηκε ηλεκτρονική πληροφόρηση με ένα συγκεκριμένο ποσό τοκοχρεολυτικών δόσεων, ενώ εν τέλει καταβλήθηκε (αποδεδειγμένα) μικρότερο ποσό, βαρύνει τον υπόχρεο κατά το πραγματικά καταβληθέν ποσό.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από τέκνο και εξοφλείται από τον γονέα, ο οποίος δεν είναι (συν-) υπόχρεος ή το αντίστροφο, βαρύνει τον λήπτη του δανείου, ο οποίος είναι και υπόχρεος για την εξόφλησή του.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από γονέα, καταβάλλονται (αποδεδειγμένα) οι δόσεις από τον γονέα, αλλά το ακίνητο ανήκει κατά 50% και στο τέκνο, βαρύνει τον πραγματικά καταβάλλοντα τις δόσεις, δηλαδή τον γονέα, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από πολλούς συνοφειλέτες μαζί, ανεξάρτητα από τη σχέση που έχουν μεταξύ τους, συγγενική ή όχι, βαρύνει τον υπόχρεο - συνοφειλέτη που πραγματικά καταβάλλει τις δόσεις και προσκομίζει τα κατάλληλα δικαιολογητικά.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από φυσικό πρόσωπο και (αποδεδειγμένα) εξοφλείται από τον εγγυητή, βαρύνει τον εγγυητή, ο οποίος είναι αυτός που πραγματικά καταβάλλει τα ποσά των δόσεων. Είναι αδιάφορο αν ο εγγυητής είναι ο γονέας, το τέκνο, συγγενικό πρόσωπο ή κάποιος τρίτος.

Ο φορολογούμενος που δεν συμφωνεί με τον χαρακτηρισμό που έχει γίνει για το δάνειό του κατά την ηλεκτρονική αποστολή των αρχείων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή θεωρεί ότι εμφανίζεται λανθασμένα ως υπόχρεος ή θεωρεί ότι τα ποσοστά που βαρύνουν τον κάθε συνοφειλέτη του δανείου είναι διαφορετικά ή θεωρεί ότι έχει γίνει λάθος στο καταβληθέν ποσό κλπ, έχει τη δυνατότητα καταρχήν να απευθυνθεί στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που έστειλε τα στοιχεία για λογαριασμό του, προκειμένου να του χορηγηθεί έντυπη βεβαίωση. Η βεβαίωση της τράπεζας, ή οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο που αποδεικνύει τους ισχυρισμούς του φορολογούμενου, προσκομίζεται ή αποστέλλεται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, η οποία έχει την αρμοδιότητα του ελέγχου των δικαιολογητικών, της οριστικοποίησης της δήλωσης και της ορθής εκκαθάρισής της.

Οι καταβληθείσες δόσεις επιχειρηματικών δανείων που έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά αρχεία των ατομικών επιχειρήσεων και αφορούν σε δανειακές συμβάσεις που συνήψαν τα εν λόγω πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς, δεν αποτελούν δαπάνη απόκτησης κατά

τις διατάξεις του άρθρου 32 (περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου αυτού), οπότε δεν αναγράφονται στους κωδικούς 727-728 του εντύπου Ε1. Το ίδιο ισχύει και για τις δόσεις που καταβάλλονται από τα παραπάνω πρόσωπα στο πλαίσιο συμβάσεων που χαρακτηρίζονται από τα πιστωτικά ιδρύματα ως «δάνεια κεφαλαίου κίνησης» ή ως «σύμβαση πίστωσης δι' ανοιχτού λογαριασμού». (ΠΟΛ.1034/2017 Απόφαση).

Στις περιπτώσεις που η Φορολογική Διοίκηση έχει ηλεκτρονική πληροφόρηση για τα ποσά που καταβλήθηκαν το έτος 2023 για την τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων δύναται να εμφανίζεται μήνυμα στους φορολογούμενους που να τους καθοδηγεί για τη συμπλήρωση των ποσών. Σε κάθε περίπτωση ο φορολογούμενος συμπληρώνει το πραγματικά καταβαλλόμενο ποσό και προσκομίζει τα προβλεπόμενα έγγραφα στις φορολογικές αρχές αν αυτά ζητηθούν ή αν υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος με επιφύλαξη. Τέλος, επισημαίνεται ότι η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων φορολογείται με την κλίμακα της παρ.1 του άρθρου 15 του ΚΦΕ με τις μειώσεις του άρθρου 16 του ΚΦΕ, μόνο στις εξής περιπτώσεις:

- όταν ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή συντάξεις,
- όταν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός του προέρχεται από μισθωτή εργασία ή συντάξεις,
- όταν είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ., ανεξαρτήτως της διάρκειας εντός του έτους της ανεργίας τους (πολ. 1109/2016 εγκύκλιος),
- όταν δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία (πραγματικό εισόδημα),
- όταν ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο (μερίσματα, τόκους, δικαιώματα και εισόδημα από ακίνητη περιουσία) ή /και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου (μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας και μεταβίβαση τίτλων), υπό την προϋπόθεση ότι το τεκμαρτό του εισόδημα δεν ξεπερνά το ποσό των 9.500 ευρώ.

2.12.4 Αμφισβήτηση αντικειμενικών δαπανών

Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προκύπτει από την κύρια και τις δευτερεύουσες κατοικίες καθώς και αυτό που προσδιορίστηκε στους κωδικούς 707-770 και 851-858 μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

1. υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,
2. είναι φυλακισμένοι,
3. νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,
4. είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,

5. συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,
6. είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και
7. προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Η Φορολογική Διοίκηση (αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία) ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Προκειμένου για αντικειμενικές δαπάνες των τέκνων, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον τον γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

2.12.5 Λοιπές εξαιρέσεις από την εφαρμογή των αντικειμενικών δαπανών και δαπανών απόκτησης

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζεται στις εξής περιπτώσεις:

1. Για την αντικειμενική δαπάνη, η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.
2. Για το αλλοδαπό προσωπικό που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή για τους Έλληνες που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολούνται αποκλειστικά σε γραφεία επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένα στη χώρα μας με βάση τους νόμους α.ν.89/1967, α.ν.378/1968 και του άρθρου 25 του ν.27/1975, για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει με βάση το επιβατικό αυτοκίνητο ΙΧ ή της κατοικίας.

3. Για τις επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν.2859/2000, και για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγοραστεί για μεταπώληση με τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν.2859/2000, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτές, εφόσον δηλαδή η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στην αρμόδια υπηρεσία στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και εφόσον βέβαια το αυτοκίνητο κατά το χρονικό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Οι επιχειρήσεις μεταπώλησης έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πούλησαν στο οικείο έτος. Περαιτέρω, προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων της περίπτωσης αυτής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στην αρμόδια υπηρεσία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή για δαπάνες που προκύπτουν από 1.1.2010 και μετά.
4. Για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης μόνιμων κατοίκων εξωτερικού, ανεξάρτητα από το μήκος και αν χρησιμοποιούν ή όχι προσωπικό.
5. Για την αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού περιλαμβάνονται μηχανήματα, υπολογιστές, έπιπλα, σκεύη, Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα, Φ.Ι.Χ. αυτοκίνητα, Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, μοτοσυκλέτες, σκάφη, αεροσκάφη που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την άσκηση επιχείρησης ή ελεύθεριου επαγγέλματος. Επισημαίνεται ότι στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού δεν εμπίπτει η αγορά ή ανέγερση οικοδομής, καθώς και η αγορά ΙΧ επιβατικού αυτοκινήτου ατομικής επιχείρησης
6. Για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%). Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν

ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.

7. Για την αντικειμενική δαπάνη και την δαπάνη αγοράς επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, οχήματος τύπου L, μοτοποδηλάτου, μοτοσυκλέτας, καθώς και οχήματος παντός εδάφους ή άλλου μικρού οχήματος με τρεις ή τέσσερις τροχούς, μηδενικών ρύπων με Λιανική Τιμή Προ Φόρων (Λ.Τ.Π.Φ.) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Για τα οχήματα άνω του ορίου αυτού η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται σε τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ.
8. Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 31 του κώδικα φορολογίας εισοδήματος προκειμένου για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό 30% των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τα ανωτέρω.
9. Δεν εφαρμόζονται τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του άρθρου 32, στα φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.
10. Σε καμία περίπτωση δεν εφαρμόζονται τα τεκμήρια διαβίωσης του άρθρου 31 στα φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην αλλοδαπή, ακόμη κι αν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα.

Επισημαίνεται ότι οι διατάξεις εφαρμογής τεκμηρίων δεν εφαρμόζονται για τον αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για την διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου, καθώς και για κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα.

Επίσης η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται:

- α) για τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται, από φυσικά πρόσωπα, στον Οργανισμό (Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος ΑΕ-ΚΠΙΣΝ-) ή στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (Ε.Β.Ε.) ή στην Εθνική Λυρική Σκηνή (Ε.Λ.Σ.) από φορολογούμενους λόγω δωρεάς ή χορηγίας στους φορείς αυτούς (παρ. 3 αρ. 28 της σύμβασης δωρεάς που κυρώνεται με το άρθρο δεύτερο του ν. 3785/2009) και

β) για φυσικά πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Γ, και μόνο για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει κατοικίας, κύριας και δευτερευουσών ή/και επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ανεξαρτήτως αριθμού οχημάτων (περ. 1^ο αρ. 33 ΚΦΕ, σχετ. η Ε.2029/2022).

2.13 Συμπλήρωση Πίνακα 6: Πρόσθετα ποσά Εισοδήματος και λοιπά πληροφοριακά στοιχεία

2.13.1 Κωδικοί 655-656

Κατά την υποβολή των αρχικών δηλώσεων για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2023, δεν συμπληρώνονται οι κωδικοί 655-656. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται μόνο με υποβολή τροποποιητικής δήλωσης στην υπηρεσία εκκαθάρισης της αρχικής δήλωσης. Οι ανωτέρω κωδικοί είναι ανενεργοί και ενεργοποιούνται από την παραπάνω υπηρεσία όταν ο φορολογούμενος υποβάλλει εμπρόθεσμα αίτηση (μέχρι 30 Σεπτεμβρίου) για μείωση προκαταβολής σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 70 του ΚΦΕ, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων.

Σε περίπτωση διακοπής εργασιών ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένης και της αγροτικής) κατά το φορολογικό έτος που αφορά η δήλωση και δεν έχει υποβληθεί εκ νέου έναρξη εργασιών μέχρι την υποβολή της δήλωσης (αρχικής ή τροποποιητικής), δεν απαιτείται η συμπλήρωση του παραπάνω κωδικού, διότι δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου καθόσον δεν υφίσταται εισόδημα στο διανυόμενο αυτό έτος (έτος υποβολής της δήλωσης).

Όταν ο φορολογούμενος προβεί σε διακοπή εργασιών ατομικής επιχειρηματικής ή και ατομικής αγροτικής δραστηριότητας κατά το φορολογικό έτος 2023 και συνεχίσει την επιχειρηματική του δραστηριότητα ως αγρότης ειδικού καθεστώτος, δεν βεβαιώνεται προκαταβολή μόνο για το εισόδημα της επιχειρηματικής του δραστηριότητας.

Όταν φυσικό πρόσωπο προβαίνει σε διακοπή των εργασιών της επιχειρηματικής του δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένης και της αγροτικής) εντός του φορολογικού έτους 2023 αλλά στο ίδιο φορολογικό έτος αποκτά και άλλα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα για τα οποία δεν απαιτείται έναρξη και συνεπώς και διακοπή εργασιών (π.χ. εισόδημα από τεκμήρια, εισοδήματα με τίτλους κτήσης, εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης), για τα εισοδήματα αυτά βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου.

Δεν υπολογίζεται προκαταβολή για το εφάπαξ ποσό που εισπράττει ενήλικο τέκνο υπαλλήλου ΟΤΕ από τον λογαριασμό νεότητας, το οποίο φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

2.13.2 Κωδικοί 659-660 ή 619-620

αα) Στους κωδικούς αυτούς, ανάλογα με το αν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση, συμπληρώνονται τα εισοδήματα που απαλλάσσονται του φόρου ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο και εμφανίζεται πίνακας στον οποίο αναλύονται ανάλογα με την προέλευσή τους:

- Εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής που εργάζονται σε πρεσβείες, προξενεία κλπ.
- Διατροφή συζύγου και τέκνων που λαμβάνεται είτε με δικαστική απόφαση είτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο.
- Συντάξεις αναπήρων πολέμου ή θυμάτων πολέμου ή αναπήρων που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.
- Επιδόματα αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων.
- Ποσοστό 65% της από 11.10.2018 καταβαλλόμενης πτητικής αποζημίωσης στους πιλότους πολιτικής αεροπορίας και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.
- Ποσοστό 100% των επιδομάτων επικίνδυνης εργασίας
- Κέρδη από την διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι 10 KW.
- Κέρδη από πώληση προϊόντων για την παραγωγή των οποίων χρησιμοποιήθηκε ευρεσιτεχνία διεθνώς αναγνωρισμένη (άρθ.71Α ΚΦΕ).
- Τόκοι ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου ή έντοκων γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου.
- Κέρδη πώλησης εισηγμένων μετοχών με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 0,5%.
- Κέρδη μεταβίβασης εισηγμένων κινητών αξιών (απόκτηση πριν από 1.1.2009).
- Αφορολόγητα κέρδη από ημεδαπά ΕΕ/ΕΟΧ/ΕΖΕΖ αμοιβαία κεφάλαια.
- Μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975.
- Μερίσματα εταιρειών ναύλωσης γυμνού πλοίου δεύτερης κατηγορίας και μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση δεύτερης κατηγορίας.
- Κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975 και πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις ρυμουλκών πλοίων και αυτοκινούμενων βυθοκόρων που φορολογούνται με το άρθρο 57 του ν. 4646/2019.
- Υπεραξία από πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας κ.λπ. του ν. 27/1975 και πλοιοκτητριών εταιρειών του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.
- Κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις αλιευτικών πλοίων που φορολογούνται με το άρθρο 57 του ν. 4646/2019.
- Είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή οικονομικής ενίσχυσης λόγω διάλυσης αλιευτικού σκάφους.
- Κέρδη ατομικών επιχειρήσεων ναύλωσης γυμνού πλοίου και χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου.
- Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα άρθρου 235 ν. 4389/2016 και άρθρου 29 ν. 4659/2020.

- Κέρδη μεταβίβασης τίτλων φορολογικού κατοίκου χώρας με την οποία υπάρχει ΣΑΔΦ και είναι υπόχρεος για υποβολή δήλωσης από άλλη αιτία με βάση το άρθρο 67 του ΚΦΕ.
- Ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων ημεδαπής προέλευσης.
- Πράσινες και συνδεδεμένες αγροτικές ενισχύσεις μέχρι 12.000 ευρώ αθροιζόμενες.
- Λοιπές εισοδηματικές αγροτικές ενισχύσεις.
- Αγροτική επιδότηση πρόωρης συνταξιοδότησης.
- Κέρδος από μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων του ν. 3156/2003, καθώς και εταιρικά ομόλογα εταιρειών ΕΕ και ΕΟΧ/ΕΖΕΖ.
- Κέρδος που προκύπτει κατά την ημερομηνία λήξης ομολόγων, μεταξύ της αξίας κτήσης και της ονομαστικής αξίας τους, όταν αυτά διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους.
- Ποσά που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 166 του ν. 4001/2011 (Α' 179), στο πλαίσιο της εγκατάστασης του αγωγού φυσικού αερίου (σχετ. το ΔΕΑΦ 1019566/5.2.2018 έγγραφο).
- Μερίσματα εισηγμένων σε χρηματιστήριο μετοχών που απαλλάσσονται του φόρου [(πχ. ΑΕΕΑΠ, ΑΕΕΧ, ΕΚΕΣ – ν. 2778/1999-Α' 295), ν. 3371/2005, (Α' 178) ν. 2367/1995, (Α' 261)].
- Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών βάσει της παρ.1 άρθρου 71Β ΚΦΕ.
- Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών βάσει της παρ.1 άρθρου 71Γ ΚΦΕ.
- Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση ή διανομή αφορολόγητων αποθεματικών της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 3299/2004, μετά την παρέλευση δέκα ετών από το χρόνο σχηματισμού τους.
- Αμοιβές που καταβάλλονται από την Παγκόσμια Ένωση Αναπήρων Καλλιτεχνών σε φορολογικούς κάτοικους Ελλάδος.
- Μισθοί, συντάξεις και πάγια αντιμισθία ατόμων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.
- Αποζημίωση λόγω διακοπής εργασιακής σχέσης ημεδαπής προέλευσης.
- Αμοιβές και συντάξεις υπαλλήλων της Ε.Ε. (Διατάξεις Προνομίων - Ασυλιών της Ε.Ε.).
- Αμοιβές των εργαζόμενων στην Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Εύξεινου Πόντου (Διατάξεις του άρθρου 52 της Ιδρυτικής Συμφωνίας της Τράπεζας).
- Αποδοχές που καταβάλλει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και λοιποί διεθνείς οργανισμοί στους υπαλλήλους τους που απολαμβάνουν τα προνόμια και τις ασυλίες των διατάξεων της Σύμβασης για τα Προνόμια και Ασυλίες των Ηνωμένων Εθνών.
- Μισθοί και εν γένει αποδοχές των υπάλληλων του ΝΑΤΟ
- Επίδομα παιδιού του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5).
- Οικονομική ενίσχυση αναδοχής (άρθρο 12 ν. 4538/2018).
- Εκλογική αποζημίωση (παρ. 3 του άρθρου 108 του π.δ.26/2012, Α' 57).
- Ανταποδοτικές υποτροφίες της παρ.11 του άρθρου 237 και της παρ. 2 του άρθρου 283 του ν. 4957/2022 για την παροχή ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού,

τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων των ΑΕΙ και ερευνητικών/τεχνολογικών φορέων.

- Επίδομα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων, καθώς και το επίδομα αναζήτησης εργασίας στο πλαίσιο δράσεων συμβουλευτικής (άρθρο 64, ν.4756/2020).
- Μηνιαία ισόβια τιμητική παροχή στους Έλληνες οπλίτες του άρθρου 95 του ν.4714/2020 και ειδική σύνταξη των παθόντων και των οικογενειών όσων απεβίωσαν στο σιδηροδρομικό δυστύχημα των Τεμπών της 28ης Φεβρουαρίου 2023 (άρθρο 57 του ν. 5039/2023)
- Παροχές που καταβάλλονται από τη ΔΥΠΑ (άρθρο 67 ν.4756/2020).
- Αποζημίωση πιστοποιημένων επαγγελματιών που συμπράττουν στην απονομή συνταξιοδοτικών παροχών του e-ΕΦΚΑ [άρθρο 255 του ν. 4798/2021 και υπ. αρ. 67154/2021 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 4245)]
- Αμοιβές ιδιωτών ιατρών με έκδοση Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών που συνεργάζονται με δημόσια νοσοκομεία της παρ.1 του δέκατου τέταρτου άρθρου της από 13.4.2020 ΠΝΠ (άρθρο 1 ν. 4690/2020)
- Μερίσματα από ναυλομεσιτικές εταιρείες της παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 4111/2013 (Α' 18) καθώς και οι έκτακτες αμοιβές και τα ποσοστά (bonus) που οι εταιρείες αυτές διανέμουν σε μέλη Δ.Σ. ή σε διευθυντές, στελέχη και υπαλλήλους τους. Στον ίδιο κωδικό αναγράφονται και οι έκτακτες αμοιβές και τα ποσοστά (bonus) που οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν.27/1975, που ασχολούνται με την διαχείριση πλοίων και είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα, διανέμουν σε μέλη Δ.Σ. ή σε διευθυντές, στελέχη και υπαλλήλους τους.
- Εισόδημα που με βάση τις ΣΑΔΦ απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος .
- Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους (Α.ΝΗ.ΚΟ., άρθρο 7 ν. 4551/2018, Α' 116, άρθρο 21 ν.4832/2021, Α' 172).
- Αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε ατομικές επιχειρήσεις κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 61 του ν.4919/2022).
- Έκτακτες αμοιβές, αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους μη ασκούντες επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.
- Έκτακτες αμοιβές αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.
- Έκτακτες αμοιβές, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους ασκούντες αγροτική δραστηριότητα στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.
- Εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής που με βάση τις ΣΑΔΦ παρακρατείται φόρος με χαμηλότερο συντελεστή από αυτόν που προβλέπεται στον ΚΦΕ.
- Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών βάσει της παρ.6 άρθρου 71B ΚΦΕ.
- Απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από μισθωτή εργασία κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ.
- Απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ.

- Απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ.
- Λοιπές περιπτώσεις

ββ) Ως προς τα εισοδήματα που συμπληρώνονται στον ανωτέρω πίνακα επισημαίνεται ότι:

1. Στην υποπερίπτωση «επιδόματα αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων» αναγράφονται, εφόσον υφίσταται υποχρέωση βάσει των σχετικών διατάξεων του ΚΦΕ, τα χρηματικά ποσά που δίνονται με τη μορφή μηνιαίου οικονομικού βοηθήματος για την κάλυψη βασικών αναγκών των πολιτών τρίτων χωρών που αιτούνται ή/και λαμβάνουν διεθνή προστασία και εντάσσονται σε προγράμματα παροχής προσωρινής στέγασης ή/και οικονομικού βοηθήματος που πραγματοποιούνται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθόσον αποτελούν εισόδημα απαλλασσόμενο του φόρου, βάσει των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 14 του ΚΦΕ. Αν υπάρχει για αυτά τα ποσά ηλεκτρονική πληροφόρηση από τους φορείς που τα καταβάλλουν, τότε εμφανίζονται στους κωδικούς 619-620.
2. Στα μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975, εντάσσονται οι διανομές κερδών νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων προερχόμενα από επαγγελματικά πλοία αναψυχής, τουριστικά ημερόπλοια, ρυμουλκά, επιβατηγά, φορτηγά και λοιπά πλοία του ν. 27/1975, η υπεραξία πραγματοποιούμενη από εκποίηση πλοίου, η είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή είσπραξη από οποιαδήποτε άλλη αιτία σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου αυτού.
3. Μερίσματα από εταιρείες ναύλωσης γυμνού πλοίου, δεύτερης κατηγορίας και μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση δεύτερης κατηγορίας βάσει των άρθρων 26β και 26γ του ν.27/1975, αναγράφονται στην αντίστοιχη υποπερίπτωση.
4. Όσον αφορά στα κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις του ν. 27/1975 αναγράφονται τα ποσά των ίδιων ως άνω περιπτώσεων, όταν προέρχονται από ατομικές επιχειρήσεις των πιο πάνω πλοίων καθώς και των ατομικών πλοιοκτητριών επιχειρήσεων ρυμουλκών πλοίων και αυτοκινούμενων βυθοκόρων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.
5. Στην υπεραξία από πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας κλπ του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών του άρθρου 57 του. 4646/2019, αναγράφονται η υπεραξία από την πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών πλοίων δεύτερης κατηγορίας, ναυλωτριών εταιρειών

υπό γυμνή ναύλωση πλοίων δεύτερης κατηγορίας ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας υπό χρηματοδοτική μίσθωση του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975, καθώς και η υπεραξία από την πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.

6. Στα κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις αλιευτικών πλοίων που φορολογούνται με το άρθρο 57 του ν. 4646/2019 αναγράφονται τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των ανωτέρω πλοίων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019, στα οποία περιλαμβάνεται και η υπεραξία πραγματοποιούμενη από εκποίηση πλοίου, είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή είσπραξη από οποιαδήποτε άλλη αιτία.

Με την καταβολή του τέλους των ίδιων πλοίων βάσει του άρθρου 57 του ν.4646/2019, εξαντλείται κάθε υποχρέωση του πλοιοκτήτη φυσικού ή νομικού προσώπου από φόρο εισοδήματος, εισφορά, τέλος, κράτηση ή οποιαδήποτε άλλη φορολογικής φύσης επιβάρυνση.

7. Κέρδη ατομικών επιχειρήσεων ναύλωσης γυμνού πλοίου και χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου, βάσει των άρθρων 26β και 26γ του ν.27/1975, αναγράφονται στην αντίστοιχη υποπερίπτωση. Τα εισοδήματα αυτά απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος.
8. Όσον αφορά στο ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων ημεδαπής προέλευσης, δε θεωρείται πρόωρη εξαγορά συμβολαίου κάθε καταβολή που:
  1. πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του,
  2. γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζόμενου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζόμενου, πτώχευσης του εργοδότη, ή
  3. πραγματοποιείται λόγω συμμετοχής του εργαζόμενου σε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου.

Οι εν λόγω καταβολές καταχωρούνται επίσης, κατά περίπτωση, στους κωδικούς 659 - 660 ή 619 - 620.

9. Τα ποσά που αφορούν στο επίδομα παιδιού δεν προσμετρώνται στο φορολογητέο εισόδημα κανενός μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 214 του ν.4512/2018. Τα ανωτέρω ισχύουν και για το Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.4551/2018 και του άρθρου 21 του ν.4832/2021, για τα επιδόματα εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και αναζήτησης εργασίας στο πλαίσιο δράσεων συμβουλευτικής (παρ. 5 του άρθρου 30

του ν.4144/2013 όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 64 του ν.4756/2020), για την εφάπαξ οικονομική ενίσχυση συνταξιούχων του άρθρου 3 του ν. 5045/2023 (Α' 136), καθώς και για την έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων του άρθρου 123 του ν.5078/2023 (Α' 211), για τις αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 στον πρωτογενή τομέα (άρθρο 146 ν.4764/2020) και της ουκρανικής και ενεργειακής κρίσης (άρθρο 61 ν.4919/2022, άρθρο 113 του ν.4926/2022, άρθρο 95 του ν.4982/2022), καθώς και για την ισόβια τιμητική παροχή του άρθρου 95 του ν.4714/2020, οι οποίες δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Όμοια αντιμετώπιση έχει η αμοιβή ιδιωτών ιατρών, με έκδοση Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών, που συνεργάζονται με δημόσια νοσοκομεία της παρ.1 του δέκατου τέταρτου άρθρου της από 13.4.2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104).

Στην επιλογή «Αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε ατομικές επιχειρήσεις κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 61 του ν.4919/2022)» αναγράφονται και οι λοιπές αγροτικές ενισχύσεις που συμπληρώνονται στον κωδικό 083 του εντύπου Ε3. 10. Στην επιλογή: «Έκτακτες αμοιβές, αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους μη ασκούντες/ασκούντες επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19 κλπ» και ανάλογα αν ο φορολογούμενος είναι μισθωτός ή ασκεί επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, αναγράφονται ενδεικτικά:

- Εφάπαξ οικονομική ενίσχυση συνταξιούχων του άρθρου 3 του ν. 5045/2023 (Α' 136), καθώς και έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων του άρθρου 123 του ν.5078/2023 (Α' 211),
- Αμοιβές και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σε επιτηδευματίες στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.
- Αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 στον πρωτογενή τομέα (άρθρο 146 ν. 4764/2020).
- Οικονομικές ενισχύσεις στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ δράσεων, σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν. 4864/2021 (επιχειρήσεις λογιστικών, φορολογικών υπηρεσιών) και το άρθρο 9 του ν. 4890/2022 (επιχειρήσεις

ψυχαγωγίας, εκδηλώσεων, γυμναστηρίων και σχολών χορού, πληγείσες από φυσικές καταστροφές επιχειρήσεις), που δεν προσμετρώνται στα εισοδηματικά όρια για την χορήγηση άλλων παροχών.

- Οικονομικές ενισχύσεις (επιχορήγηση) του άρθρου 68 του ν. 4949/2022 σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από τον πόλεμο στην Ουκρανία, καθώς και οι οικονομικές ενισχύσεις του άρθρου 122 του ν.5043/2023 (Α' 91) σε επιχειρήσεις του κλάδου γούνας που επιχορηγούνται για τον ίδιο λόγο,

11. Στην επιλογή «Παροχές που καταβάλλονται από τη ΔΥΠΑ (άρθρο 67 του ν.4756/2020, Α'235) » αναγράφονται οι παροχές που καταβάλλονται από τη ΔΥΠΑ, οι οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4756/2020, μεταξύ άλλων, απαλλάσσονται από φόρους και εισφορές. Οι παροχές αυτές καταβάλλονται από τη ΔΥΠΑ, δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 27 του ν. δ. 2961/1954, (παροχή λόγω καταγγελίας σχέσης εργασίας ή αποχής του μισθωτού λόγω επίσχεσης ή όταν ο εργοδότης θέτει τους μισθωτούς σε διαθεσιμότητα), του άρθρου 16 του ν. 1836/1989 (παροχή λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη), του άρθρου 22 του ν. 1836/1989 (ειδικό εποχικό βοήθημα), της περ. β' της υποπερ. εε' της παρ. 6 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (παροχές που καλύπτουν δαπάνες για κοινωνικούς σκοπούς) και του άρθρου 142 του ν. 3655/2008 (ειδική παροχή προστασίας μητρότητας).
12. Επειδή κατά τη συμπλήρωση ποσών στους μισθούς, συντάξεις και πάγια αντιμισθία αναπήρων 80% και άνω απαιτείται η αναγραφή των ΑΦΜ των φορέων που καταβάλλουν τα ποσά, αν πρόκειται για αλλοδαπό φορέα που δε διαθέτει ΑΦΜ στην Ελλάδα, ο φορολογούμενος αποστέλλει με τους προβλεπόμενους τρόπους τα δικαιολογητικά στην αρμόδια υπηρεσία, κατόπιν πρόσκλησής του για έλεγχο των δικαιολογητικών.
13. Όσον αφορά στις λοιπές περιπτώσεις των κωδικών 659-660 και 619-620, ενδεικτικά περιλαμβάνεται η πρόσθετη αποζημίωση ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού που μετακινείται λόγω έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών (άρθρο 170 του ν. 4759/2020).

γγ) Στους κωδικούς αυτούς δεν αναγράφονται τα κάτωθι ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα:

1. Το εξωϊδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες, ανεξαρτήτως του φορέα που το χορηγεί, καθώς από το φορολογικό έτος 2022 τα ποσά αυτά δεν αποτελούν εισόδημα (περ. ιθ παρ.1 άρθρο 14 ΚΦΕ).
2. Οι προνοιακές παροχές σε χρήμα που διαχειρίζεται και χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ σε άτομα με αναπηρία που αποσκοπούν στην κάλυψη των αναγκών της αναπηρίας τους και οι

οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του ν.4611/2019 (Α'73) δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος (υποπερ. αα', ββ', γγ', δδ', εε', στστ', ζζ', ηη', θθ', ιι' της περ. ε' του άρθρου 4 του ν.4520/2018, Α' 30).

3. Οι προνοιακές παροχές, οικονομικές και εισοδηματικές ενισχύσεις και κοινωνικές υπηρεσίες για την οικονομική στήριξη – ενίσχυση ειδικών και ευπαθών ομάδων (υποπερ. αα',ββ',γγ' της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.4520/2018, δηλ. το Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής σε ανασφάλιστους υπερέλικες, η εισοδηματική ενίσχυση Οικογενειών Ορεινών Μειονεκτικών Περιοχών, η Κάρτα μετακίνησης Πολυτέκνων κλπ).
4. Το επίδομα στέγασης που χορηγείται με βάση τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4472/2017 (Α' 74) και το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του ίδιου άρθρου και νόμου δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος.
5. Οι παροχές και υπηρεσίες του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας σύμφωνα με τον ν. 3050/2002 (Α' 214) (περ. δ' του άρθρ. 4 του ν. 4520/2018).
6. Το επίδομα ομογενών προσφύγων που χορηγείται βάσει των διατάξεων του ν.δ. 57/1973 (Α'149) στο πλαίσιο παροχής προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας του οποίου η διαδικασία χορήγησης προβλέπεται από τις υπό στοιχεία Γ1α/οικ842/19.4.1988 (Β' 242), Π3οικ/603/23.2.1994 (Β' 148), Π3οικ.2091/6.6.1995 (Β' 537), Π3/οικ.3427/5.10.1995 (Β' 868) υπουργικές αποφάσεις
7. Οι έκτακτες εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις σε δικαιούχους που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, οι οποίες δεν αποτελούν εισόδημα.

Τα ανωτέρω ποσά δύνανται ωστόσο να αναγράφονται στους κωδικούς 781 – 782, εφόσον αποδεικνύονται με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο [πλην πρώτης αρωγής για στεγαστική συνδρομή (επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας) και για οικοσκευή λόγω φυσικών καταστροφών].

2.13.3 Κωδικοί 445-446

Στους νέους αυτούς κωδικούς προσυμπληρώνεται από τη Φορολογική Διοίκηση το απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ στην περίπτωση προσδιορισμού ελάχιστου καθαρού εισοδήματος των άρθρων 28Α-28Δ ΚΦΕ.

2.13.4 Κωδικοί 433-434

Αναγράφεται το ποσό του φόρου που τυχόν παρακρατήθηκε στα εισοδήματα της περ. 2 του πίνακα αυτού.

2.13.5 Κωδικοί 613-614

Αναγράφεται το ποσό του φόρου που τυχόν παρακρατήθηκε στα εισοδήματα της περ. 3 του πίνακα αυτού.

2.13.6 Κωδικοί 661-662

Αναγράφεται το επίδομα ανεργίας της ΔΥΠΑ, ΓΕΝΕ και ΕΤΑΠ-ΜΜΕ που εισπράχθηκε μέσα στο φορολογικό έτος 2023. Με βάση τις διατάξεις της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ΚΦΕ, το επίδομα ανεργίας απαλλάσσεται από τον φόρο, εφόσον το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει ετησίως τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Εξ αντιδιαστολής, εάν δηλώνεται επίδομα ανεργίας στους ανωτέρω κωδικούς και τα λοιπά εισοδήματα του φορολογούμενου (πραγματικό, τεκμαρτό, απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο) υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, τότε το ποσό του επιδόματος ανεργίας προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημά του.

2.13.7 Κωδικοί 431-432

Αναγράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη που αναλογούν στα φυσικά πρόσωπα – εταίρους προσωπικών εταιρειών που τηρούν απλογραφικά βιβλία (Ο.Ε., Ε.Ε., κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, αστικές εταιρείες, κοινοπραξίες, συνεταιρισμοί, ναυτικές εταιρείες του ν. 959/1979, Α' 192, ΝΕΠΑ κλπ.), μετά την αφαίρεση του φόρου του νομικού προσώπου. Τα εισοδήματα αυτά φορολογούνται μόνο στο όνομα των νομικών προσώπων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ΚΦΕ με τον φόρο του νομικού προσώπου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των εταίρων και περαιτέρω δεν πραγματοποιείται παρακράτηση φόρου στα κέρδη που διανέμονται. Τα ποσά των μερισμάτων που λαμβάνουν οι μέτοχοι/εταίροι των επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής από τη διανομή των κερδών που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των πλοίων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019, αναγράφονται στην υποπερίπτωση των κωδικών 299-300 του υποπίνακα Δ1 ακόμη και στην περίπτωση που τηρούν απλογραφικά βιβλία και όχι στους παρόντες κωδικούς.

2.13.8 Κωδικοί 811-816

Αναγράφεται το καθαρό ποσό του ενοικίου που κατεβλήθη μέσα στο έτος 2023 για κύρια κατοικία της οικογένειας. Εάν οι εκμισθωτές είναι περισσότεροι από τρεις, στις δυο πρώτες σειρές συμπληρώνονται οι δυο εκμισθωτές με τα μεγαλύτερα ποσοστά ιδιοκτησίας και τα ποσά ενοικίου που τους κατεβλήθησαν και στην επόμενη σειρά στον κωδικό 815 το ποσό που κατεβλήθη μέσα στο 2023 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς να συμπληρώνονται το ονοματεπώνυμο και ο ΑΦΜ τους. Εάν στη διάρκεια του 2023 αλλάξατε μία ή περισσότερες κατοικίες, στην κάθε σειρά θα συμπληρώνονται τα στοιχεία του εκμισθωτή και το ποσό ενοικίου κάθε κατοικίας που μισθώσατε. Εάν μισθώσατε δυο κύριες κατοικίες μέσα στο 2023 από τις οποίες η πρώτη κατά σειρά μίσθωσης έχει τρεις εκμισθωτές, στην πρώτη σειρά θα συμπληρώνονται τα στοιχεία του εκμισθωτή της πρώτης κατοικίας που μισθώσατε και στον οποίο κατεβλήθη το μεγαλύτερο ποσό, στη δεύτερη το ποσό που κατεβλήθη στους υπόλοιπους χωρίς τα στοιχεία τους και στην τρίτη τα στοιχεία του εκμισθωτή της δεύτερης κατοικίας που μισθώσατε και το ποσό που του κατεβλήθη.

2.13.9 Κωδικοί 817-822

Αναγράφεται το καθαρό ποσό του ενοικίου που καταβάλλεται, για την ενοικίαση κατοικίας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού που σπουδάζει σ' αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον τα παιδιά αυτά συμπληρώνονται στον πίνακα 8 της δήλωσης. Σε περίπτωση που καταβάλατε ενοίκιο σε περισσότερους από τρεις εκμισθωτές, στις δύο πρώτες σειρές συμπληρώνονται τα στοιχεία των εκμισθωτών στους οποίους κατεβλήθησαν τα μεγαλύτερα ποσά μέσα στο 2023 και στην τρίτη σειρά στους κωδικούς 821-822 τα ποσά που καταβάλατε μέσα στο 2023 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς να συμπληρώνονται το ονοματεπώνυμο, ο ΑΦΜ τους, ο Αριθμός Δήλωσης Μίσθωσης και ο Αριθμός παροχής ρεύματος.

Για τον υπολογισμό των πιο πάνω ποσών απαιτείται να υπάρχουν οι αποδείξεις της καταβολής του ενοικίου ως εξής:

Για το συνολικό ποσό του ενοικίου ή σε περίπτωση απώλειας μιας ή περισσότερων αποδείξεων, των υπολοίπων, εφόσον από αυτές σχηματίζεται πλήρης πεποίθηση για την καταβολή του συνολικού ποσού του ενοικίου.

Αντί των παραπάνω οικείων αποδείξεων, υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, από την οποία να προκύπτει το ποσό του ενοικίου που καταβλήθηκε, το μηνιαίο ποσό, οι μήνες που αφορά, ως και τα στοιχεία των δικαιούχων.

Όμοια υπεύθυνη δήλωση και σε περίπτωση που συνυποβάλλονται με την οικεία δήλωση, απλά φωτοαντίγραφα των αποδείξεων.

2.13.10 Κωδικοί 801-806

Συμπληρώνεται ο ΑΦΜ (000000000) για τους διαμένοντες σε σκηνή, ρομά που δεν διαθέτουν διεύθυνση και τους άστεγους.

Οι διαμένοντες σε οίκους ευγηρίας, σε σωφρονιστικά ιδρύματα καθώς και σε ψυχιατρικές κλινικές, αναγράφουν αντίστοιχα τον ΑΦΜ του ιδρύματος.

Για τη δήλωση της κατοικίας προσώπων που διαμένουν σε διαμερίσματα που έχουν εκμισθωθεί από υπεργολάβους της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ (πχ ΜΚΟ, Δήμοι, κλπ), δηλαδή πολιτών που αιτούνται ή/και λαμβάνουν διεθνή προστασία και εντάσσονται σε προγράμματα παροχής προσωρινής στέγασης ή/και οικονομικού βοηθήματος που πραγματοποιούνται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμπληρώνεται η ένδειξη «φιλοξενία» και αναγράφεται στον κωδικό 801 ο ΑΦΜ του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που έχει εκμισθώσει το εκάστοτε διαμέρισμα. Επίσης, στην περίπτωση που οι επωφελούμενοι των ως άνω προγραμμάτων φιλοξενούνται σε Ανοικτή Δομή Προσωρινής Υποδοχής (containers) συμπληρώνεται η ένδειξη «σκηνίτης».

Επισημαίνεται ότι, η ενοικίαση κατοικίας παιδιών που σπουδάζουν αποτελεί και αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης και συνεπώς και η κατοικία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνεται στον πίνακα 5 του εντύπου σαν δευτερεύουσα κατοικία.

2.13.11 Κωδικοί 419-420

Αναγράφεται το ενοίκιο που έχει καταβληθεί ή οφείλεται για τη μίσθωση μέσα στο 2023 οποιουδήποτε ακινήτου, εκτός από το ενοίκιο για κύρια κατοικία της οικογένειας ή κατοικία

των παιδιών που σπουδάζουν το οποίο γράφεται στους κωδικούς 811-816 και 817-821 αντίστοιχα του πίνακα 6 της δήλωσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους πίνακες των περιπτώσεων 9, 10 και 11 του Πίνακα 6, συμπληρώνεται ο αριθμός της Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας της αντίστοιχης σύμβασης μίσθωσης (κωδ. 081 έως 087), ενώ σε στήλη του πίνακα της περίπτωσης 10 του Πίνακα 6 συμπληρώνεται ο αριθμός της παροχής ρεύματος της μισθωμένης κατοικίας των εξαρτώμενων τέκνων που σπουδάζουν στο εσωτερικό (κωδ. 088-090). Οι κωδικοί 818, 820 και 822 συμπληρώνονται σε περίπτωση που στη συγκεκριμένη μίσθωση έχει συμβληθεί ο/η σύζυγος ή αυτή αφορά σε κατοικία εξαρτώμενου τέκνου που δεν έχει αποκτήσει από κοινού με τον/την υπόχρεο.

2.13.12 Κωδικοί 421-422

Αναγράφονται τα μισθώματα που καταβάλλονται σε ιερές μονές Αγίου Όρους για μίσθωση επαγγελματικής στέγης (παρ. 3 αρθρ. 22 ν.4283/2014).

2.13.13 Κωδικοί 423-424

Στους κωδικούς 423-424 προσυμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση για πληροφοριακούς λόγους τα ποσά εισοδήματος που προσδιορίστηκαν κατά την άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης εντός του 2023 στο πλαίσιο υφιστάμενης ή παρελθούσας εργασιακής σχέσης, καθώς και η αξία των μετοχών που χορηγήθηκαν δωρεάν εντός του 2023 στο πλαίσιο προγραμμάτων διάθεσης μετοχών στα οποία τίθεται ως προϋπόθεση η επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ή η επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος. Η φορολόγηση των εισοδημάτων αυτών γίνεται σε μεταγενέστερο χρόνο υπό τις προϋποθέσεις του ΚΦΕ είτε ως εισόδημα από μισθωτή εργασία είτε ως εισόδημα από υπεραξία κεφαλαίου (σχετ. Ε. 2208/2020 εγκύκλιος).

2.13.14 Κωδικοί 429-430

«Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία – χρηματικά ποσά που δεν μειώνουν την ετήσια δαπάνη», στους οποίους αναγράφονται χρηματικά ποσά τα οποία έχουν εισπραχθεί, αλλά με βάση τις ισχύουσες διατάξεις δεν καλύπτουν τεκμήρια. Ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα αναγράφονται προαιρετικά. Τα ποσά που αναγράφονται πρέπει να αποδεικνύονται με τα κατάλληλα δικαιολογητικά, κατά περίπτωση. Στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται προαιρετικά το επίδομα αλλοδαπής της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ΚΦΕ, το οποίο δεν καλύπτει τεκμήρια, διότι χορηγείται αποκλειστικά και μόνο για να ανταποκριθούν οι δημόσιοι λειτουργοί που υπηρετούν στο εξωτερικό, κατά τη ρητή διάταξη του νόμου, στην ανάγκη διαβίωσης στην αλλοδαπή χώρα και συνεπώς έχει αποζημιωτικό χαρακτήρα και χορηγείται για κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών, στις οποίες αυτοί υποβάλλονται εξαιτίας της υπηρεσίας που τους έχει ανατεθεί. Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται και τα ποσά που καταβάλλονται ως αποζημίωση των εξόδων παράστασης που χορηγείται με τις διατάξεις της παρ. Α6 του άρθρου 30 και της παρ. Α6 του άρθρου 33 του ν. 3205/2003, στους δικαστές που φέρουν βαθμό Προέδρου, Αντιπροέδρου και Συμβούλου Επικρατείας ή αντίστοιχους και στα μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού

Συμβουλίου του Κράτους που φέρουν το βαθμό του Προέδρου, Αντιπροέδρου και Συμβούλου, αντίστοιχα (σχετ. Ε.2087/2021).

2.13.15   **Κωδικοί 435–436**

Στους κωδικούς «Μη εισαχθέντα μερίσματα και μη εισαχθείσα υπεραξία από πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών που υπάγονται στο ν. 4607/2019», αναγράφονται τα μερίσματα και η μη εισαχθείσα υπεραξία από πώληση μετοχών, πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών, ναυλωτριών εταιρειών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση που υπάγονται στο νέο Συνυποσχετικό οικειοθελούς παροχής, ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα, αόριστης χρονικής διάρκειας που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4607/2019, όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου Συνυποσχετικού που κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022, αλλά δεν έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα. Τα ποσά αυτά απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος με βάση τις διατάξεις του ν.27/1975 και καλύπτουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην ημεδαπή, στην περίπτωση που το τίμημα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Όταν το τίμημα καταβάλλεται στην αλλοδαπή, ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στην ημεδαπή, επιλέγεται, κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, στη συμπλήρωση των κωδικών του Πίνακα 5.2, η ένδειξη «καταβολή του τιμήματος στην αλλοδαπή».

2.13.16   **Κωδικοί 781-782**

Συμπληρώνονται τα ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα και εμφανίζεται ομοίως πίνακας για την ανάλυσή τους, ενώ κατά περίπτωση απαιτείται η συμπλήρωση περαιτέρω πληροφοριών απαραίτητων για την διασταύρωση των ποσών που αναγράφονται:

- Πώληση ακινήτου.
- Εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου και επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο
- Διάθεση λοιπών περιουσιακών στοιχείων
- Εισαγωγή συναλλάγματος από νυν ή πρώην κατοίκους αλλοδαπής.
- Δάνεια
- Κληρονομίες
- Δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών (δωρεοδόχος)
- Κέρδη από λαχεία, ΠΡΟΠΟ, ΛΟΤΤΟ κ.λπ.
- Χρηματική αποζημίωση που καταβάλλεται με βάση τις διατάξεις της παρ. 1 άρθρου 168 του ν. 4001/2011 για την αποκατάσταση ζημιάς ή φθοράς που προκλήθηκε από την εγκατάσταση του αγωγού φυσικού αερίου (σχετ. το ΔΕΑΦ 1019566/5.2.2018 έγγραφό μας)

- Αποζημίωση για ηθική βλάβη
- Υποτροφίες που δεν φέρουν τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος και της παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 4386/2016
- Υποτροφίες αριστείας και τα βραβεία που χορηγούν ΑΕΙ σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 237 και την παρ. 1 του άρθρου 283 του ν. 4957/2022
- Επιστροφές καταβεβλημένων κεφαλαίων/δανείων
- Έκτακτες εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις ευάλωτων προσώπων (παρ. 1, 2 και 5 άρθρου 118 του ν.5072/2023, Α' 198) / έκτακτη οικονομική ενίσχυση μακροχρόνια ανέργων (ΚΥΑ 120578/2022)
- Εφάπαξ χρηματική παροχή που καταβάλλεται από τη ΔΥΠΑ σε πρόσωπα που καταρτίζουν Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης ύψους 300 ευρώ (παρ. 4 άρθρο 17 του ν. 4921/2022, Α'75).
- Εισπραττόμενα από συζύγους χρηματικά ποσά, δυνάμει του άρθρου 1400 του Α.Κ., λόγω αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα του γάμου (σχετ. το ΔΕΑΦ 1017570/01.02.2018 έγγραφό μας).
- Ποσό που προκύπτει από τον πλειστηριασμό κατοικιών, προκειμένου να καλυφθεί το τεκμήριο της ολοσχερούς τοκοχρεωλυτικής απόσβεσης του στεγαστικού δανείου (κωδικοί 727-728 του Πίνακα 5).
- Προνοιακές παροχές ΟΠΕΚΑ σε χρήμα
- Εξωϊδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες, ανεξαρτήτως του φορέα που το χορηγεί.
- Επίδομα γέννησης άρθ.1 & 10 του ν.4659/2020
- Έκτακτη οικονομική ενίσχυση ως αποζημίωση ειδικού σκοπού του άρθρου 79 του ν. 4949/2022 καθώς και το επίδομα εορτών Πάσχα 2023 του άρθρου 92 του ν. 5018/2023 εργαζομένων στον κλάδο γουνοποιίας, που τέθηκαν σε αναστολή οι συμβάσεις εργασίας τους
- Ποσά που εισπράχθηκαν εντός του έτους 2023 ως προσωρινό μέτρο ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού.
- Αποζημιώσεις και λοιπές παροχές ειδικού σκοπού που χορηγήθηκαν εξαιτίας των συνεπειών φυσικών καταστροφών, όπως πλημμύρες, σεισμοί και λοιπές θεομηνίες [πλην πρώτης αρωγής για στεγαστική συνδρομή (επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας) και για οικοσκευή λόγω φυσικών καταστροφών]

- Ποσά που καταβλήθηκαν εντός του φορολογικού έτους 2023, σε εκμισθωτές ακινήτων λόγω μερικής ή μη καταβολής μισθωμάτων κατ' εφαρμογή των μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών του COVID-19 (περ. α' παρ. 2 άρθρου 13 του ν. 4690/2020 -Α'104)
- Λοιπές περιπτώσεις (στις περιπτώσεις αυτές συγκαταλέγονται και ποσά που δεν έχουν τα εννοιολογικά γνωρίσματα του εισοδήματος ήτοι δεν υπάρχει περιοδικότητα και μόνιμη πηγή προέλευσης. Εδώ περιλαμβάνεται και το ποσό συμμετοχής του Δημοσίου για αποπληρωμή οφειλών στα πλαίσια του προγράμματος «Γέφυρα»)

Κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, κατά τη συμπλήρωση του κωδικού 781-782 της δήλωσης, όταν συμπληρώνονται ποσά που προέρχονται από πώληση ακινήτου, διάθεση λοιπών περιουσιακών στοιχείων, δάνεια, κληρονομίες, δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών ή λοιπές περιπτώσεις, επιλέγεται αν αυτά εισπράχθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στη συνέχεια αν εισπράχθηκαν στην αλλοδαπή επιλέγεται αν έχουν εισαχθεί ή όχι στην Ελλάδα. Τα ποσά που εισπράχθηκαν στην αλλοδαπή αλλά δεν έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα καλύπτουν μόνο δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην ημεδαπή στις περιπτώσεις που το τίμημα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή.

Επιστροφή καταβεβλημένων κεφαλαίων/ δανείων κλπ. μπορεί να συμπληρωθεί μόνο όταν το έτος που καταβλήθηκαν τα ποσά, υπάγονταν σε τεκμήριο. Συγκεκριμένα, μπορεί να δηλωθεί επιστροφή εταιρικού ή μετοχικού κεφαλαίου ή χρηματικού ποσού δανείου που επιστρέφεται από τον δανειολήπτη, μόνο εφόσον τα έτη που καταβλήθηκαν αυτά τα ποσά (ως καταβεβλημένο κεφάλαιο για αγορά επιχείρησης, σύσταση ή συμμετοχή σε αύξηση κεφαλαίου, για αγορά χρεογράφων, για χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε), αποτελούσαν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και είχαν δηλωθεί ορθά και συνεπώς είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν. Σε αντίθετη περίπτωση, κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτησή τους μειώνει τα ποσά αυτά και αναγράφεται μόνο η τυχόν διαφορά που προκύπτει. Στην περίπτωση πώλησης μετοχών εντός του εξεταζόμενου φορολογικού έτους, αναγράφεται το ποσό που αντιστοιχεί στην επιστροφή του επενδεδυμένου κεφαλαίου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές αποκτήθηκαν από 1.1.2014 και μετά, ενώ το τυχόν κέρδος, το οποίο αποτελεί εισόδημα, αναγράφεται είτε στον υποπίνακα 4Ε (αν φορολογείται) είτε στον Πίνακα 6 (αν δεν φορολογείται) κατά περίπτωση. Το ίδιο ισχύει και για τα μικτά ασφαλιστικά συμβόλαια τα οποία είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις, όπου κατά τη λήξη τους ή την πρόωρη εξαγορά τους, δύναται να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη τεκμηρίου, μόνο το μέρος του επιστραφέντος επενδεδυμένου κεφαλαίου που αναλογεί σε κεφάλαιο που καταβλήθηκε μετά την 01.01.2018 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης που ορίζει ότι οι καταβολές για ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια, κατά το μέρος που αποτελούν επενδυτικό προϊόν, υπάγονται σε τεκμήριο απόκτησης) και συνεπώς να αναγραφεί στους κωδικούς 781-782, καθόσον μόνο ποσά που αποτελούσαν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, είχαν ληφθεί υπόψη

κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και είχαν δηλωθεί ως τεκμήριο όταν καταβλήθηκαν, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη τεκμηρίων κατά την επιστροφή τους.

Ομοίως, δύναται να περιληφθεί στους κωδικούς αυτούς και ποσό φόρου που τυχόν επιστράφηκε σε φορολογούμενο, ως αχρεωστήτως καταβληθέν, ενώ είχε δηλωθεί και συμπεριληφθεί στις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογικού έτους που καταβλήθηκε.

Ιδιαίτερα για τις προνοιακές παροχές ΟΠΕΚΑ που καταβάλλονται σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία (Ε.2077/2020), σε ανασφάλιστους υπερήλικες και το μηνιαίο χρηματικό βοήθημα που χορηγείται σε ομογενείς πρόσφυγες αυτές μπορούν να καλύψουν τεκμήρια, ενώ η απόδειξη είσπραξης τους γίνεται με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο.

Δεν αναγράφονται στους κωδικούς αυτούς, συνεπώς δεν καλύπτουν τεκμήρια, τα ποσά που χορηγήθηκαν αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη συγκεκριμένων και ειδικών αναγκών του φορολογούμενου, όπως είναι τα έξοδα κηδείας της περίπτωσης γ΄ του άρθρου 4 του ν.4520/2018, ή η παροχή της περίπτωσης θ΄ του άρθρου 4 του ν.4520/2018 (η χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας σε ορισμένους μοναχούς, κληρικούς κλπ). Στις αποζημιώσεις και λοιπές παροχές ειδικού σκοπού που χορηγήθηκαν εξαιτίας των συνεπειών διαφόρων φυσικών καταστροφών, δεν περιλαμβάνονται τα ποσά που καταβλήθηκαν εντός του έτους 2023 έναντι πρώτης αρωγής για στεγαστική συνδρομή (επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας) λόγω φυσικών καταστροφών κατ' εφαρμογή των διατάξεων των ν. 4824/2021, 4839/2021 και των άρθρων 24Α και 24Β του ν. 4797/2021 και λοιπών ειδικών διατάξεων, καθώς τα ποσά που δαπανώνται για επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων από τους δικαιούχους δεν αποτελούν τεκμήριο απόκτησης εισοδήματος του άρθρου 32 ΚΦΕ. Δεν περιλαμβάνονται επίσης ποσά που δόθηκαν για αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών και αύξησης λειτουργικού κόστους ατομικών επιχειρήσεων (ενδεικτικά Fuel Pass, Samos και Evia Pass, Power Pass, αποζημίωση ειδικού σκοπού εκμεταλλευτών και οδηγών ταξί, έκτακτη επιχορήγηση επιχειρήσεων πληγείσων από τον πόλεμο στην Ουκρανία, οικονομική ενίσχυση προγράμματος «Τουρισμός για όλους»). Ομοίως δεν περιλαμβάνονται και τα ποσά που καταβλήθηκαν με τις ίδιες διατάξεις ως πρώτη αρωγή για αποζημίωση οικοσκευής, καθώς δεν αφορούν σε δαπάνες που αποτελούν τεκμήριο απόκτησης εισοδήματος του άρθρου 32 ΚΦΕ. Τα ανωτέρω ποσά, δεδομένου ότι δεν αποτελούν εισόδημα δεν αναγράφονται σε οποιοδήποτε κωδικό του Εντύπου Ε1.

Δηλωθέντα στους ανωτέρω κωδικούς χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν εντός του φορολογικού έτους 2023, τα οποία δεν αποτελούν εισόδημα και αφορούν κάθε είδους παροχές, αμοιβές, επιδόματα, αποζημιώσεις και ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στα πλαίσια αντιμετώπισης των συνεπειών κινδύνου διασποράς του COVID-19 ή εξαιτίας των συνεπειών διαφόρων φυσικών καταστροφών, αποδεικνύονται με κάθε πρόσφορο μέσο.

2.13.17   Κωδικοί 783-784

Δηλώνεται μόνο το τυχόν υπόλοιπο αχρησιμοποίητο μέρος των ποσών που είχαν ενταχθεί στις διατάξεις των άρθρων 38 του ν. 3259/2004 και 18 του ν. 3842/2010, το οποίο χρησιμοποιήθηκε κατά το εξεταζόμενο έτος. Οι φορολογούμενοι που θα δηλώσουν ποσά στους κωδικούς αυτούς, δύναται να οδηγηθούν στις αρμόδιες για την παραλαβή της

δήλωσης υπηρεσίες για έλεγχο. Οι κωδικοί αυτοί χρησιμοποιούνται μόνο για κάλυψη δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

2.13.18 Κωδικοί 787-788

Ανάλωση κεφαλαίου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλασσόταν από τον φόρο. Συμπληρώνεται το ποσό του κεφαλαίου που σχηματίσατε από αποταμιεύσεις προηγούμενων (συνεχόμενων) χρόνων, τα οποία ξοδέψατε το φορολογικό έτος 2023, εφόσον αποδεικνύετε ότι γι' αυτά φορολογηθήκατε ή απαλλαχθήκατε από τον φόρο νόμιμα. Ο τρόπος σχηματισμού των κεφαλαίων προηγούμενων ετών προσδιορίζεται αναλυτικά από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ν.2238/1994, όπως ίσχυαν κατά τα οικεία έτη και την περ.ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του ν.4172/2013, για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2014 και μετά. Για τα εισοδήματα ή ποσά που ήδη φορολογήθηκαν ή απαλλάχθηκαν από τον φόρο νόμιμα, απαιτούνται βεβαιώσεις των αρμόδιων φορέων γενικά ή των αρμόδιων υπηρεσιών από τις οποίες να προκύπτουν τα ποσά αυτά.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους και πιο συγκεκριμένα κατά την ανάλωση κεφαλαίου που πραγματοποιείται από 1.1.2010 και μετά, θα εκπίπτουν οι δαπάνες που ορίζονται από τα άρθρα 16 και 17 του ν.2238/1994 για τα έτη μέχρι και το 2013 και από τα άρθρα 31 και 32 του ν.4172/2013 για τα επόμενα έτη, ανεξάρτητα από το αν απαλλάσσονται της εφαρμογής του τεκμηρίου. Προκειμένου όμως για τις χρήσεις 2008 και 2009, οι δαπάνες των άρθρων 16 και 17 (ν.2238/1994) θα αφαιρούνται κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου των ετών αυτών μόνο εφόσον εμπίπτουν στις διατάξεις εφαρμογής του τεκμηρίου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα χρηματικά ποσά που συμπληρώνονται στους κωδικούς 781-782 και 787-788, εφόσον προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία που είχαν αποκτηθεί μετά την 1.1.1988 πρέπει να είναι μειωμένα με κάθε ποσό που είχε καταβληθεί για την απόκτησή τους (κόστος απόκτησης), εκτός εάν πρόκειται για ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου του έτους που καταβλήθηκαν, την ανάλωση του οποίου ο φορολογούμενος επικαλείται με την τρέχουσα δήλωση του. (σχετ.ΠΟΛ.1076/2015).

Το ίδιο ισχύει και για τα ποσά που έχουν φορολογηθεί αυτοτελώς ή απαλλάσσονται από τη φορολογία.

Στις χωριστές δηλώσεις συζύγων δεν δύνανται τα εισοδήματα του ενός συζύγου να καλύψουν τα τεκμήρια του άλλου, καθώς τα τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης βαρύνουν τον κάθε σύζυγο ατομικά. Το ελάχιστο ποσό αντικειμενικών δαπανών για κάθε σύζυγο στην περίπτωση χωριστών δηλώσεων είναι 3.000 ευρώ. Όσον αφορά τη δυνατότητα κάλυψης τεκμηρίων με ανάλωση κεφαλαίου, δεν μπορεί να γίνει επίκληση εισοδημάτων από τη χωριστή δήλωση του άλλου συζύγου. Τέλος, από τις κοινές δηλώσεις προηγούμενων ετών ο κάθε σύζυγος μπορεί να επικαλεστεί ανάλωση κεφαλαίου μόνο από τα δικά του εισοδήματα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στις περιπτώσεις έγγαμων φορολογούμενων που έχουν γνωστοποιήσει την επιλογή τους για υποβολή χωριστής δήλωσης και ο ένας εκ των δύο συζύγων δεν έχει ποσοστό συνιδιοκτησίας στην κύρια κατοικία, είτε είναι ιδιόκτητη, είτε δωρεάν παραχωρημένη, ούτε συμμετέχει ως μισθωτής στη μισθωμένη κύρια κατοικία, συμπληρώνει τον κωδικό 801 με τον ΑΦΜ του συζύγου και τον κωδικό 092 που αφορά στη φιλοξενία,

επιλέγοντας, κατά την υποβολή της δήλωσης με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας, την ένδειξη που έχει προστεθεί «συνοίκηση με σύζυγο».

2.13.19 Κωδικοί 649-650

Στους κωδικούς 649-650 «Μη εισαχθέντα μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας κ.λπ του ν. 27/1975» αναγράφονται τα ποσά των μη εισαχθέντων μερισμάτων αλλοδαπής προέλευσης πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975. Τα μερίσματα της περίπτωσης αυτής απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος με βάση τις διατάξεις του ν.27/1975, και καλύπτουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην ημεδαπή, στην περίπτωση που το τίμημα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Όταν το τίμημα καταβάλλεται στην αλλοδαπή, ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στην ημεδαπή, επιλέγεται, κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, στη συμπλήρωση των κωδικών του Πίνακα 5.2., η ένδειξη «καταβολή του τιμήματος στην αλλοδαπή».

2.14 Συμπλήρωση Πίνακα 7: Δαπάνες και λοιπά ποσά που αφαιρούνται από το συνολικό Εισόδημα ή από το φόρο

Στον Πίνακα αυτό συμπληρώνονται οι δαπάνες στις οποίες αποδεδειγμένα έχετε υποβληθεί μέσα στο 2023 αφού συνυποβάλετε, κατά περίπτωση, τα σχετικά δικαιολογητικά στοιχεία, εφόσον αυτά ζητηθούν από τις φορολογικές αρχές, προκειμένου να διενεργηθούν εκπτώσεις από το εισόδημα ή μειώσεις από τον φόρο κλίμακας με βάση το φορολογητέο εισόδημα. Δίπλα στους κωδικούς συμπληρώνονται τα ολικά ποσά, κατά κατηγορία δαπάνης, όπως αυτά προκύπτουν από τις σχετικές αποδείξεις.

Τα ποσά που εκπίπτουν θα υπολογιστούν από την Υπηρεσία ΓΔΗΛΕΔ της ΑΑΔΕ. Τονίζεται ότι σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής, για να αναγνωριστούν οι δαπάνες αυτές πρέπει να συνυποβάλετε με τη δήλωση τα σχετικά δικαιολογητικά απόδειξης της δαπάνης.

2.14.1 Κωδικός 049-050

Γράψτε το ποσό των δαπανών που πραγματοποιήσατε στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ., και έχουν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης όπως ενδεικτικά κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες [χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες, προπληρωμένες κάρτες (prepaid card)], με πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 4537/2018 (μεταφορά πίστωσης, εντολές άμεσης χρέωσης, πάγιες εντολές, τραπεζικές ή ταχυδρομικές επιταγές), μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής (e- banking), ηλεκτρονικού πορτοφολιού (e-wallet), paypal κ.λπ., καθώς και με καταβολή μετρητών προς Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών του ν.4537/2018 (σε γκισέ ή σε μηχανήμα easy-pay).

Οι δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών που συμπληρώνονται στους εν λόγω κωδικούς είναι αυτές που ορίζονται με την περίπτωση δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 15 ΚΦΕ και την απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών Α.1163/2020 (Β' 3119).

- Το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό των δαπανών προσδιορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του πραγματικού εισοδήματος, που προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία και μέχρι είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ δαπανών. **Επισημαίνεται** ότι, ως πραγματικό εισόδημα επί του οποίου υπολογίζεται το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό δαπανών είναι κάθε εισόδημα που εμπίπτει στις ως άνω κατηγορίες εισοδημάτων ανεξάρτητα από το γεγονός ότι φορολογείται αυτοτελώς ή με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 ΚΦΕ ή με την κλίμακα της παραγράφου 4 του άρθρου 40 ΚΦΕ ή απαλλάσσεται του φόρου.
- Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.5 του άρθρου 28Α ΚΦΕ, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν.5073/2023 (Α'204), το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα που λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 15 του ΚΦΕ δεν μπορεί να υπολείπεται του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος που προσδιορίζεται με τα άρθρα 28Α έως 28Δ.
- Στην περίπτωση που οι δαπάνες, που έχουν πραγματοποιηθεί εντός του φορολογικού έτους 2023 και αφορούν σε καταβολές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και ΕΝΦΙΑ (ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσης αυτών), δανειακές υποχρεώσεις προσωπικές ή επαγγελματικές προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) και για ενοίκια, υπερβαίνουν το εξήντα τοις εκατό (60%) του πραγματικού εισοδήματος, τότε το απαιτούμενο ποσοστό δαπανών περιορίζεται στο είκοσι τοις εκατό (20%), υπό την προϋπόθεση ότι οι ανωτέρω δαπάνες έχουν καταβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής. Στα ενοίκια περιλαμβάνεται το ποσό που καταβάλλεται για ενοίκιο κύριας ή/και δευτερεύουσας κατοικίας του φορολογούμενου, επαγγελματικής στέγης, καθώς και το ποσό που καταβάλλεται για ενοίκιο κατοικίας των εξαρτώμενων τέκνων του που φοιτούν σε άλλη πόλη.

Για τον φορολογούμενο του οποίου είναι κατασχεμένοι ένας ή περισσότεροι λογαριασμοί, πλην του ακατάσχετου λογαριασμού του ν. 4254/2014 (Α' 85), μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του οικείου φορολογικού έτους, το όριο δαπανών περιορίζεται στις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ δαπανών.

Τονίζεται ότι, στον υπολογισμό του πραγματικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνονται το ποσό της διατροφής που δίδεται από τον φορολογούμενο στον/στην διαζευγμένο/-η σύζυγο ή σε μέρος συμφώνου συμβίωσης ή/και σε εξαρτώμενο τέκνο του, εφόσον αυτό

καταβάλλεται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, καθώς και το εισόδημα που προκύπτει από την προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων της παρ. 1 του άρθρου 34 του ΚΦΕ.

Επίσης, δεν υπολογίζονται στο πραγματικό εισόδημα από μισθωτή εργασία-συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα, η αποζημίωση της παρ.3 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, το ασφάλισμα της παρ. 4 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, το επίδομα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων, καθώς και το επίδομα αναζήτησης εργασίας στο πλαίσιο δράσεων συμβουλευτικής (παρ. 5 άρθρου 64 ν.4756/2020), η αγροτική επιδότηση πρόωρης συνταξιοδότησης, η είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή οικονομικής ενίσχυσης λόγω διάλυσης αλιευτικού σκάφους, καθώς και οι έκτακτες αποζημιώσεις, αμοιβές, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19 και αποτελούν εισόδημα.

Προς διευκόλυνση των φορολογουμένων οι παραπάνω κωδικοί προσυμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με δυνατότητα μεταβολής από τους φορολογούμενους. Η Φορολογική Διοίκηση αναρτά την ηλεκτρονική πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και οι φορολογούμενοι έχοντας οι ίδιοι το βάρος της απόδειξης, αναγράφουν αυτά που πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Δαπάνες οι οποίες έχουν μεν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής αλλά δεν περιλαμβάνονται στην αναρτώμενη πληροφόρηση, συμπεριλαμβάνονται εφόσον πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις και αποδεικνύονται από τον φορολογούμενο με κάθε πρόσφορο μέσο.

Επισημαίνεται ότι λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, εφόσον πραγματοποιούνται στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ. και περιλαμβάνονται στις ακόλουθες ομάδες του δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ.:

- Ομάδα 1 (Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά).
- Ομάδα 2 (Αλκοολούχα ποτά και καπνός).
- Ομάδα 3 (Ένδυση και υπόδηση).
- Ομάδα 4 (Στέγαση), εξαιρουμένων των ενοικίων.
- Ομάδα 5 (Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες).
- Ομάδα 6 (Υγεία).
- Ομάδα 7 (Μεταφορές), εξαιρουμένης της δαπάνης για τέλη κυκλοφορίας και της αγοράς οχημάτων, πλην των ποδηλάτων.
- Ομάδα 8 (Επικοινωνίες).
- Ομάδα 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), εξαιρουμένης της αγοράς σκαφών, αεροπλάνων και αεροσκαφών.
- Ομάδα 10 (Εκπαίδευση).
- Ομάδα 11 (Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια).
- Ομάδα 12 (Άλλα αγαθά και υπηρεσίες).

Οι εν λόγω δαπάνες πρέπει να πραγματοποιούνται μέσα στο τρέχον φορολογικό έτος (2023) και ειδικά σε ό,τι αφορά την καταβολή σε δόσεις για τον υπολογισμό του απαιτούμενου ποσού δαπανών λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των δόσεων που εκκαθαρίζονται στο οικείο φορολογικό έτος.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις κοινών τραπεζικών λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) οι πραγματικοί δικαιούχοι, οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις, μπορούν να χρησιμοποιούν τους εν λόγω λογαριασμούς ανάλογα με τις δαπάνες που πραγματοποιούν μέσω αυτών. Τα ίδια ισχύουν και για πιστωτικές κάρτες με δικαιούχους κύρια και πρόσθετα μέλη.

Σημειώνεται ότι ειδικά για τους λογαριασμούς ΔΕΚΟ που είναι σε όνομα διαφορετικό από εκείνο που τους εξοφλεί, γίνονται δεκτές οι εν λόγω δαπάνες, εφόσον ο καταβάλλων τη δαπάνη είναι και ο πραγματικός χρήστης του ακινήτου.

Διευκρινίζεται, στην περίπτωση δαπανών των κοινόχρηστων χώρων, οι οποίες εξοφλούνται από τον διαχειριστή της πολυκατοικίας/συγκροτήματος ιδιοκτησιών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, αυτές θα λαμβάνονται υπόψη για τους ενοίκους ή ιδιοκτήτες ανάλογα με το ποσό που τους αντιστοιχεί.

Ειδικά για τους ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα λαμβάνονται υπόψη και εκείνες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον επαγγελματικό τους τραπεζικό λογαριασμό, εφόσον αυτές αφορούν σε ατομικές ιδιωτικές τους δαπάνες και όχι στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Τονίζεται ότι λαμβάνονται υπόψη και οι δαπάνες του άρθρου 39B του ΚΦΕ, που σχετίζονται με τη λήψη υπηρεσιών και αφορούν στην ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων, καθώς οι εν λόγω δαπάνες εντάσσονται στην υποομάδα 432 (υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης κατοικίας) της ομάδας 4 του δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Σε περίπτωση που κάποια από τα δικαιολογητικά που αφορούν δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής έχουν κατατεθεί στον εργοδότη του φορολογούμενου ή στο ασφαλιστικό ταμείο/ασφαλιστική εταιρεία που είναι ασφαλισμένος, προκειμένου να αποζημιωθεί για την πραγματοποίηση αυτών των δαπανών, λαμβάνεται υπόψη μόνο το τυχόν μέρος της δαπάνης που επιβαρύνθηκε ο ίδιος ο φορολογούμενος. Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων δαπανών αποτελούν οι φαρμακευτικές, οι δαπάνες για την αγορά ορθοπεδικών ειδών (νάρθηκες, κηδεμόνες, υποδήματα, κ.λπ.), αναλώσιμων νοσηλευτικών υλικών, αναπηρικών βοηθητικών οργάνων (πατερίτσες, αναπηρικά αμαξίδια, στρώματα κατάκλισης, κ.λπ.), ειδικών μηχανημάτων (νεφελοποιητές, συσκευές αναρρόφησης, φιάλες οξυγόνου, κ.λπ.), οι δαπάνες για έξοδα μετακίνησης και διαμονής των ασφαλισμένων, οι δαπάνες για νοσήλια, οι δαπάνες για βρεφονηπιακούς σταθμούς, κ.λπ., **όταν δεν καλύπτονται στο σύνολό τους** από εργοδότες, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες δύναται να χρησιμοποιηθούν από τους φορολογούμενους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν δαπάνες που εκπίπτουν με βάση άλλη φορολογική διάταξη. Προκειμένου να ληφθούν αυτά τα ποσά υπόψη, απαιτείται βεβαίωση του εργοδότη ή ασφαλιστικού ταμείου ή της ασφαλιστικής εταιρείας από την οποία να προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Τα στοιχεία του προσώπου για το οποίο καταβλήθηκε η δαπάνη,
2. Το συνολικό ποσό της δαπάνης, για το οποίο υποβλήθηκαν δικαιολογητικά,

3. Το ποσό της δαπάνης που καλύφθηκε από τον εργοδότη ή το ασφαλιστικό ταμείο ή την ασφαλιστική επιχείρηση και
4. Το υπόλοιπο ποσό της δαπάνης με το οποίο επιβαρύνεται ο φορολογούμενος.

Στην περίπτωση που η βεβαίωση εκδοθεί κατά το επόμενο έτος από το έτος που κατεβλήθησαν οι δαπάνες, είτε υποβάλλεται τροποποιητική δήλωση βάσει του άρθρου 23 του ΚΦΔ για το έτος που κατεβλήθησαν, είτε δηλώνονται για να εκπέσουν στο έτος χορήγησης της βεβαίωσης.

Για την απόδειξη της εξόφλησης με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής των δαπανών απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 4 της Α 1163/2020 ΑΥΟ, γίνεται δεκτό κάθε πρόσφορο μέσο όπως ενδεικτικά, κατάσταση κίνησης τραπεζικού λογαριασμού (bank statement) ή αντίγραφο κίνησης τραπεζικού λογαριασμού, αναλυτική εικόνα καρτών, αποδεικτικά κατάθεσης ή εξόφλησης, αντίγραφο εκτύπωσης της συναλλαγής του τερματικού μηχανήματος (POS) κ.λπ. χωρίς να απαιτείται η συλλογή αποδείξεων.

Σε κάθε περίπτωση υποβολής της δήλωσης δεν συνυποβάλλονται τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την πραγματοποίηση της δαπάνης για απόκτηση αγαθών και λήψης υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, τα οποία φυλάσσονται από τον φορολογούμενο και παραδίδονται εφόσον ζητηθούν για έλεγχο.

Επίσης, σε περίπτωση κοινής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, όπου καλύπτεται το απαιτούμενο ποσό δαπανών από οποιονδήποτε εκ των δυο συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, το τυχόν πλεονάζον ποσό δύναται κατά τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος να μεταφερθεί στον άλλο σύζυγο ή στο άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης για τυχόν κάλυψη του ελάχιστα απαιτούμενου ποσού δαπανών. Ακόμη στην ίδια ως άνω περίπτωση, όταν ένας εκ των δυο συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, ανήκει στα πρόσωπα των περιπτώσεων για τα οποία δεν απαιτείται η πραγματοποίηση δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής και εφόσον πραγματοποιεί δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, τότε το δηλωθέν ποσό των δαπανών του δύναται κατά τον προσδιορισμό του φόρου, να μεταφερθεί στον άλλο σύζυγο ή στο άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης για τυχόν κάλυψη του ελάχιστα απαιτούμενου ποσού δαπανών (σχετ. άρθρο 6 της Α. 1163/2020 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Βάσει του άρθρου 3 της Α.1163/2020 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών συγκεκριμένες κατηγορίες φορολογουμένων εξαιρούνται από την υποχρέωση πραγματοποίησης δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής και δεν απαιτείται να προσκομίσουν αποδείξεις, αλλά έχουν την υποχρέωση να συμπληρώσουν τους κωδικούς 023-024.

Στο ποσό των δαπανών που αναγράφεται στους κωδικούς αυτούς περιλαμβάνονται και αναγράφονται διακριτά σε σχετικό εσωτερικό πίνακα, κατά την υποβολή της δήλωσης:

α) Οι δαπάνες λήψης υπηρεσιών που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής και ανήκουν σε ορισμένες υποκατηγορίες δαπανών της Ομάδας 6 (Υγεία) του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Δ.Τ.Κ.) της ΕΛ.ΣΤΑΤ., όπως αυτές καθορίστηκαν με το άρθρο 1 της υπό στοιχεία 35565 ΕΞ 2022 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 1369) και σύμφωνα με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της περ. δ) της παρ. 6 του άρθρου 15 ΚΦΕ (όπως προστέθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 50 του ν.

4876/2021), ειδικά για τα φορολογικά έτη 2022 έως και 2025, υπολογίζονται στο διπλάσιο της αξίας τους για την κάλυψη του απαιτούμενου ποσού δαπανών και

αβ) Οι δαπάνες λήψης υπηρεσιών που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής των Ομάδων 4 (Στέγαση), 5 (Υπηρεσίες), 7 (Μεταφορές), 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), 10 (Εκπαίδευση), 12 (Υπηρεσίες) της περ. δ) της παρ. 6 του άρθρου 15 του ΚΦΕ (όπως προστέθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 50 του ν. 4876/2021), όπως αυτές καθορίστηκαν με το άρθρο 2 της ως άνω υπό στοιχεία 35565 ΕΞ 2022 απόφασης, για τις οποίες, ειδικά για τα φορολογικά έτη 2022 έως και 2025, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 7 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, αφαιρείται αναλογικά ποσό ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) των δαπανών από το φορολογητέο εισόδημα του φυσικού προσώπου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία, αποκλειστικά και μόνο για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος. Το αφαιρούμενο ποσό εισοδήματος δεν υπερβαίνει το συνολικό πραγματικό εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία του φυσικού προσώπου και περιορίζεται μέχρι και το ύψος του ποσού των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ετησίως συνολικά για τα ως άνω εισοδήματα. Οι δαπάνες της παρούσας περίπτωσης αφορούν αποκλειστικά τον φορολογούμενο και δεν δύναται το τυχόν πλεονάζον ποσό να χρησιμοποιηθεί από τον άλλο σύζυγο ή μέλος συμφώνου συμβίωσης και λαμβάνονται υπόψη και για την εφαρμογή της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 15 του ΚΦΕ.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι δαπάνες της παρούσας περίπτωσης που αφορούν στις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης κατοικίας, δεν αναγράφονται όταν για το φυσικό πρόσωπο έχουν τύχει εφαρμογής, μέσα στο φορολογικό έτος 2023, οι διατάξεις του άρθρου 39B του ΚΦΕ.

2.14.2 Κωδικοί 059-060

Συμπληρώνονται τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε, λόγω δωρεάς, προς τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους ιερούς ναούς, τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα δημοτικά νοσοκομεία και τα νοσοκομεία που είναι ν.π.ι.δ. και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά ν.π.δ.δ., τα ν.π.ι.δ. που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν.1514/1985, τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά ν.π.ι.δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά ν.π.ι.δ. που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς και τα αθλητικά σωματεία που έχουν συσταθεί νόμιμα και είναι αναγνωρισμένα από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, εφόσον τα ποσά των δωρεών προορίζονται για την καλλιέργεια και ανάπτυξη των ερασιτεχνικών τους τμημάτων και για την εξυπηρέτηση των αθλητικών τους σκοπών. Από το φορολογικό έτος 2020 και εξής επί των ανωτέρω δωρεών αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τον φόρο ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%), εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 19 του ΚΦΕ. Το συνολικό ποσό των δωρεών επί του οποίου υπολογίζεται μείωση φόρου δε μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του δωρητή. Η μείωση διενεργείται εφόσον τα ποσά των δωρεών υπερβαίνουν

συνολικά τα 100 ευρώ. Το 20% του ποσού των δωρεών αυτών θα αφαιρεθεί από το φόρο σας.

Στους ανωτέρω κωδικούς συμπληρώνονται και οι δωρεές τροφίμων που πραγματοποιήθηκαν εντός του φορολογικού έτους 2023 προς τους δωρεοδόχους της περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.2859/2000 (Α΄248), προκειμένου να διανεμηθούν αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση ή την ανακούφιση ευπαθών κοινωνικών ομάδων χωρίς αντάλλαγμα, εφόσον τα αγαθά αυτά δεν θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Οι δωρεές αυτές σε είδος εκπίπτουν από το φόρο κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Το συνολικό πόσο της μείωσης του φόρου εισοδήματος δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος. Στους δωρεοδόχους της περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.2859/2000 περιλαμβάνονται υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν συσταθεί νόμιμα στην Ελλάδα και έχουν φιланθρωπικό ή κοινωφελή σκοπό ή σε οργανισμούς τοπικούς αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα των κλιμάτων της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα ή θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα του άρθρου 13 του ν. 4301/2014 (Α΄ 223) ή νομικό πρόσωπο του άρθρου 1 του ν. 3512/2006 (Α΄ 264) ή τα Βακούφια Ρόδου και Κω, καθώς και ν.π.ι.δ. ή οντότητες που εποπτεύονται από τους παραπάνω φορείς ή το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

2.14.3 Κωδικοί 031-032

Συμπληρώστε τα ποσά των δωρεών που καταβάλατε σε αντίστοιχους κρατικούς φορείς, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ και σε χώρες του Ε.Ο.Χ., τα οποία συμπληρώνονται και στους κωδικούς 059-060.

Τα ποσά των δωρεών αναγνωρίζονται εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικούς για το σκοπό αυτό λογαριασμούς τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα ή στη χώρα εγκατάστασης των πιο πάνω φορέων.

Ως χρόνος πραγματοποίησης της δωρεάς θεωρείται ο χρόνος κατάθεσης αυτών και όχι ο χρόνος είσπραξης τους από το δωρεοδόχο.

Για την απόδειξη της δωρεάς χρηματικών ποσών απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά: α) γραμμάτιο είσπραξης του ποσού της δωρεάς, το οποίο εκδίδεται από το πιστωτικό ίδρυμα όπου υφίσταται ειδικός λογαριασμός του νομικού προσώπου για τον σκοπό αυτό και το οποίο θα πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή, κατά περίπτωση, β) βεβαίωση ή αντίγραφο της οικείας πράξης του νόμιμου εκπροσώπου του δωρεοδόχου από την οποία να προκύπτει η αποδοχή της δωρεάς και η καταχώρηση του ποσού αυτής στα επίσημα βιβλία του δωρεοδόχου (σχετ. ΠΟΛ.1088/2015 Απόφαση ΓΓΔΕ, ΦΕΚ 763 Β').

Για την απόδειξη της απόδοσης της δωρεάς σε είδος προς τους δωρεοδόχους της περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2859/2000 (Α΄248), απαιτείται βεβαίωση έκαστου δωρεοδόχου στην οποία αναγράφονται, μεταξύ άλλων, τα δωριζόμενα τρόφιμα κατ' είδος και ποσότητα καθώς επίσης και ο σκοπός που θα διατεθούν ή / και η κοινωνική ομάδα που θα διανεμηθούν. Ειδικότερα, τα ποσά των δωρεών αποδεικνύονται με βάση το σχετικό

παραστατικό αγοράς από κατάσταση πώλησης αυτών, εφόσον υφίσταται, ή ελλείπει αυτού, με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο διαθέτει ο δωρητής από το οποίο προκύπτει η τρέχουσα μέση τιμή πώλησης των δωριζόμενων τροφίμων.

Σημειώνεται ότι στους κωδικούς 059-060 αναγράφονται και τα ποσά που έχουν καταβληθεί μέσω e-banking ή οποιουδήποτε άλλου ηλεκτρονικού μέσου πληρωμών, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από την κίνηση του τραπεζικού λογαριασμού του καταβάλλοντα ή από οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό εκδώσει το πιστωτικό ίδρυμα. Επίσης, αναγράφονται και τα χρηματικά ποσά των δωρεών που έχουν καταβληθεί μέσω ΕΛΤΑ και κατατίθενται στα καταστήματα των Ελληνικών Ταχυδρομείων υπέρ φορέων της ΠΟΛ 1010/2014 Απόφασης όπως τροποποιήθηκε με την Α.1468/2019 (Β' 4762) και ισχύει. Για την απόδειξη της καταβολής σε αυτή την περίπτωση απαιτείται, αντί του γραμματίου είσπραξης του πιστωτικού ιδρύματος που αναφέρεται στην ΠΟΛ.1088/2015 Απόφαση, αποδεικτικό κατάθεσης που εκδίδεται από τα ΕΛΤΑ στο οποίο θα πρέπει να αναγράφονται ο αριθμός του αποδεικτικού κατάθεσης (αριθμός συναλλαγής), το ποσό της δωρεάς, καθώς και η ημερομηνία κατάθεσης του ποσού. Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται και οι δωρεές σε αθλητικά σωματεία, όπως ορίστηκαν με την Α.1468/2019 (Β' 4762) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών.

2.14.4 Κωδικοί 061-062

Συμπληρώνονται τα χρηματικά ποσά που καταβάλατε για πολιτιστικές χορηγίες του ν.3525/2007 στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες του άρθρου 741 Α.Κ., που επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

Το αφαιρούμενο συνολικό ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος το οποίο θα αφαιρεθεί από το εισόδημά σας.

Για την απόδειξη της καταβολής των ποσών της πολιτιστικής χορηγίας του ν.3525/2007 που αναγράφηκαν στους κωδικούς αριθμούς 061-062, απαιτείται ευκρινές αντίγραφο της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού (νυν Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού) με την οποία χαρακτηρίζεται η απαιτούμενη από το νόμο έγγραφη σύμβαση χορηγίας μεταξύ χορηγού και αποδέκτη της χορηγίας ως πολιτιστική. Σε περίπτωση χορηγίας χρηματικών ποσών απαιτούνται και τα πρωτότυπα αποδεικτικά καταβολής των ποσών της χορηγίας, ενώ σε περίπτωση χορηγίας σε είδος ή άυλα αγαθά ή υπηρεσίες, απαιτείται και ευκρινές φωτοαντίγραφο της κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού (νυν Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Πολιτισμού και Αθλητισμού) για την εκτίμηση της αξίας τους, καθώς και τα αποδεικτικά παράδοσης της χορηγίας από τον χορηγό και παραλαβής της από τον αποδέκτη αυτής.

2.14.5 Κωδικοί 077-078

Συμπληρώνεται το διπλάσιο ποσό του μισθώματος που καταβάλατε το 2023 για επιχείρηση τριτογενούς τομέα που είναι εγκατεστημένη σε κτήριο της περιοχής «Γεράνι» ή «Μεταξουργείο», το οποίο εκπίπτει από το φόρο σας σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. Β2

των άρθρων 43 και 44 του ν.4030/2011. Η έκπτωση αυτή διενεργείται κάθε χρόνο και κατ' ανώτατο όριο για μια πενταετία από τον χρόνο πρώτης εγκατάστασης (ΠΟΛ 1096/2012 Κ.Υ.Α. Β'1162). Οι φορολογούμενοι που ωφελούνται του πιο πάνω κινήτρου της έκπτωσης του διπλάσιου μισθώματος που καταβάλλεται από τον φόρο εισοδήματος, οφείλουν να αποστείλουν στην αρμόδια για την υποβολή της δήλωσης υπηρεσία, με τους προβλεπόμενους τρόπους, τα δικαιολογητικά που ορίζονται στο άρθρο 2 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1096/2012 (ΦΕΚ Β' 1162) Α.Υ.Ο. μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η βεβαίωση της Διεύθυνσης Δόμησης του Δήμου Αθηναίων από την οποία να προκύπτει ότι η εγκατάσταση της χρήσης της ασκούμενης δραστηριότητας της επιχείρησης στις περιοχές Γεράνι και Μεταξουργείο του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας επιτρέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις των π.δ. της 2/13.7.1994 (Δ'704) και 23.7/19.8.1988 (Δ'616) και είναι μεταξύ των περιλαμβανομένων στην παρ.3 του άρθρου 1 της ΠΟΛ 1096/2012.

2.14.6 Κωδικοί 663-664

Αναγράφονται από τα φυσικά πρόσωπα που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα τα ποσά της επένδυσης για παραγωγή οπτικοακουστικού έργου του άρθρου 71 Ε του ΚΦΕ, οι διατάξεις του οποίου ενσωματώθηκαν στον ΚΦΕ με την παράγραφο 1 του άρθρου 116 του ν. 4549/2018 και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 12 του ν. 4704/2020 (Ε. 2189/2020), προκειμένου το ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των επιλέξιμων δαπανών να εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημά τους, κατ' αναλογία από την κάθε κατηγορία εισοδήματός τους (σχετ. η υπ' αριθμ. 31548/10.11.2020 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Επικρατείας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και η Ε 2189/2020 εγκύκλιος ΑΑΔΕ).

2.14.7 Κωδικοί 055-056 και 057-058

Αναγράψτε τα ποσά δαπάνης για την ιδιωτική χρηματοδότηση πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, καθώς και για την ιδιωτική χρηματοδότηση υποψηφίων ή/και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αντίστοιχα (άρθρο 8 ν.3023/2002, όπως ισχύει). Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 19 του ΚΦΕ (η οποία προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 45 του ν.4472/2017 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4873/2021), ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) επί των ανωτέρω ποσών που χορηγούνται σε δικαιούχους χρηματοδότησης της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.3023/2002, όπως ισχύει, εκπίπτει από το φόρο, με την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτά υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους τα εκατό (100) ευρώ. Επιπλέον, το συνολικό ποσό των εν λόγω δαπανών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του χρηματοδότη και με την επιφύλαξη των παρ. 1,2 και 5 του άρθρου 8 του ν. 3023/2002, όπως ισχύει.

Η ιδιωτική χρηματοδότηση πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, από το ίδιο πρόσωπο/χρηματοδότη, κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, (μη συμπεριλαμβανομένων στον υπολογισμό του εν λόγω ορίου των ποσών της αποζημίωσης βουλευτών και ευρωβουλευτών και των συντάξεων βουλευτών και ευρωβουλευτών που διατίθενται στα κόμματα ή σε συνασπισμούς κομμάτων). Αντίστοιχα, η χρηματοδότηση υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου της

Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το ίδιο πρόσωπο/χρηματοδότη, κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. (άρθρο 8 ν.3023/2002, όπως ισχύει).

Κάθε ποσό χρηματοδότησης προς πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων, καθώς και προς υποψηφίους ή/και αιρετούς αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που υπερβαίνει τα 500 ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά μόνο μέσω των τραπεζικών λογαριασμών που τηρούνται από τους δικαιούχους χρηματοδότησης, με ονομαστική κατάθεση. Η χρηματοδότηση με ποσά μικρότερα των ανωτέρω μπορεί να πραγματοποιείται με οποιαδήποτε μέθοδο επιτρέπει τη σύνδεση του προσφερόμενου ποσού με κάποιο φυσικό πρόσωπο το οποίο να μπορεί να ταυτοποιηθεί. Σε περίπτωση χρηματοδότησης χωρίς τραπεζική κατάθεση στους προαναφερθέντες λογαριασμούς εκδίδεται υποχρεωτικά απόδειξη είσπραξης, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός δελτίου ταυτότητας του καταθέτοντος προσώπου (άρθρα 7 και 7β ν. 3023/2002, όπως ισχύει).

Τα πρόσωπα που χρηματοδοτούν τους ως άνω δικαιούχους φυσικά πρόσωπα με ποσά άνω των 300 ευρώ ανεξαρτήτως τρόπου χρηματοδότησης, ελέγχονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ΚΦΕ και υποχρεούνται να συμπεριλάβουν το ποσό της χρηματοδότησης στον πίνακα 5.2 κωδικοί 725-726 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Για την ιδιωτική χρηματοδότηση εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων του ν.3023/2002, όπως ισχύουν, για τον έλεγχο των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και βουλευτών.

2.14.8 Κωδικοί 623-624

Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται προκειμένου να γίνει χρήση των κινήτρων φορολογικής απαλλαγής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3908/2011 (Α' 8) και του ν. 4399/2016 (Α' 117) όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4605/2019 (Α' 67) και να αφαιρεθεί το ποσό της απαλλαγής από την καταβολή φόρου επιχειρηματικής δραστηριότητας κατά το τρέχον φορολογικό έτος, λόγω πραγματοποίησης παραγωγικών επενδύσεων. Ο τρόπος και οι ιδιαίτερες προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος χρήσης της φορολογικής απαλλαγής και ο υπολογισμός αυτής, ορίζονται στις ανωτέρω διατάξεις και τις σχετικές εφαρμοστικές αποφάσεις (σχετ. οι υπό στοιχεία 61239/2020- Β' 2471 και 61238/2020- Β' 2471 Αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων). Επίσης, οι ως άνω κωδικοί συμπληρώνονται προκειμένου να γίνει χρήση και των κινήτρων φορολογικής απαλλαγής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4608/2019 (Α' 66), του ν. 4864/2021 (Α' 237) και του ν. 4887/2022 (Α' 16).

2.14.9 Κωδικοί 625-626

Συμπληρώνονται οι εισφορές κεφαλαίου που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 70Α του ΚΦΕ όπως προστέθηκε με το άρθρο 49 του ν. 4712/2020 (Α' 146). Από το φορολογητέο εισόδημα του «επενδυτικού αγγέλου» (επενδυτή) εκπίπτει ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της εισφοράς κεφαλαίου σε επιχειρήσεις [Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ), Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) και Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ) με έδρα την Ελλάδα], που είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων

της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αναλογικά ανά κατηγορία δηλωθέντος εισοδήματος του φορολογικού έτους εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η εισφορά κεφαλαίου [σχετική η αριθμ. 39937/2021 (Β' 1415) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ].

Το ποσό της έκπτωσης υπολογίζεται επιμεριστικά ανά κατηγορία και κατ' αναλογία του δηλωθέντος εισοδήματος. Η έκπτωση δύναται να εφαρμόζεται για εισφορά κεφαλαίου μέχρι του συνολικού ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος, οι δε εισφορές αυτές διενεργούνται σε έως τρεις (3), κατά τον μέγιστο αριθμό, διαφορετικές νεοφυείς επιχειρήσεις και μέχρι του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ανά επιχείρηση. Η έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα του «επενδυτικού αγγέλου» πραγματοποιείται με την αναγραφή του ποσού της εισφοράς κεφαλαίου στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο αυτό καταβλήθηκε, με την προϋπόθεση η πραγματοποίηση της εισφοράς κεφαλαίου να έχει ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Σε περίπτωση που η εισφορά κεφαλαίου ολοκληρωθεί μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η καταβολή, η έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα πραγματοποιείται στο φορολογικό έτος που αυτή ολοκληρώθηκε. Το δικαίωμα έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα, παρέχεται τόσο στους φορολογούμενους που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην ημεδαπή όσο και στους φορολογικούς κάτοικους αλλοδαπής.

Τα δικαιολογητικά έγγραφα που αποδεικνύουν την πραγματοποίηση της εισφοράς είναι τα αναφερόμενα στο παράρτημα της αριθμ. 39937/2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Διοικητή ΑΑΔΕ. Τα εν λόγω έγγραφα φυλάσσονται από τους φορολογούμενους μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση ολικής ή μερικής επιστροφής του κεφαλαίου που καταβλήθηκε, αλλά δεν χρησιμοποιήθηκε για την εν γένει ανάπτυξη της επιχείρησης και για το οποίο έτυχαν εφαρμογής οι διατάξεις της αριθμ. 39937/2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Διοικητή ΑΑΔΕ, ο «επενδυτικός άγγελος» οφείλει για το φορολογικό έτος εντός του οποίου έτυχε του φορολογικού πλεονεκτήματος, να υποβάλει σχετική τροποποιητική δήλωση διαγράφοντας μερικά ή ολικά, κατά περίπτωση, το ποσό της εισφοράς κεφαλαίου. Εφόσον η τροποποιητική δήλωση υποβληθεί μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου από τη Φορολογική Διοίκηση δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 5 της Αριθμ. 39937/2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Διοικητή ΑΑΔΕ. Αντίθετα, επιβάλλεται στον «επενδυτικό άγγελο» το πρόστιμο του άρθρου 5, εάν μετά από έλεγχο η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώσει την μη τήρηση των οριζόμενων της ίδιας ως άνω Κοινής Απόφασης.

2.14.10   **Κωδικοί 627-628**

Στους κωδικούς 627-628 συμπληρώνεται το συνολικό ποσό των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί εντός του φορολογικού έτους 2023 και αφορούν στη λήψη υπηρεσιών για ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων του άρθρου 39 Β του ΚΦΕ. Με τις διατάξεις αυτές αναγνωρίζεται στο εξής μείωση από το φόρο εισοδήματος των φυσικών

προσώπων, επί του ποσού των δαπανών που αφορούν λήψη υπηρεσιών για την αισθητική, λειτουργική και ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, τα οποία δεν έχουν ήδη ενταχθεί ή δεν θα ενταχθούν σε πρόγραμμα αναβάθμισης κτιρίων και εφόσον οι εν λόγω δαπάνες πραγματοποιούνται με τη χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών. Οι δαπάνες, μειώνουν ισόποσα κατανεμημένες σε περίοδο τεσσάρων (4) ετών, σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) του ύψους τους, τον φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων, μέχρι του αναλογούντος για κάθε φορολογικό έτος φόρου, με ανώτατο συνολικά όριο δαπάνης τις δεκαέξι χιλιάδες (16.000) ευρώ. Αν το ποσό της πίστωσης που δικαιούται ο φορολογούμενος για το οικείο φορολογικό έτος είναι μεγαλύτερο από τον φόρο που αναλογεί, το πλεονάζον ποσό δεν επιστρέφεται, δεν συμψηφίζεται με άλλη φορολογική υποχρέωση, δεν μεταφέρεται και δεν εκπίπτει σε επόμενο φορολογικό έτος ούτε μεταφέρεται προς έκπτωση στον άλλο σύζυγο ή στο έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης.

Επισημαίνεται ότι δεν απαιτείται να συμπληρώσετε το 1/4 της δαπάνης του προηγούμενου έτους, καθώς κατά την εκκαθάριση της δήλωσης υπολογίζεται αυτόματα η μείωση αυτή και θα εμφανίζεται στην πράξη προσδιορισμού φόρου.

Οι «επιλέξιμες δαπάνες» αναγνωρίζονται για τη μείωση του φόρου, εφόσον:

1. πραγματοποιούνται από 1/1/2020 έως και 31/12/2024 σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα και οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται από επιχειρήσεις με φορολογική κατοικία στην Ελλάδα ή που διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στην ημεδαπή και
2. δεν έχουν εκπέσει ως δαπάνη από τα ακαθάριστα έσοδα επιχειρηματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ.

Το ποσό της μείωσης του φόρου που δικαιούται ο φορολογούμενος υπολογίζεται επί ανώτατου συνολικού ορίου δαπάνης δεκαέξι χιλιάδων (16.000) ευρώ, για όλα τα έτη, ήτοι 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024. Το ανώτατο ποσό μείωσης που δικαιούται ο φορολογούμενος ανέρχεται συνολικά στο ποσό των έξι χιλιάδων τετρακοσίων (6.400) ευρώ, κατανεμημένο στο έτος που πραγματοποιείται η δαπάνη ή μέρος αυτής και στα τρία επόμενα έτη (Σχετ. Α. 1090/2021 ΚΥΑ).

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση του φόρου από το ποσό των δαπανών, αποτελεί η απόδειξή τους με νόμιμα παραστατικά του ν. 4308/2014 και η εξόφλησή τους με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών. Στα παραστατικά απαιτείται να αναγράφεται διακριτά το ποσό που αφορά στα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν σε σχέση με το ποσό που αφορά αποκλειστικά στη λήψη υπηρεσιών, διότι μόνο το μέρος της δαπάνης που αφορά στη λήψη υπηρεσιών εμπίπτει στις εν λόγω διατάξεις.

2.14.11 Κωδικοί 629-630

Στους κωδικούς 629- 630 συμπληρώνονται οι δωρεές προς το «Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος» ή την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ) ή την Εθνική Λυρική Σκηνή (ΕΛΣ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 της σύμβασης δωρεάς που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν.3785/2009. Τα ποσά αυτά εξαιρούνται από τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του άρθρου 32 ΚΦΕ.

2.14.12 Κωδικοί 633-634

Στους κωδικούς 633-634 συμπληρώνεται το ποσό που καταβλήθηκε εντός του φορολογικού έτους 2023 από φορολογούμενους καθηγητές και λέκτορες πλήρους απασχόλησης σε Α.Ε.Ι. που δεν ασκούν ατομικά επιχειρηματική δραστηριότητα, στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι., κατ' εφαρμογή της διάταξης της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α΄ 195), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 113 παρ.1 ν.4821/2021 (Α΄ 134) και αφορά στα έτη 2018 και επόμενα. Σύμφωνα με τη διάταξη της περ. ε΄ της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 68 παρ.1 ν.4758/2020 (Α΄ 242) και ισχύει σύμφωνα με την περ. α΄ του άρθρου 485 ν.4957/2022 (Α 141), το ποσό που καταβάλλεται από κάθε υπόχρεο καθηγητή ή υπηρετούντα λέκτορα για οφειλές του έτους 2018 και εξής εκπίπτει από τη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται κατά το επόμενο φορολογικό έτος. Επομένως τα ποσά που προσδιορίστηκαν κατ' εφαρμογή της διάταξης της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, καταβλήθηκαν το έτος 2023 και αφορούν σε οφειλές των ετών 2018 έως και 2022 αφαιρούνται από τα εισοδήματα όλων των κατηγοριών που θα περιληφθούν στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023.

2.14.13 Κωδικοί 635-636

Στους κωδικούς 635-636 αναγράφονται οι χρηματικές δωρεές προς την εταιρεία «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.», το συνολικό ποσό των οποίων εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα του δωρητή, αναλογικά, ανά κατηγορία δηλωθέντος εισοδήματος, του φορολογικού έτους εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η δωρεά (άρθρο 72, ν.4914/2022).

2.14.14 Κωδικοί 063-064

Στους κωδικούς 063-064 συμπληρώνονται οι χρηματικές δωρεές προς τα κοινωφελή ιδρύματα και τις εγγεγραμμένες Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών. Για τις δωρεές αυτές, το ποσό του φόρου μειώνεται κατά σαράντα τοις εκατό (40%) επί των ποσών δωρεών προς τους φορείς αυτούς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ.1 του άρθρου 19 του ΚΦΕ. Το συνολικό ποσό των δωρεών στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%) του φορολογητέου εισοδήματος.

2.15 Συμπλήρωση Πίνακα 8: Στοιχεία εξαρτώμενων μελών Φορολ/νων

Η αναγραφή του ΑΦΜ είναι υποχρεωτική για τα εξαρτώμενα μέλη σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ (άγαμα τέκνα, ανιόντες, ανήλικοι ορφανοί συγγενείς, αδέρφια με αναπηρία κλπ.) άνω των 18 ετών, αλλά και για τα εξαρτώμενα μέλη κάτω των 18 που τους έχει αποδοθεί ΑΦΜ κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης.

Στον Πίνακα αυτό αναγράφεται το όνομα, το επώνυμο, το έτος γέννησης, η σχολή ή σχολείο, ο ΑΦΜ και ο ΑΔΤ στις περιπτώσεις που έχουν εκδοθεί καθώς και ο ΑΜΚΑ. Οι φορολογούμενοι που δεν επιθυμούν να γνωστοποιήσουν τον ΑΜΚΑ των εξαρτώμενων

μελών τους, υποβάλλουν τις δηλώσεις τους χειρόγραφα στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, με αποστολή με τους προβλεπόμενους τρόπους. Επίσης, συμπληρώνεται και το σχετικό πεδίο, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ότι πρόκειται για ανήλικα εξαρτώμενα τέκνα που είναι υπόχρεα σε υποβολή δήλωσης και υποχρεωτικά ο ΑΦΜ του ανήλικου που υποχρεούται να υποβάλει δήλωση.

Συμπληρώνονται τα στοιχεία των υπόψη προσώπων, εφόσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα 3.000 ευρώ ή τα 6.000 ευρώ αν παρουσιάζουν αναπηρία τουλάχιστον 67%.

Για τα άγαμα ενήλικα εξαρτώμενα τέκνα που σπουδάζουν, απαιτείται βεβαίωση της οικείας σχολής εσωτερικού ή εξωτερικού. Στις βεβαιώσεις των αναγνωρισμένων σχολών εσωτερικού, πρέπει να αναγράφεται ο αριθμός της άδειας που χορήγησε το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατά περίπτωση και το ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύθηκε η άδεια αυτή. Για τα άγαμα ενήλικα τέκνα που είναι άνεργα, απαιτείται βεβαίωση της ΔΥΠΑ, ότι είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα του, ενώ για τα στρατευμένα τέκνα υποβάλλεται σχετική βεβαίωση της στρατιωτικής υπηρεσίας. Για τα λοιπά εξαρτώμενα μέλη, απαιτούνται στοιχεία που να αποδεικνύουν την ηλικία τους και τον βαθμό συγγένειας. Επισημαίνεται ότι για όλα τα ανωτέρω πρόσωπα ζητούνται, εφόσον κριθεί σκόπιμο, στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι συνοικούν με τον φορολογούμενο και ότι το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα πιο πάνω ποσά.

Στην περίπτωση που οι έγγαμοι επιλέξουν να υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις και προκειμένου να τύχουν και οι δύο της μείωσης του άρθρου 16 του ΚΦΕ, συμπληρώνουν και οι δύο τον Πίνακα αυτόν.

Σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης ή λύσης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης τα τέκνα θεωρείται ότι βαρύνουν και τους δύο γονείς, οι οποίοι δικαιούνται την μείωση του φόρου του άρθρου 16 του ΚΦΕ, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μισθωτοί ή συνταξιούχοι ή κατ' επάγγελμα αγρότες και το αγροτικό εισόδημά τους είναι μεγαλύτερο από το 50% του συνολικού εισοδήματός του.

Προκειμένου για πρόσωπα που γράφονται στον Πίνακα αυτό για πρώτη φορά, απαιτείται συνυποβολή της οικείας ληξιαρχικής πράξης ή βεβαίωσης κατά περίπτωση ή υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 ότι μέσα σε εύλογο χρόνο θα υποβληθεί η απαραίτητη πράξη ή βεβαίωση.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στον υποπίνακα 8.1 συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο ΑΜΚΑ των τέκνων που είναι εξαρτώμενα μέλη.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η συμπλήρωση του ΑΜΚΑ δεν είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν επιθυμούν να γνωστοποιήσουν τον ΑΜΚΑ των εξαρτωμένων μελών τους και στις περιπτώσεις αυτές η δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. (χειρόγραφη δήλωση) με τους προβλεπόμενους τρόπους.

Ειδικά για τα ανήλικα τέκνα σας, γράψτε ΝΑΙ/ΟΧΙ, ανάλογα με το αν είναι ή όχι υπόχρεα σε υποβολή δήλωσης.

2.15.1 Κωδικοί 003-004-033

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους ανωτέρω κωδικούς συμπληρώνεται ο αριθμός των τέκνων που έχετε δηλώσει στον υποπίνακα 8.1, στον εσωτερικό πίνακα του οποίου υπάρχουν δύο στήλες με

τίτλο «Μη κοινό τέκνο» και «ΑΦΜ έτερου γονέα». Για τη συμπλήρωσή των ανωτέρω ισχύουν αναλυτικά τα εξής:

Α. Σε περίπτωση κοινής δήλωσης συζύγων/ΜΣΣ, ο υπόχρεος δηλώνει τόσο τα κοινά με την σύζυγο/ΜΣΣ τέκνα, όσο και τα τέκνα των οποίων ο έτερος γονέας δεν είναι η σύζυγος/ΜΣΣ και συμπληρώνει το πεδίο της στήλης «Μη κοινό τέκνο» όταν το τέκνο δεν είναι κοινό. Η σύζυγος/ΜΣΣ δηλώνει μόνο τα τέκνα των οποίων ο έτερος γονέας δεν είναι ο υπόχρεος στην κοινή δήλωση και δεν συμπληρώνει το πεδίο της στήλης «Μη κοινό τέκνο», καθώς, εφόσον δηλώνεται από την σύζυγο/ΜΣΣ θεωρείται μη κοινό τέκνο.

Σε περίπτωση δήλωσης που υποβάλλεται μόνο από υπόχρεο (δηλαδή είτε χωριστή δήλωση συζύγων, είτε δήλωση άγαμου/διαζευγμένου κλπ), ο υπόχρεος δεν συμπληρώνει το πεδίο της στήλης «Μη κοινό τέκνο».

Β. Σε περίπτωση κοινής δήλωσης, όταν δηλώνεται, είτε από τον υπόχρεο τέκνο για το οποίο έχει κάνει επιλογή στην στήλη «Μη κοινό τέκνο», είτε δηλώνεται από τη σύζυγο/ΜΣΣ τέκνο (δηλαδή τέκνο που δεν έχουν αποκτήσει από κοινού με τον υπόχρεο), συμπληρώνεται από το φορολογούμενο στο πεδίο της στήλης «ΑΦΜ έτερου γονέα», ο ΑΦΜ του έτερου γονέα του τέκνου.

Σε περίπτωση που υποβάλλεται δήλωση μόνο από υπόχρεο (δηλαδή είτε χωριστή δήλωση συζύγων είτε δήλωση άγαμου/διαζευγμένου κλπ) και δηλώνεται τέκνο ως εξαρτώμενο μέλος, συμπληρώνεται από το φορολογούμενο στο πεδίο της στήλης «ΑΦΜ έτερου γονέα», ο ΑΦΜ του έτερου γονέα του τέκνου.

Επισημαίνεται ότι η συμπλήρωση του ΑΦΜ του έτερου γονέα, παραμένει προαιρετική και για το φορολογικό έτος 2023.

Γ. Σε περίπτωση κοινής δήλωσης ο κωδικός 003 θα ενημερώνεται με τον αριθμό των κοινών τέκνων του υπόχρεου και της συζύγου/ΜΣΣ, καθώς και των μη κοινών τέκνων του υπόχρεου, ο κωδικός 033 θα ενημερώνεται με τον αριθμό των τέκνων του υπόχρεου που έχουν επιλεγεί ως μη κοινά και ο κωδικός 004 θα ενημερώνεται με τον αριθμό των μη κοινών τέκνων της συζύγου/ΜΣΣ. Σε περίπτωση δήλωσης που υποβάλλεται μόνο από υπόχρεο (δηλαδή είτε χωριστή δήλωση συζύγων, είτε δήλωση άγαμου/διαζευγμένου κ.λπ.), όλα τα τέκνα του υπόχρεου θα ενημερώνουν τον κωδικό 003.

Για την εφαρμογή της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 16 ΚΦΕ, λαμβάνονται υπόψη για τον υπόχρεο ο κωδ. 003 (κοινά τέκνα και μη κοινά τέκνα υπόχρεου) και για τη σύζυγο/ΜΣΣ αθροιστικά οι κωδ. 004 (μη κοινά τέκνα συζύγου/ΜΣΣ) και 003 (κοινά τέκνα και μη κοινά τέκνα υπόχρεου) αφαιρούμενου του πλήθους των τέκνων του κωδ. 033 (μη κοινά τέκνα υπόχρεου).

Στον υποπίνακα 8.2 συμπληρώνονται υποχρεωτικά ο ΑΦΜ και ο ΑΜΚΑ των προσώπων που σας βαρύνουν και συνοικούν μαζί σας. Επίσης, συμπληρώνεται η συγγένεια που έχουν μαζί σας ή με τη σύζυγό σας, κατά περίπτωση.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Προκειμένου να δηλωθούν ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου τα πρόσωπα των περ. β), γ), δ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ που αποκτούν εισόδημα για το οποίο έχουν υποχρέωση για υποβολή δήλωσης, για τις ανάγκες ορθής εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 11 ΚΦΕ, απαιτείται να έχει προηγηθεί η υποβολή της δήλωσης των προσώπων αυτών.

2.16 Συμπλήρωση Πίνακα 9: Συμπληρωματικά στοιχεία

Στον πίνακα αυτό υπάρχουν κωδικοί με ποσά συμπληρωμένα από τη Φορολογική Διοίκηση, όπως η προκαταβολή του προηγούμενου έτους, καθώς και κωδικοί που συμπληρώνονται από το φορολογούμενο ή την αρμόδια υπηρεσία παραλαβής της δήλωσης σε περίπτωση χειρόγραφης υποβολής.

2.16.1 Κωδικοί 995-996

Οι κωδικοί αυτοί χρησιμοποιούνται προκειμένου να εφαρμοστεί ο συντελεστής τριάντα τρία τοις εκατό (33%) που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 29 του ΚΦΕ στο εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας της παραγράφου 4 του άρθρου 21 ΚΦΕ. Δηλώσεις με συμπληρωμένα τέτοια ποσά δεν υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων, καθώς υποβάλλονται μόνο στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία και μόνο από φορολογούμενους που υποβάλλουν αρχικές ή τροποποιητικές δηλώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 και της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 23 του ΚΦΔ αντίστοιχα. Δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών για την συμπλήρωση αυτών των κωδικών.

3 Προσδιορισμός του φόρου

3.1 Προσδιορισμός του φόρου μισθωτών - συνταξιούχων

Η κλίμακα για μισθωτούς και συνταξιούχους αποτελείται από πέντε (5) κλιμάκια με ανώτερο συντελεστή 44% ο οποίος εφαρμόζεται για εισοδήματα πάνω από 40.000 ευρώ, η οποία έχει ως εξής:

Κλιμάκια Εισοδήματος €	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου €	Σύνολο	
			Εισοδήματος €	Φόρου €
10.000,00	9	900,00	10.000,00	900,00
10.000,00	22	2.200,00	20.000,00	3.100,00
10.000,00	28	2.800,00	30.000,00	5.900,00
10.000,00	36	3.600,00	40.000,00	9.500,00
Υπερβάλλον	44			

Με την ανωτέρω κλίμακα των μισθωτών - συνταξιούχων και με τις μειώσεις του άρθρου 16 φορολογούνται τα παρακάτω εισοδήματα:

- Το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης.
- Το εισόδημα που προκύπτει από την παροχή υπηρεσίας ως διευθυντής ή μέλος του Δ.Σ. εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας σύμφωνα με την περ. δ' της παρ.2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ.
- Το εισόδημα που εμπίπτει στην περ. στ' της παρ.2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ και συμπληρώνεται στους κωδικούς 307-308
- Η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών, όταν:
  1. ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις ή δεν υπάρχει εισόδημα από καμία κατηγορία ή έχει εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ.
  2. ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων της ΔΥΠΙΑ το κρινόμενο φορολογικό έτος, ανεξαρτήτως χρονικής διάρκειας εντός του έτους.
  3. ο φορολογούμενος έχει πραγματικό εισόδημα που δεν υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ και το τεκμαρτό του εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500

ευρώ και εφόσον δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα για την οποία απαιτείται η υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών ή ατομική αγροτική δραστηριότητα.

Ο φόρος που προκύπτει με βάση την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων του άρθρου 15 μειώνεται:

1. για φορολογητέο εισόδημα έως και 12.000 ευρώ κατά 777 ευρώ (για φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα), 810 ευρώ (για φορολογούμενο με 1 εξαρτώμενο τέκνο), 900 ευρώ (για φορολογούμενο με 2 εξαρτώμενα τέκνα), 1.120 ευρώ (για φορολογούμενο με 3 εξαρτώμενα τέκνα) και 1.340 ευρώ (για φορολογούμενο με 4 εξαρτώμενα τέκνα). Για κάθε επιπλέον εξαρτώμενο τέκνο μετά το τέταρτο, η μείωση του φόρου αυξάνεται κατά διακόσια είκοσι (220) ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο. Εφόσον ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των ανωτέρω ποσών, τότε το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου,
2. για φορολογητέο εισόδημα πάνω από 12.000 ευρώ, τα ανωτέρω ποσά μειώσεων φόρου μειώνονται κατά 20 ευρώ ανά 1.000 ευρώ εισοδήματος (δεν εφαρμόζεται για φορολογούμενους με περισσότερα από 5 εξαρτώμενα τέκνα).

Επισημαίνεται ότι για φυσικά πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ, φορολογείται το πενήντα τοις εκατό (50%) του καθαρού εισοδήματος από μισθωτή εργασία που προέρχεται από την πλήρωση νέας θέσης εργασίας. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω καθαρού εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος.

3.2 Μειώσεις φόρου

Το ποσό του φόρου που προκύπτει, ανεξαρτήτως της κατηγορίας εισοδήματος που αποκτάται, μειώνεται κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για δαπάνες που καταβάλλονται για δωρεές (κωδικοί 059-060) προς τους φορείς που ορίζονται στην απόφαση της παρ.2 του άρθρου 19 του ΚΦΕ (ΠΟΛ.1010/2014 Απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών, όπως αυτή συμπληρώθηκε και ισχύει με την Α. 1468/2019 Απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών), καθώς και για δωρεές σε αθλητικά σωματεία, όπως ορίστηκαν με την Α 1468/2019 Απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών, εφόσον αυτές υπερβαίνουν το ποσό των 100 ευρώ στη διάρκεια του φορολογικού έτους. Το συνολικό ποσό των δωρεών των ανωτέρω περιπτώσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% του φορολογητέου εισοδήματος.

Ομοίως το ποσό του φόρου που προκύπτει, ανεξαρτήτως της κατηγορίας εισοδήματος που αποκτάται, μειώνεται κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για δαπάνες που καταβάλλονται για δωρεές τροφίμων που πραγματοποιήθηκαν από 23-7-2021 προς τους δωρεοδόχους της περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.2859/2000 (Α΄248), προκειμένου να διανεμηθούν αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση ή την ανακούφιση ευπαθών κοινωνικών ομάδων χωρίς αντάλλαγμα, εφόσον τα αγαθά αυτά δεν θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Το συνολικό πόσο της μείωσης του φόρου εισοδήματος αυτής της περίπτωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

Το ποσό του φόρου που προκύπτει, ανεξαρτήτως της κατηγορίας εισοδήματος που αποκτάται και υπό τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις, μειώνεται επίσης κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για δαπάνες για την ιδιωτική χρηματοδότηση (κωδικοί 055-058) σε δικαιούχους χρηματοδότησης, σύμφωνα με την περίπτωση ε΄ της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.3023/2002, όπως ισχύει, δηλαδή σε πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων ή υποψηφίους ή αιρετούς αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Επίσης, ο φόρος που προκύπτει μειώνεται κατά 200 ευρώ για τον φορολογούμενο και για καθένα από τα εξαρτώμενα μέλη του (εκτός των περιπτώσεων που η έκπτωση έχει χορηγηθεί ήδη στο εξαρτώμενο τέκνο), εφόσον είναι ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες, θύματα πολέμου, κ.λπ. Για την χορήγηση της εν λόγω έκπτωσης, σε εφαρμογή των διατάξεων της περ. α΄ του άρθρου 17 του ΚΦΕ δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

Ειδικά για τα φορολογικά έτη 2022 έως και 2025, από το φορολογητέο εισόδημα του φυσικού προσώπου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία, αποκλειστικά και μόνο για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος, αφαιρείται αναλογικά ποσό ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) των δαπανών λήψης υπηρεσιών, για ορισμένες δαπάνες των Ομάδων 4 (Στέγαση), 5 (Υπηρεσίες), 7 (Μεταφορές), 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), 10 (Εκπαίδευση), 12 (Υπηρεσίες) της περ. δ) της παρ. 6 που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής σύμφωνα με την περ. α) της ως άνω παραγράφου. Το αφαιρούμενο ποσό εισοδήματος δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ετησίως ούτε το πραγματικό εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία.

3.3 Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από ατομική άσκηση επιχειρηματικής/ αγροτικής δραστηριότητας

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με την κλίμακα του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16. Ειδικότερα, τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται αυτοτελώς με την κλίμακα του εισοδήματος από μισθωτή εργασία

και συντάξεις. Ο φόρος που προκύπτει για το εισόδημα από ατομική αγροτική επιχείρηση μειώνεται κατά το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 16. Η μείωση του φόρου εφαρμόζεται μόνο για τους κατ' επάγγελμα αγρότες, όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, εφόσον τουλάχιστον το 50% του εισοδήματός τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα και σύμφωνα με την επίσημη ταυτοποίηση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης . Για την εφαρμογή της παραπάνω μείωσης, στο εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν περιλαμβάνονται η κύρια σύνταξη από ΟΓΑ, οι αμοιβές από παροχή εργασίας με εργόσημο, οι αμοιβές εργαζομένων υπαγομένων στην ασφάλιση ΟΓΑ σε τυποποιητήρια, συσκευαστήρια και σε συναφείς χώρους για έως 150 ημερομίσθια ανά έτος, καθώς και οι αμοιβές μελών αγροτικών ή/και γυναικείων συνεταιρισμών, που απασχολούνται περιστασιακά και υπάγονται στην ασφάλιση ΟΓΑ. Σημειώνεται ότι για φυσικά πρόσωπα που έχουν μεταφέρει τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και έχουν υπαχθεί στον ειδικό τρόπο φορολόγησης των διατάξεων του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ, φορολογείται το πενήντα τοις εκατό (50%) του καθαρού εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και επιχειρηματική δραστηριότητα. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος. Επισημαίνεται ότι για τις νέες ατομικές επιχειρήσεις με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1η Ιανουαρίου 2021 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητας τους, ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εφόσον το εισόδημα της κατηγορίας αυτής (από επιχειρηματική δραστηριότητα) δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. (παρ 2 άρθρου 29 ΚΦΕ).

3.4 Προκαταβολή φόρου

Ως προκαταβολή βεβαιώνεται ποσό ίσο με το 55% του φόρου που προκύπτει μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα του διανυόμενου φορολογικού έτους, αφαιρουμένων παρακρατηθέντων και προκαταβληθέντων φόρων.

Φορολογητέο εισόδημα πέραν της επιχειρηματικής δραστηριότητας (π.χ. οι φόροι των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, κεφάλαιο κ.λπ.) δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της προκαταβολής.

Στη βεβαίωση προκαταβολής λαμβάνεται υπόψη και το ποσό του φόρου που προκύπτει λόγω τεκμαρτού προσδιορισμού του εισοδήματος, εφόσον αυτό εντάσσεται στην κατηγορία εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα. Ιδιαίτερα όταν αποκτάται για πρώτη φορά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, το προς βεβαίωση ποσό προκαταβολής φόρου περιορίζεται στο μισό.

3.5 Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από κεφάλαιο

Τα εισοδήματα από κεφάλαιο, φορολογούνται ως εξής (άρθρο 40 ΚΦΕ):

1. Τα **μερίσματα** φορολογούνται με συντελεστή **5%**
2. Οι **τόκοι** φορολογούνται με συντελεστή **15%**
3. Τα **δικαιώματα** φορολογούνται με συντελεστή **20%**
4. Τα εισοδήματα από **ακίνητη περιουσία** φορολογούνται αυτοτελώς με την παρακάτω κλίμακα:

Πίνακας 1. Κλίμακες φόρου για εισόδημα από ακίνητη περιουσία

Κλιμάκια Εισοδήματος €	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου €	Σύνολο	
			Εισοδήματος €	Φόρου €
12.000,00	15	1.800,00	12.000,00	1.800,00
23.000,00	35	8.050,00	35.000,00	9.850,00
Υπερβάλλον	45			

Επισημαίνεται ότι στα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία (μισθώματα) δεν επιβάλλεται ποσό συμπληρωματικού φόρου, ούτε προκαταβολή φόρου.

3.6 Προσδιορισμός του φόρου για εισοδήματα από μεταβίβαση κεφαλαίου

Τα εισοδήματα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογούνται με συντελεστή 15%. Ειδικά το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου της παραγράφου 2 του 42Α φορολογείται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%). Η φορολόγηση της υπεραξίας από την μεταβίβαση ακινήτων έχει ανασταλεί μέχρι τις 31/12/2024.

3.7 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη φορολογικού έτους 2023

3.7.1 Με βάση τα κυβικά εκατοστά & τα έτη κυκλοφορίας Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου κλπ.

Πίνακας 2. Κλίμακες αντικειμενικής δαπάνης ΕΙΧ αυτοκινήτου κλπ.

Κυβικά Εκατοστά	Μέχρι και 5 έτη (2019-2023)	Πάνω από 5 έτη μέχρι και 10 έτη (2014-2018)	Πάνω από 10 έτη
1.000	4.000,00	2.800,00	2.000,00
1.200	4.000,00	2.800,00	2.000,00
1.300	4.600,00	3.220,00	2.300,00
1.400	5.200,00	3.640,00	2.600,00
1.500	5.800,00	4.060,00	2.900,00
1.600	6.400,00	4.480,00	3.200,00
1.700	7.000,00	4.900,00	3.500,00
1.800	7.600,00	5.320,00	3.800,00
1.900	8.200,00	5.740,00	4.100,00
2.000	8.800,00	6.160,00	4.400,00
2.100	9.700,00	6.790,00	4.850,00
2.200	10.600,00	7.420,00	5.300,00
2.300	11.500,00	8.050,00	5.750,00
2.400	12.400,00	8.680,00	6.200,00
2.500	13.300,00	9.310,00	6.650,00
2.600	14.200,00	9.940,00	7.100,00
2.700	15.100,00	10.570,00	7.550,00
2.800	16.000,00	11.200,00	8.000,00
2.900	16.900,00	11.830,00	8.450,00
3.000	17.800,00	12.460,00	8.900,00
3.100	19.000,00	13.300,00	9.500,00
3.200	20.200,00	14.140,00	10.100,00
3.300	21.400,00	14.980,00	10.700,00
3.400	22.600,00	15.820,00	11.300,00
3.500	23.800,00	16.660,00	11.900,00

3.7.2 Με βάση το μήκος και τα έτη νηολόγησης μηχανοκίνητων ή μεικτών σκαφών με χώρο ενδιάιτησης

Πίνακας 3. Κλίμακες αντικειμενικής δαπάνης μηχανοκίνητων ή μεικτών σκαφών

Μήκος Σκάφους	Μέχρι και 5 έτη (2019-2023)	Πάνω από 5 έτη μέχρι και 10 έτη (2014-2018)	Πάνω από 10 έτη
7	12.000,00	10.200,00	8.400,00
8	15.000,00	12.750,00	10.500,00
9	18.000,00	15.300,00	12.600,00
10	21.000,00	17.850,00	14.700,00
11	28.500,00	24.225,00	19.950,00
12	36.000,00	30.600,00	25.200,00
13	51.000,00	43.350,00	35.700,00
14	66.000,00	56.100,00	46.200,00
15	81.000,00	68.850,00	56.700,00
16	103.500,00	87.975,00	72.450,00
17	126.000,00	107.100,00	88.200,00
18	148.500,00	126.225,00	103.950,00
19	178.500,00	151.725,00	124.950,00
20	208.500,00	177.225,00	145.950,00
21	238.500,00	202.725,00	166.950,00
22	268.500,00	228.225,00	187.950,00
23	318.500,00	270.725,00	222.950,00
24	368.500,00	313.225,00	257.950,00